UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Regvlarvm Vtrivsqve Ivris Cvm Ampliationibvs Ac Limitationibvs

Dueñas, Pedro

Venetiis, 1566

Incipit Litera D.

urn:nbn:de:hbz:466:1-63213

Visual Library

INCIPIT LITERA D.

REGVLA CLXXIII.

DANS fundum, conſtruens, ſeu dotans eccleſiam cum conſenſu diœceſani, quilibet ipſorum erit patronus inſolidum. Hanc regulam probat text.in c.piæ mentis. & in c.frigētius, & in c. quicunque & in c. filiis. xvj.q. vij.in c. Abbatem.el ij.xviij.quæſt. ij.in.c.nobis.de iure patro. hoc voluit gloſſ. in d. c. piæ mentis.ita tenet Archid. in c.j. de iure patro. lib.vj. & ita concludit Lamber. in tracta.iur. patro.in 1.par.1.lib. iiij. q. princi. nu.1 iunctis his quę ponit Abb.& ibi Io.de Imol.in c.nos quidem.de teſta. Roch.de Cur.in tracta.de iure patro.in verbo,conſtruxit.q.13.nu. 24.idem Lamber.in eo.trac.in j.par.j.li.arti.25.iij. quęſt. prin.

Hanc regulam, vbi eam ampliat xxj.modis, & limitat x,modis, ponit Lambert.in d.xxv.articulo.per totum.

REGVLA CLXXV.

DEBITOR fugitiuus poteſt propria autoritate capi a creditore.Hanc regulam probat text.in l. ait prætor.in.§. ſi debitorem.ff. quę in frau.credit.& in l.generali.C.de decu.li. x.glo. in.l.extat in ver.ſine vllo iudice.ff.quod me.cau.& in l.queſitum.in verbo,quia intereſt.ff.de pigno.glo.in verb.iudicio.in prin.Inſtit.de actio.et in Auth.vt iudi.ſine quoquo ſuffra.in.§.neceſsitatem.in verbo,detinere.coll.ij.& in c.j.in verbo,poteſtatē. de pac. iuram. firman.in vſi. feudo.De iure regio probatur in l.xij.tit.xx.lib.iij. Fori.& in l.x. ti.xv.par. v.& in l.2. legibus{de la hermandad.} Circa quam regulā vide Hippoly.in ſingul.xliij.& ccxliij.& in l.ſi vt allegas. nu.9.C.de ſicar.Iaſ.in l.cum te proponas,nu.3.C.de tranſac.& in l. 1.nu.71.ff.de offi.eius.& in l.vinum.nu.3.ff.ſi cert.pet. & in l.pecuniam.nu.9.ff.eod.tit.& in prin.Inſtit.de actio.nu.72.cū aliis.& ibi Gome.nu.59.Mar.Mātua in conſi.xlj.nu.9.Segurá in. l. ab exhęredato.nu.5.ff.de leg.1.Paul.Pariſ.in conſi.cvij.num.52.& in cōſi. 99.nu.3,vol.3,Caſtillo et Pala,Ruui,in l,lxvj. Tauri. Et quæ re-

quirantur

quirantur ad hoc vt debitor poſsit capi, ponit Io.Bapti.Caccial. in tractat.de debitore ſuſpecto & fugitiuo.quęſt. iij. & iiij.Iaſ.in l. qui ab arbitro.nu.3.cō aliis.ff.qui ſatiſda.cogan.Paul. Pariſ.in cōſ. ci. num. 6.vol.iij.& Anto.Rubeus Alexādri.in repeti.l.non ſolū. §.morte.num.241.ff.de noui.oper. nunciatio. Hanc. regulam cum duabus limita.ponit Soci.in regu.78.Hanc regulam ampliat v.mo dis.Gome.in d.§.ſupereſt.nu.59.eandem regulam cum aliis v.am pliat.ponit Petr.Rebuff.in glo.ad conſtitu.regias Galliæ,in prima par.in tract.de literis obligato.art.vj.in glo.iij..nu.70.pag. 179.Et alias iiij.ampliatio.& iiij.limita ad hāc Regulam ponit Rodericus Xuarez. in l.2. tit.(de los emplazamientos). lib. 2. fori. fol. 190. nu.20.Hanc etiam regulam amplia.xj.modis, & limita 8. modis, vt per Franc.de Ripa in c.1.nu.88. de iudic.

1 Vltra quos amplia primo,etiam ſi tempore contractus debitor dilapidaſſet.bona:nō tamen in tantum quin adhuc eſſet idoneus ſi poſtea illud fortius dilapidaſſet & conditionem ſuam deteriorem fe ciſſet,procedit noſtra regula & poteſt capi a creditore. Ita Bal.in l.ſi pro ea,in prin.C.mand.nu.1.quē ſequitur Iaſ.in.§. ſupereſt.nu. 87.Inſtitu.de actio.& in l. ſi ab arbitro. nu.5. ff. qui ſatiſd.cogan.

2 Amplia ſecundo,non ſolū in debitore principali,ſed etiā in eius hærede. Ita tenet Bar.in l.poſtulāte,in prin.ff.ad Treb.quem ſequi tur Iaſ.in l.diuortio.in.§.interdum.nu.6.ff.ſol.matr.Petr.Reb.in 1. par.gl.ad conſtitu.Regias Galliæ:vbi allegat alios doct.in gl.2.p. articuli,in tract.de literis obligato.pag.105.nu.10.et ſin eo.tract.ar. 6.glo.iij.pag.140.nu.74.Ioan.Crot.in repet.l.nemo poteſt.col.iiij. ff.de leg.j.Quod tamen intellige vt per Rebuff.in d. nu.3

3 Amplia tertio procedere,vt creditor per ſolum ſacramentum p bare poſsit ſuſpitionem fugæ.Ita Ioan.de Imol. in l.2.in fi. prin.ff. ſolut.matri.vbi tenet,quod ad probandum debitorem ſuſpectum de fuga,ad hoc vt capi poſsit,ſufficit ſacramentum creditoris.idem te net Ang.in repet.l.nemo carcerem. C. exacto.tributo.lib. x.Hanc opin.ante eum tenuit notab.Benedictus de Plumbi.in d.l.nemo car cerem.in penul.col.in princip.Ratio huius appellationis eſt: quia in hoc caſu vertitur periculum in mora : & vbicunque periculum eſt in mora,ad probationem ſuſpitionis ſufficit iuramentum gloſſ. & ibi Innocen. in c.quoniam frequenter. vt lite non conteſta. & in l.ij.vbi doctor.C.vbi in rem actio . Pro qua opinione eſt caſus in l.eorum. ff. de damno infect.vbi dicitur, quod timenti damnum, debet de damno infecto caueri. & talis timor probatur per iura mentum calumniæ.l. qui bona.in.§. ſi quis ſtipulaturus.ff.eod.tit. ita ergo in caſu noſtræ ampliationis,quia mora eſt periculū allatu ra,& res eſt talis quę celeritatē deſiderat:ideo talis ſuſpitio per iu ramentum probatur:ne ſi aliæ probationes exigerentur, debitor in terim aufugeret . Hanc opinionem tenuit Roma in l. ſi fideiuſſor. in.§.fin.ff.qui ſatiſda.cogan.facit quod voluit.Sali.in l.vnica.C.de prohibit.ſequeſt.pecunię.vbi tenet, quod reum eſſe ſuſpectum vel

non

non poſsidere immobilia, ſtatur iuramento actoris: quia tractatur de modico præiudicio, argumento text. in l. theſaurus. ff. ad exhiben. Hanc opinionem dicit communiter practicari Ioannes Baptiſta Caccialupus in tractatu de debitore ſuſpecto & fugitiuo, in ſexta quæſtione, nume.18. Eandem obſeruare totum mundum teſtatur expreſſe Paulus Caſtrenſ.in conſil.ccccl xxiiij. nume.1.in ij.colum.vol.j. Eandem tenet Iaſon in l.ij.nu.29.ff.ſolut.matrim. & ſecundum hanc opinionem conſuluit Alexand. in conſil. xix. nume.2. volum.3. & ita tenet Pariſius in conſilio cvij. volumine tertio.

Contrariam tamen opinionem tenet Bald.in l.apertiſsimi. C. de iudic. nume.9.idem Bald.in conſil.cclxxxv.num.3.& 4. in j. vol. Ang.ſibi contrarius.in l.ſi ab arbitro.§.qui ex cauſa.num.9. ff.qui ſatiſda.cogan.& in Authen.de exhiben.reis.in.§. ſi vero. colla.v. Hanc opinionem tenet Lanfranc.in tract.recuſatio.nu.7. Alexā. ſibi contrarius in l.ij.nu.22.ff.ſolut.matri. Iaſon ſibi contrarius in princ.Inſtitu.de actio.nu.91.& in l.ſi ab arbitro.num.8.qui.ſatiſda. cogan. Et hanc dicit communem Thomas Parpal. in repeti.l.ij. col.xxj.in glo.in verbo, ſuſpectum.ff.ſolu.matri.eam tenet expreſſe Ang.Aret.in princ Inſtit.de actio.nu.8.quam opin.dicit etiam cō munem Dec.in conſil.75.col.1.& eam tenet Pariſ.ſibi contrarius in conſi.101.nu.5. vol.3. eandem opinionem tenet Catellia. Cotta in Memo.iuris in verb.debitor.el j. Pala.Ruui.in l.lxvij. Tauri.num. 46.& ibi expreſſe Caſtillo in gl.{Information.} pro qua opinione eſt tex.in d.l.lxvj. Tauri.

4 Amplia quarto, habere locum in bannito: nam eo quod quis eſt bannitus cenſetur eſſe in fuga. Vt in c.j.in.§.ſi quis hominem.de pace tenen.& eius viola.in vſibus feu. facit text.in l. ſi cum Cornelius.& in l.ſi quis.ff.de ſolutio.quod notat Bald. & Moder. in l.rogaſti.in.§.fina.ff. ſi cert.peta.& ita tenet Ioann.Baptiſta Caccialu. in tract.de debitore ſuſpecto.& fugitiuo.q.xvj.nu.3.

5 Amplia quinto habere locum, etiam in alieno territorio: nam ibi poteſt propria authoritate capi. Ita tenet Angelus in repeti. l.nemo carcerem.in vltima charta.C.de exacto.tributo. libr. x. & ibi ante eum expreſſe tenuit Benedictus Plumbi. in penultima columna.in verſicu. item iuxta prædicta quæro. quod eſſe mente tenendum dicit Ioann.Baptiſta Caccialupus in d. tractatu de debitore ſuſpecto.in vij.q.num.2. Quam tamen intellige vt per Xuarez vbi ſupra, numero 30. quem intellectum Xuarez ante eum poſuit idem Angel.in l.j.numero 2. C. vbi quis de curiali vel cohortali.

6 Amplia ſexto procedere, etiam in pecunia: nam creditori debitoris fugientis licet capere pecuniam ſibi debitā propriā authoritate. Ita probat tex.in d.§.ſi debitorē.quē ſic intelligit Din.in prin.Inſt. de actio.in ij.colum. in fine. & hoc etiam tenet Raineri. de Forliu. in d.§.ſi debitorem,nu,2.& ibi Vdalri,Zaſi,nu,1,Ioan.Baptiſta de

Caccialup.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Caccialup.in d.tract.de debitore ſuſpecto.in iiij.q.nu.11.Iaſ.in.§.ſu
pereſt.nu.81.Inſtitu.de actio.Eandem opinion. tenet Bartol.in d.§.
ſi debitorem.quando eſſet periculum in mora,expectare iudicis li
centiam.& ibi Zaſius.nu.2.

1 Limita primo non procedere,quando,creditor habet pignus: n
in dubio pręſumitur idoneus: & tunc non poteſt capi tanquam ſuſp
ctus de fuga. Vt tenet Bal.in l.creditor qui non idoneum.ff.ſi cer.p
pro qua opinione eſt glo.in verbo,redigere.in l.ij. C.de pign. quam
ſequitur Ioann.Baptiſta de Caccialup.in d.tract.q.4.nu.17. Iaſ.in d.
.§. ſupereſt.nu.94.Inſtitut.de actio.Catellia. Cotta in Memora.
ris,in verbo,creditor.el ij. & in verb.debitor.el j. Barba. in Rub
de pignori.vbi exclamat de illo dicto Bal.in ij. col. Quod tamen
eſt verum quando pignus eſt idoneum:nam alias captura locum h
bet. Tenet Alexan.in d.l.creditor.ff.ſi cer.peta. quem ſequitur Ro
de.Xuarez vbi ſupra,nu.19.

2 Limita ſecundo,niſi debitor militaſſet in armata militia: hoc.n
caſu non eſt licita in eum manus iniectio Gloſſ.eſt 2.in verbo,arma
ta.C.vbi quis de curia,vel cohorta.per tex.vbi Angel.in l.j.nu.2.
fi.& nu.3.C.eo.ti.eandē opi.tenet Rode.Xuarez vbi ſupra, nu.
ſi.& nu.3.C.eo.ti.eandē opi.tenet Rode.Xuarez vbi ſupra,

3 Limita tertio, non procedere in debitore fugiente ad eccleſiam:
nam etiam ſi ſuſpectus ſit de fuga nō poteſt ab ea extrahi. Pro qua
opinio.facit generalitas text.in l.præſenti. C.de his qui ad eccle.c
fugi.& in.§. ſane enim. cum generaliter prohibeatur inuitum quem
poſſe extrahi ab eccleſia.& etiam generaliter loquitur text. in c.
quis contumax.& in c.miror.17. q. 4. Quam opinionem tenet Old.
in conſi.liiij.Abb.per tex.ibi,in c.inter alia. nu.22.de immu.eccle.
ſequitur ètiam Io.de Viſquis. in repet.c.definit. nu.55.17.q.4.& d
conſuetudine ſeruari teſtatur expreſſe Hippoly.in repe.l.vnicæ,nu.
211.C.de raptu virgi.Stepha.Aufre.in additio. capellę Toloſa.de
ciſ.422.Nicol.Boer.in deciſi.215.nu.6.Sylueſt.in ſumma,in verbo
immunitas.el 3.in.§.3.Franc.de Ripa in d.c.j.nu.83. de indi. Cum
d.l.præſenti.Ludo.Gome.in.§.ſupereſt.nu.66. inſtit. de actio. eg
gius doctor Didacus de Couarruuias. in li.j. Varia.reſolut.c.xx.n
24. Hanc opinio.dicit quotidie obſeruari Philipp.Deci.in l.vinum
in ij.notab.ff.ſi cer.peta.eam tenet Roderi.Xuarez.in l.ij.titu.(De
los gouiernos.) lib.3.fori,in v.q.nu 1.fol.197.eandem opinionem
cit eſſe veram & communem & ita ſeruari Remig.de Conny.in tr
cta.de immuni.eccle.fallen.27.nu.4.& 5.& 6. Pro qua opinio. e
tex.de iure regio in l.ij.tit.xj.par.1.et eſt pragma.ſi.inci.(Vene
biles prouiſores).fol.117.in vol.pragma. Licet cōtrarium tene
Iaſ.in l.vinum.nu.3.ff.ſi cer. peta. per quatuor fundamenta: de q
ibi.& principaliter mouetur per regulam d.l.vinum. arguendo de t
pore ad locum.idem tenet Iaſ.in l.plerique.nu.26.ff.de in ius voc
& in l.j.in.§.ſi decipiuntur.nu.9.ff.de feri. quā opinionem expre
reprobat vbi ſupra: & ad eius fundamenta reſponde, vt per Remi
gi.de Conny,& Lud.Gome.vbi ſupra.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

REGVLA CLXXVI.

Debitor quantitatis, perempta quantitate etiam caſu fortuito, non liberatur. Quam regulam probat text. in l. incendium. C. ſi cert. peta. & in. §. item his. Inſtitu. quibus mo. re contra. oblig. glo. in l. quod te mihi. ff. ſi cer. peta. Circa quam regulam vide Iaſ. in l. ſi a furioſo, nu. 4. ff. ſi cert. peta. Caro. Rui. in cõſ. ccxviij. nu. 10. vol. j. & in conſi. clxxj. nu. 10. vol. iiij. Hanc reg. ponit Iaſ. cũ 6. limita. in d. l. quod te mihi, nu. 14. Eaſdem 6. limitatio. ponit etiã Martinus Sancius Vaſcoletus in tract. indiuiduorum. in vij. cerula. nu. 80. & quia non ita facile inueniri poterunt.

1 Limita primo, niſi debitor obtuliſſet quantitatem, & ipſe creditor recuſat accipere: nam ſi poſtea pereat quantitas, debitor liberatur. Probatur in l. ſi decem. ff. de ſolu. & clarius in l. ſi & per emptorem. ff. de actio. emp. & ita Bartol. in d. l. quod te mihi. nume. 4. Quod eſt verum niſi illa quantitas adhuc maneat: quia tũc tenetur: vt in l. ſed & ſi poſt. ff. de arbitr. ita notab. tenet Iaſ. in d. l. quod te mihi. in l. ſi a furioſo, nu. 4. ff. ſi cert. peta. Carol. Ruin. conſil. cxvj. nume. 11. vol. v.

2 Limita ſecundo, in debitore quantitatis ſimpliciter: ſecus autem in debitore quantitatis reſpectu ſpeciei, nam tunc perempta ſpecie liberatur a quantitate. Ita tenet Barto. in d. l. quod te mihi. nume. 9. per tex. in l. Titiæ, textores in. §. fina. & in l. filiusfamilias. in. §. fin. ff. de leg. j. & alia iura quæ ibi allegat, quam limitationem Bart. ſequitur Alberic. Caſtren. & Alexand. Moder. in l. ſi ex legati cauſa, ff. de verbo. obligatio. Iaſ. in d. l. quod te mihi numero 15. vbi eam declarat.

3 Limita tertio, quando prætium vere, vel ficte ſupereſt penes debitorem. Vt in l. ſi poſſeſſor. in. §. fi. ff. de petitio. hęred.

4 Limita quarto, quando inter partes eſſet conuentum, ꝙ periculũ eſſet creditoris. Vt in l. periculum. C. de nauti. fœno. Regia l. iij. in fi. ti. ij. par. v.

5 Limita quinto non habere locum, in caſu. l. Titius. verſi. ſed neque ipſius. ff. de preſcrip. verb. vbi probatur, ꝙ ſi dedi pecuniam alicui, & in eum transtuli dominium cum hac conditione, ꝙ ſi quid lucratus fuerit ex reditu eius ſolueret pro me tributum: nam cum tale pactum fiat gratia creditoris principaliter, et principale lucrum debet eſſe creditoris, ideo periculum debet ad creditorem ſpectare, cuius gratia principaliter celebratus fuit contractus. Hanc limitat. per iſtum tex. ponit expreſſe Paul. de Caſt. vbi dicit ſe neſcire alibi. in d. l. quod te mihi. quem ſequitur ibi Iaſ. nu. 15. Alexã. in d. l. ſi ex legati cauſa, in fi. ff. de verb. obl. Pro qua opinio. videtur tex. de iure regio in l. iiij. ad medium, titu. iij. par. v.

6 Limita ſexto, quando reſpublica deberet certam quantitat
frumenti alicui, & eam illi obtulit: & quia erat tempus fertilita
creditor accipere recuſauit, volēs expectare tempus careſtiæ: na
iſto caſu reſpublica in totum liberatur, etiam ſi frumētum oblat
extaret: Vt in l.nulli.C.de arroga.milita. annonæ. libr. xij.&
Bar.quem tex.ad hoc ponderat Bal.in l.non dubium.nu.10.verſ
ſexto modo fit fraus, C. de legi.& in l. accepta.nu. 24. C.de vſ
Roma, in d.l.quod te mihi.nu.6.in fine.

REGVLA CLXXVII.

Debitvm vel onus diminuitur diminutis perſonis quib
aliquid relinquitur ſeu debetur. Hanc regu.probat tex. in l. Se
amico.in princ. ff. de annu. lega. vbi ſi lego Titio decem annua
interueniet negotiis filiorum meorum qui erant tres, vno morie
te legatum minuitur, ex quo vnus etiam minuitur. facit tex.in l.p
nult.ff.de condi.& demonſt.in l.j.in.§.j.C.de cadu.tollen. Facit a
hoc, nam ſi debeo alimenta pluribus, quorum numerus ſit dimin
tus, minuitur onus.l.dominus.§.fin.ff.de vſufru.l.iij.§.debebit.&
pecunia.ff.de alimen.& ciba.lega. alimenta enim cum perſona ex
tinguuntur. vt in l.cum ij.in.§.conſtat.ff.de tranſactio.in l.in ſing
los.ff.de annuis lega.

1 Fallit primo, vbi obligatio eſt tranſitoria ad hæredes: quia dimi
nutione perſonarum non minuitur actio vel obligatio, ſed tranſit a
hæredes etiam ſi ſint collegæ in creditum: Vt in l.veteris.C.de c
trahen.& commi.ſtipu.& in l.ſi pactum. ff.de proba. cum conc
dan. heres enim perſonam defuncti repræſentat pro ea parte p
qua eſt hæres.l.cum a matre.C.de rei vendi.l.ſi ab eo.C.de nego
geſt.l.j.C.ſi cer.peta.& cenſetur eadem perſona cum defuncto:
in Auth.de iureiur.a morte præſti.in princ.colla.v. ita tenet Dec
in l.hæredem.ff.de reg.iur.

2 Fallit ſecundo in indiuiduis: vt in l.ſi communem. & in l.nam
tis.ff.quemad.ſeruitu.amittan.& in l.iiij.§.Cato. & in l. ſtipulatio
nes non diuiduntur.ff.de verb.obliga.cum ibi nota.

3 Fallit tertio, in eo quod debetur pluribus perſonis, non vt ſing
lis, ſed vt vniuerſis, quia diminutione perſonarum etiam ſi vn
tātum ſuperſit non minuitur obligatio, vt in l.ſicut.in.§.fin.ff. quo
cuiuſque vniuerſi.nomine.

4 Limita quarto, vbicunque habet locum ius accreſcendi, quia p
tio perſonæ deficientis tranſit ad alium cum onere. Vt in l.vnica,
.§.j.cum pluribus ſeq.C.de cadu. tollen. & in l. & ſi contra. ff.
vulga.& pupill.& late habetur per Bart.& Doct.præcipue Alc
in l.re coniuncti.ff.de lega.iij.Quod eſt intelligendū quādo perſo
deficiens perfecto excluditur: quia alias non habet locum ius acc
ſcendi; vt in l.ſi duo, in princi, & ita notata.ff.de iureiuran.iuncta
com-

communi liberto. ff. de bonis liberto. quæ materia cum ſit multum prolixa & ordinarie tractetur non eſt tranſcribenda, cum eam latiſsime examinat Bal. in l. vnica. C. quando non peten. par. vbi notab. & nouiſsime Hierony. Cagnolus.

REGVLA CLXXVIII.

DEBITVM, vel onus non diminuitur, nec perimit obligationem diminutis perſonis oneratis, vel quæ aliquid debent. Hanc regulam probat tex. in l. ſi pactum. ff. de probatio. in l. veteris cum concordan. ibi ſignatis. C. de contrahen. & commi. ſtipula. in l. ſi debitori. C. de pact. in l. pro hæredita. C. de hęredita. actio. & in l. fin. eodem titulo.

1 Amplia primo, etiam ſi obligatio ſit in dando, ſeu in faciendo, ſiue miſta. Vt in d. l. veteris.

2 Amplia ſecundo, etiam ſi diminutio cauſetur ex inutili adiectione perſonæ ad obligationem: vt ſi fundus quem habebam communem cum Titio fuit a me venditus pro decem, nam licet ratione Titij non teneat venditio, nihilominus ego ſum in totum ad prætium obligatus, & in me firma manet totius fundi venditio: vt in l. fundus ille. ff. de contrahend. empt.

3 Amplia tertio, in indiuiduis, in quibus quilibet inſolidum tenetur. Vt in l. fideicommiſſa. in. §. penult. ff. de lega. iij. nam ſi vnus ex coheredibus eſt grauatus opus facere ciuitati, vel ſtatuā, vel aliud indiuiduum, poteſt inſolidum aſtringi coherede nolēte vel negligēte, vt habetur in l. ij. in. §. j. & ij. & in l. iiij. in. §. Cato. & in l. ſtipulationes non diuiduntur. ff. de verb. obl.

4 Amplia quarto, non ſolum ſi diminutio cauſetur ex morte vnius perſonę, verum etiam ex alio defectu, vt quia ſit incapax, vel inhabilis, vel ſi ſit diminutio diſpoſitionis, ſiue poſtea ſuperueniat. Vt habetur in l. j. in. §. j. cum plurib. ſeq. C. de cadu. tollen. & in l. ſi Titio. ff. de leg. iij.

5 Amplia quinto, in pluribus qui aliquid debent vt vniuerſi. vt in l. ſicut. in. §. ſi. cum ibi notatis. ff. quod cuiuſcunque vniuerſi nomi.

1 Fallit primo, in onere vel debito coherendi perſonæ, quia non tranſit ad hæredes cum extinguatur cum perſona. vt in l. centeſimis in. §. j. ff. de verborum obligationi. & in l. ſi deceſſerit. & ibi Bartol. & Doct. ff. qui ſatiſda. cogan. & in l. j. in. §. ne autem. C. de cadu. tollen.

2 Limita ſecundo, vbicunque eſt electa induſtria perſonæ, quia cū obligatio non egrediatur perſonam perit & ceſſat. Vt in l. inter artifices. ff. de ſolutio. notatur in l. nemo eſt qui neſciat. ff. de duobus reis. Ita dixit Bar. in l. ſi ſit ſtipulatus. in fine. ff. de verbo. obligatio. Bald. in d. §. ne autem. & in l. continuus. §. ſi ab eod. ff. de verborum obligatio. Cin. & Doct. in l. veteris. C. de contrahen. & committē.

ſtipula.Ludo.Roma.in ſingu.dclxx.Felin.in c.quoniam.in.§.
tem.nu.5.de offic.deleg. Quod tamen eſt verum,niſi hæredes
ſent eiuſdem artificij:nam tunc licet eſſet electa induſtria perſon
obligatio tranſit ad hęredes. Ita notabiliter concludit Albe.
dicit ita communiter teneri,in d.l.inter artifices.nu.1.

3 Tertio limita,vbi ex pluribus creditoribus quis efficitur non
uendo: quia alij non tenentur pro eo etiam in cauſa alimentor
Vt in l.ſolent,in fi.ff.de alimen.& ciba.lega.facit tex.in l.j.&
not.C.ne filius pro patre.

4 Limita quarto in perſona acceſſoria.vt eſt fideiuſſor,qui liber
tur liberato principali. Vt in l.& hæredi.in.§.is cum l.ſequent.
in l.quod dictum.ff.de pact.Iaſ.notab.in l.ſi poſt moram, nume.
in vj.colum.verſic. modo ego habeo regulam. ff. de eo quod ce
loco.

5 Quinto fallit reſpectu præſcriptionis:vt ſi debens decem an
deceſſerit relictis duobus hæredibus, quorum vnus ſoluerit & al
ceſſauerit tanto tempore ex quo poſsit cauſari pręſcriptio: nã
debitum minuitur. Tenet Barto.in l.ſi prius.in princ. nume.4.ff.
aqua plu.arcen.

6 Fallit ſexto,vbi onus eſt diſtributum pro numero perſonarum
nam ſi minuantur perſonę,minuentur operæ. quia non debet vn
pro tributo alterius vel onere grauari.vt in l.vnica,& ibi gloſſ.C.
vt nullus ex vicane.pro alienis vicane.debi.tenea.libr. xj. & in
hac definitione,cum ibi nota.C.de omni agro deſer.li.xj.not. Ba
in l.munerum,in.§.miſta.ff.de mune.& hono.& hoc etiam eſt v
rum ſi ſit de eadem domo:vt in l.legatorum,in princ.ff. de lega.
vbi Bar.hoc expreſſe not. notatur in l. ij. C. de apochis public
lib.x.facit.l.iij.in fi.ff.de alimen.& ciba.legat.

7 Septimo limita,in caſibus in quibus ius diſponit, ꝙ portio de
ciens non tranſeat, nec remaneat cum onere ſuo,& ſic vbicunq
ceſſat ius accreſcendi: quia tunc ex quo non accreſcit portio pe
ne deficientis propter quam onus eſt impoſitum, pariter onus
accreſcit. Et quando ſit,patet in l.j.in.§.j.cum ſeq.C.de caduc.
len.notat Bar.in l.re cõiuncti.nu.54.ff.de lega.iij. habetur per Ba
& Docto. in l. vnica.C.quando non peten.partes.

REGVLA CLXXIX.

Debitor ſpeciei ante moram re perempta liberatur quia re
dacta eſt obligatio ad eum caſum a quo incipere nõ potuit. Quam
regulã probat tex. in l.ſi homo mortuus,& in l.ſi impoſsibilis.ff.
de verb.obligatio. De iure regio.l.xviij.tit.xj.par.v.& l.x.ti
xv.lib.iij.fori. Et quia caſus fortuitus aſcribendus non eſt debito
ris culpæ. vt in l. cum duobus, in.§. damna. ff. pro ſoci. Circa
quam regulam vide Ruin. in conſil. ccxviij.nume.7. volum.j.&

in conſi.167.nu.6.& 7.vol.4.Nicol.Bellon.lib.3. ſuppu. c.12

Hanc regulam ponit Socin.cum 3.ampliation.et duabus limitat. in regu.32.in poſterior.Bernar.de Luco cum 7.ampliat.& 3. limita.in reg.169.referendo ſe ad Iaſ.in l.quod te mihi.nu.12.ff.ſi cert.peta.Eandem regulam cum x.ampliatio.& 6.limit.ponit Ripa in d.l. quod te mihi.a nu.4.vſq; ad nu.12.

REGVLA CLXXX.

DEBITOR conſtituitur in mora ex lapſu diei a contrahentibus appoſitum Hanc regulam probat tex. & ibi Bal. Alexan.& Iaſ.in 3.nota.in l.vinum.ff.ſi certum petat.& in l. magnam. C.de contrahen.& committen.ſtipulat. De iure autem regio.eſt text.in l.xviij.titu.11.par.5.

Hanc regulam cum 7.ampliat.& totidem limitatio. ponit Fran. Purpu.in d.l.vinum.a nu.13.vſq; ad nu.31.& vide quæ dicam infra in ſequenti regula.

REGVLA CLXXXI.

DEBITOR cõſtituitur in mora per interpellationem extraiudicialẽ.Hanc regu.probat tex.in l.mora. ff. de vſu. & in l.ſi ex legati cauſa ff.de verb.obli.& in l.ꝙ te mihi ff.ſi cert.peta in l. Titia.la.2.in.§.vſuras.ff.de leg.2.gl.in l .qui Romæ.in.§.cohæredes. in verbo,teſtato.ff.de verb. obliga. Circa quam regu. vide Bar.in l.non ſolum.in.§.morte.ff.de noui ope.nuntia.& ibi Ant.Rub.nu. 78.Roma.in ſingu.429.Iaſ.in l.nam & poſtea.in.§.ſi is qui tempora.nu.10.ff.de iureiur.& in l.ſi mora.nu.20.ff.ſol.matr. Anto.Rub. Alex.notab.in repe. l. vinum nu. 103. cum ſequen. ff. ſi cer.peta. Alex.in ſi inſulam.col.ſi.ff.de verbo.obli.Phil. Corne.in conſi.cj. nume.15.volu.1.Iaſ.in d.l.quod te mihi,nu.22.

Hanc regulam cum 3.ampliat.& 4.limita.ponit Ioan.Bernar.in regu.355.Eandem regulam cum 4.ampliatio.& 6.limitatio. ponit Fran.Purpur.in l.vinum nu.31.vſq; ad nu.47.Eandem regulã,melius quam alibi.ponit Marc. Anto. Baueria in tract.de mora.vbi in j.parte a nu.1.vſq; ad ſi.ampliat eam decem modis,& in 2.par. a nu.1,vſq; ad ſi.limitat eam tredicim modis .

REGVLA CLXXXII.

DEBITOR abſolutus , eo quia non eſt debitor , non poteſt actor venire contra ſententiam, & probare debitum . Hanc regulam ponit glo.in verb.abſolutus.& ibi Bar.in l.Iulianus verũ debitorem.ff.de condi.in arbitro.indebi.in 3. par.j.glo,qua ſequuntur ibi Doct.excepto Fulgo.

Hanc regulam cum tribus limitationibus poſuit Iaſ.in d.l.Iuſti-nus verum debitorem nu.21.

REGVLA CLXXXIII.

Debitum in diem poteſt ante diem ſolui. Hanc regulam probat tex.in l.eum qui.in.§.fi.ff.de verb.obl.& in l.quod in diem ff.de ſolu.& ibi glo.ponit concordantias.

Hanc regulam cum duabus ampliationi.& quinque limitatio.po-nit.Vdalri.Zaſi.in l.ſtipulatio iſta,in.§.incertam num.3.ff.de verb. obligatio.

REGVLA CLXXXIIII.

Debitum regulariter non augetur,ſeu onus rei vel perſonæ promiſſum vel debitum,auctis rebus vel perſonis quibus onerolum debetur.Hanc regulam ponit glo.in l.non modus.C.de ſeruit.vbi dato ꝙ augeatur fundus cui debetur ſeruitus aquę ductus,non ex eo augetur ipſa ſeruitus.Quam regulam probat etiam tex.in c.quamo de cenſib.vbi eſt expreſſum ꝙ ſi quis fundauerit monaſterium,ita ꝙ ex reditibus ipſius monaſterij detur procuratio monachis alic-tius monaſterij,& cõtingat quod multum ſit auctus numerus mona-chorũ quibus procuratio debebatur,fit reductio iudicis arbitrio ad antiquam menſuram ſeu numerum antiquum.Circa quem tex.vide Pala.Ruui.in repet.rub.de donatio.§.lxvj.

Hanc regulam ponit Alber.Brun.in tracta.de augmento,vbi in nu.7.& 8.& 12.dicit hanc eſſe magis communem opi.in x.conclu. princip.& dicit eam tenere pileum,quęſt.48.Bar.Brix.in quæſt.ſa Imo.in Cle.literas nu.28.de reſcript.Iaſ.in l.quo minus nu.136.ff. de Flumin. Hanc regulam limitat quinque modis,& notabil.eam declarat Alber.Bru.vbi ſupra a nu.8.vſque ad nu.fi.& vide eundẽ ibi,in xij.concluſione principali.

REGVLA CLXXXV.

Decretum ex falſa cauſa interpoſitũ,eſt nullum. Hanc regulam probat tex.in l.magis puto,in.§.ſi ęs alienum.ff.de rebus eorum,in l.Seiæ.ff.de tuto.& cura.dat.ab ijs,in l.iuſta,& ibi bene dict.de Plumb.nu.3.ff.de manumiſ.vindict.in l.cum vero.in.§.ſub-uentum,ff.de fideicom.libe.& in l.& ſi præſes,C.de pręd.mino.Ia-cob.de S.Georg.in l.hoc edicto,in j.lect.nu.10.ff.quod quiſque iuris vbi ponit hanc regulam.Corn.in conſi.cxxxij.nu.12.vol.2.& in con.131.nu.6.vol.3.& in conſi.185.nu.2.vo.4.Ale.in conſ.69.n.1 vo.3.& in conſi.cxlvij.nu.1.& in conſi.207.nu.7.vo.7.And.Alc. in tract.pſump.in 1.reg.præſum.x.Iaſ.in l.ſi is ad quem nu.15.ff.de acqui.hęre,Caro,Ruin,in cõſ.clx,nu,27.vo,2.& in cõſ,46,num.2

vol.

vol.5.Pau.Par.in conſi.99.nu.16.vol.1.& in conſi.62.nu.63. vol.2. Syluester Aldobrandinus in.§.ſi quis autem nu.9.vbi dicit hāc eſſe communem opinionem,Inſtit.de excu.

1 Amplia primo,ſiue cauſa eſſet falſa ipſo iure, ſiue per exceptionem,ideò decretum interpoſitum propter debitū quod poteſt excludi per exceptionem non valet.Ita Inno.in c.prętercea nu.4.de cita. quem ſequitur Ludo.Roma.in conſi.454.nu.9.

2 Amplia ſecundo,etiam ſi ſubeſt vera cauſa ex qua interponi potuiſſet & valuiſſet,non tamen fuit allegata,ſed falſa , & ſuper ipſa fuit fundatum decretum. Vt in l.tutor ſi petitus,& in l.Seiæ egreſſæ ff.de tutor.& curatorib.dat.ab ijs.ita expreſſe tenet Pau. de cani. conſi.ccj.nu.1.vol.1.

3 Amplia tertio,ſiue cauſa falſa ſit expreſſa in Decreto , ſiue non, dummodo ex actis conſtet. Vt eſt glo.in l.ii.in verb. palam.in fi. C quando prouoca.non eſt neceſſ.Bar.in d.l.Seię.ff.de tutor. & curat.dat.ab ijs.nu.1.Raph.cuma.in conſi.115.nu.6.Alex.in cōſi.107 nu.7.volu.7.vbi dicit hanc eſſe communem opin.pro qua opinione allegat tex.in l.magis puto.in.§.pe.ff.de rebus eorum.

4 Amplia quarto,etiam ſi cauſa ſit pro parte falſa,quia tunc in totum vitiatur decretum. Tenet Bar.quem ſequuntur ibi docto.in l.ſi non ſortem.in.§.ſi centum nu.5.ff.de condict.inde.Bal.in Margarita,in verbo,decretum,quæſt.2.Roma.in conſi.454. nu.12. Deci.in conſi.ccccij.nu.20.Caro.Ruin.in conſi.clx.nu.27.volu.1.& Pau. Pari.in conſi.100.nu.31.& 35.vol.1. Ratio eſt,quia ſententia indiuidua eſt vnius capituli l.in hoc iudicio.ff.fam.erciſ.& indiuiduis vtile per inutile vitiatur.l.j.§.item quæritur. &.§.item Treba.ff. de aqua quotid.& æſti.l.Grȩce §.illud.ff.de fideiuſſor. Et ſic adiudicatio rei pro maiori debito quam ſit,non tenet in aliquo quando fit a iudice,vt in l.i.in.§.hæc verba.ff.ne vis fiat ei Bald.in l.certi condictio in.§.quoniam nu.3.ff.ſi certum petatur.ſecus ſi a patre, vt in d.§.ſi centum.ita tenet Alexan.in l.iuſte poſsidet.& ibi doctor. ff.de acquiren.poſſeſsio .Bald. in conſilio ccxxiij.uumero 1.& 2. volum.2.& ita fuiſſe iudicatum teſtatur Matthę.de Afflict.in deciſione ccxviij.nume. 3. & 4. Quod non procedit etiam quando res eſſet mihi adiudicata,tam ratione mei debiti quam debiti fratris,cuius mandatum non habeo,quia tunc pro parte mea tenebit Ita concludit Bald.in l.ordo.num.17.C.de execu.rei iudic.quem ſequitur Philip.Deci.in l.cum amplius nu .3. in ver. 3. limitatur,ff. de regu.iur.

5 Limita primo,quando ius & iuſtitia deficerent ex parte conuenti,ſeu ratione rei in qua miſſio facta eſt,vtpote ſi vere ſim creditor Titij,& miſſus ſim in poſſeſsionem rei Caij,tāquam eſſet Titij,nā tunc ſi miſsio ex primo decreto facta ſit, poterit caius comparere & oſtendere ſummarie de iure ſuo,& reuocari facere miſsionem. Vt in l.a diuo Pio.in.§.ſi ſuper rebus.ff.de re iudi.ſi vero cōpareat poſt ſecundum decretum,non poterit ſummarie reuocationem miſ-

ſionis petere,ſed ordinarie ſic.libellum offerendo,& alia faciend neceſſaria,vt in d.l.a diuo Pio.in.§.ſi poſt addictum. Barto.in d. ſi is ad quem.nu.2.ff.de acquir.hęredi. Item ſi miſsio facta fuerit qua tertius ius habet,quia intra annum ſummarie diſcutietur: p ſtea vero ordinarie.Ita Barto. quē ſequuntur ibi doct.in l.iuſte.p ſidet.nu.1.ff.de acqui.poſſ.ſecus ſi deficeret ius ex parte agen vt ſi peto centum quæ falſo mihi dico eſſe debita.& quia non c parę in poſſeſsionem bonorum tuorum miſſus ſum , tunc non v decretum interpoſitum,quia ex parte agentis ius defecit,cum n mihi debeatur,vt in l.j.in.§. hæc verba.ff. ne vis fiat ei.

2 Limita ſecundo,quando fuiſſet cognitum de veritate aut falſ te cauſæ ante decreti interpoſitionem. Vt eſt gl.in l.ſi putas.in v bo,negarentur.& ibi Bal.C.de petitio.hær. argu. tex.in l. ſi.C. edict.diui Adria.tollen.Bal.in l.2.col.2.C.quādo prouoca.non neceſſ.etiam ſi ſummarie cognitū fuerit , quia in decreto plena co gnitio cauſę non requiritur:glo. in l. cum proponas.in verbo, co ſtat.C.de bonis autho,iudi.poſſ. & in c.quoniam frequēter.in §. in verbo,ſummatim.vt lite non conteſta. Tex.de iure regio in l. titu.8.par.3.& hanc limitationem tenet Ange.in. l. ius pluribus. de iuſtit.& iure.

3 Limita tertio,quando decretum interponeretur ex cauſa erron vt ſi iudex ignorans interpoſuerit decretum ſuper contractu do vel metu inito,tunc enim decretum non eſt nullum , ſed poterit p ti reſtitutio. Vt in l.2.C.de fideiuſſ.mino.& ibi Bal.nu.1.& 2.Ia cob.de ſan.Georg.ibi.nu.13.

4 Limita quarto,quando interpoſitum eſſet ad poſtulationem p tis,& erant tales qui ſibi preiudicare poterant , nam tunc falſi cauſæ,decretum nullum non redderet . Hanc limitationem po Bart.in l.tutor ſi petitus.ff.de tutor.& curato . dat ab iis.dum ſolu contrarium l.ſi vt proponis. C. de confirman.tutor. quem ſequi Ange.in l.cum 2.in §.ſi pretor.& ibi Iacob.in j.lect.nu. 5.& in lectu.nu.7.ff.de tranſact.

5 Quinto limita,quando decretum inter conſentientes interpoſ tum eſſet . Vt in l.ſed ſi hac,in.§.patronum.ff. de in ius vocan.v ſi libertus tāquam ingenuus eſſet adoptatus.& decretum adoptio nis interpoſitum , illud decretum tenet. & ita per illum text.ten Bal.vbi Iaco.in d.l.ſi prætor.in 2.lect.nu.7.

6 Sexto fallit,quando veritas vel falſitas cauſæ ex iudicis decla tione pēdebat.vt ſi iudex interdixit adminiſtrationē alicui tanq prodigo qui non eſt. Vt in l.is cui bonis.& ibi Bar.ff.de verb.ob & Ita tenet idem Bal.vbi hoc notabil.declarat,in l. Seię.nu.4.& 5.ff.de tuto.& cura.dat.ab ijs.

7 Fallit ſeptimo,quando decretum eſſet interpoſitum ex cauſa p executione iudicati,quoniam falſa cauſa illud non vitiat. Ita no tenet Bal in l.ſunt et alię.in j.lectu.in.§.fin.per tex.ibi ff.de Pub cia.quem ſequitur Iacobin,in d.§.ſi prætor,in 2,lectu,nume.7.ff.d tranſact.

tranſact. Et quamuis text. ille hoc nõ probet ſecundũ Alex. in d. l. iuſte poſsidet. tamen eius dictum comprobatur ratione, nã ſententia etiam iniuſta inter partes facit ius l. j. §. item cum contraxeras ff. quando appellan. ſit, & facit debitũ quod prius non erat. & ideo tale decretum licet interpoſitum ſit ex falſa cauſa, non poteſt impugnari poſtquam tranſiuit in rem iudicatam, per ea quę habentur in l. j. C. de iuris & fac. ign. Pro qua rõne eſt tex. in l. qui Romę. in §. duo fratres. ff. de verb. oblig. vbi probatur & expreſſe ex eo notat. Bar. quod iniuſta ſententia per quam quis contra diuiſionem facere declaratur, facit penam committi, quem ibi ſequuntur doc. pręcipue V dairi. Zaſius num. 6. qui dicit illum tex. eſſe notabilem ad hoc. & illud dictum Bald. ſequitur Ruin, in conſi. 12, numero. 4. volumine 4.

Alia vero circa hanc regulam & eius materiam vide per doct. in d. §. prætor. & in l. iuſte poſsidet. ff. de acqui. poſſe.

REGVLA CLXXXVI.

Decretum interpoſitũ ſine cauſę cognitione nõ valet, ſed annullatur. Hanc regulam probat tex. in l. magis puto. in. §. non paſſim. ff. de rebus eo. & in l. ſi. ff. de curato. furio. & in l. cum 2. in. §. ſi prętor. ff. de tranſact. Hanc regulam ponit Bar. in l. prolatam. C. de ſenten. & interlocu. omn. iudic. & ibi declara, quãdo dicatur fieri ſine cauſæ cognitione, quia quando iudex ſine cauſæ cognitione procedit, cenſetur tanquam priuatus procedere, ideo non eſt ei obediendum, vt in c. conquerente. de reſtitu. ſpoliat. Cardina. in Clemen. 1. in fine, de celebra. miſſa. Felin. in c. Eccleſia ſanctę Marię. nume. 17. de conſtit. Et circa hãc regu. vide Thomam Ferratiũ in caute. 40. Catellianum Cottam in Memoralib. iuris, in verb. decretum el. 4. & 5.

1 Amplia primo, quando de cauſa breuiter cognitũ fuit, & omnia momento tempora facta fuerunt, & ſic pręcipianter, nam præſumitur fraudulentur cognitũ, ſed requiritur temporis interuallum in cognitione cauſę & interpoſitione decreti, quia ex breuitate temporis præſumitur cauſæ cognitionem non interueniſſe, vt in l. ſi finita. in. §. ſi forte verſi. feſtinare non debes. ff. de dam. infect. & in c. j. de rebus eccle. non alien. lib. 6. Ita in expreſsis terminis conſuluit Ancha. in conſi. 83. num. 3. vbi concludit, ꝙ licet in alienatione bonorum minoris decretum interuenire debeat. l. cum plures. §. fina. ff. de admi. tuto. & l. lex quæ tutores. C. eodem titu. quibus concor. l. 28. titu. 16. par. 6. tamen quando iudex decretum interpoſuit eo temporis momento quo fuit petitum, tum decretum eſt nullum, cum propter temporis breuitatem dicantur omnia fuiſſe precipitanter geſta, & re ac negocio non mature diſcuſſo. vt in c. ex literis. de reſtitu. in integrum. idem Anchara. in conſil. 36. nume. 3. Pau. Caſtren. in d. §. ſi prætor, Alexan. in conſil. 163. nume. 5. volu. 5. Paul.

de

de Caſtr.in conſil.38.nu.2.lib.2.eandem opinionem tenet Raph.
Cuma.in conſi.180.nu.3.Barba.in conſi.1.col.33.nu.13. in verſic.
quin imo plus dico, & in conſi.40.nu.19.& in conſi.6.col. 2.in ver-
ſicu.capio deciſionem indiuiduo,idem in conſi.41.colum.4.in ver-
ſicu.hoc decidit in indiuiduo vol.4.Iaſon.in l.ſciendum,nume.1...
ff.de verbor. obliga. & in l.nec quicquam.in.§.vbi decretum.ff.de
officio proconſ.& lega.nu.69.& in l.2.nu.15.C.de ędendo, & in l.
ſed ſi hac,in.§.prętor ait,nu.1.ff.de in ius vocan.Phili.Deci.in con-
ſil.351.nu.7.& in conſi.403.nu. 19. Hippoly.in l.ſtatu liber.nu...
ff.de quęſtio.& in l.qui cęden.nu.18.ff.ad l.Cor.de ſicariis, & in con-
ſil.48.nu.32.& 37.Pau.Pariſi.in conſi.85.nu.43.li.3.& in conſi...
nu.49.vol.j.idem Hippol.in pract.in.§.nunc videndum.nu.33.idem
Iaſ.in l.iudices,C.de iudi.nu.3.Alciat.in tractat. pręſum.in 3.regu.
pręſum.10.nu.8.

Quam ampliationem intelligo primo,niſi eſſet talis cauſæ cogni-
tio quæ in continenti adhibiberi poſsit,quia tunc valeret decretum.
Ita tenet Alex.in conſi.80.nu.9.cum ſeq.vol.v.quem ſequitur Fel.
Purpura.in rub.ff.de offi.aſſeſſo.q.4.nu.134.

Secundo intellige,quando iudex vel alius habuiſſet plenam co-
gnitionem illius cauſæ ante decretum , quia tunc ceſſat ratio, ergo
& iuris deciſio,vt in l.illud ff.ad leg.Aquil.Hippo.in rubr.ff.de fi-
deiuſſo.q.5.nu.86.& vide poſita infra in fin.amplia.

Amplia ſecundo,vt procedat in miſsione in poſſeſsionem ſecun-
di decreti,nam miſſus in poſſeſsionem ſine cauſæ cognitione non fa-
cit fructus ſuos.Ita tenet Inno.in c.conſultationibus,num.1.de iure
patro.quem ſequitur Bal.in l.ii.nu.80.C.de ſeruit.& aqua. Roma.
in conſi.454.nu.17.Hippo.in pract.criminali,in.§.nunc videndum.
nume.35.imo fructus percepti virtute inutilis decreti debet in ſor-
tem computari,per l.j.& vltima.C.de pigno.actio.nota.in l.ſi do-
minium. ff.de pigno.& ita fuit expreſſe deciſum vt teſta. ibi Ma-
thę.de Afflic.in deciſ.Neapoli.& ita tenet Fely.in c.ſanctę Marię,
nume.25.de conſti.

3 Amplia tertio procedere,etiam ſi Notarius atteſtetur inſtrumen-
to cauſæ cognitionem interueniſſe:nam ei non creditur , maxime
vt ſupra dixi in j.Ampliatione,quando modicū interuallum tempo-
ris interuenit ad cauſæ cognitionem.Ita tenet Pau.de caſt.in conſi.
38.nu.2.vol.2.Hippo.in l.qui cædem.nu.19. de ſicar. Philipp.De-
ci.in conſil.556.nu.6.Iaſ.in l.nec quicquam §.vbi decretum,nu.70.
& 79.ff.de offic.proconſul.& lega. & in l. ſciendum , numero ...
ff.de verbo.obligationib.

4 Amplia quarto,nam licet res minorum debeant vendi ſeruatis
iis quę habentur. in l.2.& 3.& 4.C.de autho.præſta.& in l.ob æs
& in l.i.& 2.C.de pręd ijs mino.& in l.lex quæ tutores.C.de adm.
tutorum , vbi inter alia requiſita ponitur,quod debent vendi, ſcili-
cet ob ęs alienum , tamen non creditur tutori vel curatori dicenti
ob æs alienū vendidiſſe,niſi appareat de iudcis decreto & ante co-
gnitio

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

gnitio cauſæ interueniſſe. Ita tenet Spec.in tit.de emp.& vendi.in .§.nunc dicendũ,nu.4.& 5.Archi.& doct.in c.j.de reb.eccle. non alienan.lib.6.Lucas de Penna.in l.fi.C.de decre.decurio.li.x.Bal. & Salic.in l.i.C.ſi aduer.donatio.Philip.Corne.in conſi.73. nu.4. vol.3.Hippol.de Marſi.in ſingu.399.

5 Amplia quinto procedere, etiã ſi iudex dicat ſe interpoſuiſſe cauſæ cognitionem in decreto. Argu.eorum quę notat Bar in l. ſi forte. ff.de caſtren.pecu. Ita tenet Pau.Caſtren.in l.cum in 2. in.§.ſi prętor.ff.de tranſactio.& in d.conſi.32.vol.2.Spec.in d.§.nunc dicendum.nu.4.& 5.Corn.in conſi.71.nume.3.volu.3.Hippo.in d.ſingu. 499.Tho.Fer.in cau.60.nu.4.Iaſ.in l.nec quicquam §.vbi decretũ. nu.71.ff.de offi.procon.& lega.licet Alex.quem refert Iaſ.in l.ſciẽdum,ff.de verbo.oblig.contrarium teneat nu. 13.

6 Amplia ſexto in tantum procedere, ꝙ ſcriptura ſeparata fieri debet de cauſę cognitione, & altera de decreto. Ita firmat Specu.in tit.de procurato.in §.j.nu.22.Pau.de caſt.in d.conſi.38.nu.2.verſi. debuit ergo, quem ſequitur Tho.Ferra.in d.c.cau.60.nu.13. Iaſon. in d.§.vbi decretũ.nu.71.ff.de offi.proconſu.& lega.& in l.ſciendũ ff.de verbo.oblig.nu.13.

7 Amplia ſeptimo, procedere in cauſis criminalibus: nam ſicut in ciuilibus non valet ſine cauſę cognitione, a fortiori in criminalibus nam vbi maius periculum, &c. vt in c.vbi periculum.de elec.lib.6. Ita concludit Hippol. in pract. crimi.in §.nunc videndum, nu.43. & in conſi,130.nu.46.

8 Amplia octauo habere locum, etiam in ſententia, nam quandocũque eſt lata ſine cauſæ cognitione, eſt ipſo iure nulla. Vt concludit Feli,in c.eccleſia ſanctę Marię, num.17.de conſtit. vbi hoc limitat ſex modis. Eandem opinionem tenet Mar.Mantua in repet. l.nec quicquam.in §.vbi decretum., nume.18.ff.de offi. proconſu.& leg. Sebaſtianus Vantius notabiliter in tract.de nullitatibus ſententiarum,rubr. 13.de nullitate ex defectu proceſſus.nu. 30.cum ſeq.vbi allegat quam plures docto.idem tenet, Anto.Capit,Neapo,in deci. 69.nu.35.Iaſon in l.iudices, C.de iudic,nu.1.& 2.

9 Amplia nono, habere locum in compromiſſo: nam ſi factũ ſit cõpromiſſum in aliquem, & is immediate poſt compromiſſum pronũtiet, non valet. Ita tenet Bal.in c.1,nu,10.de inueſti.in mari.fact.in Vſib.feud.& in l.prolatã,nu.15.C.de ſenten.& interlo. om. iudi. quod notat contra ruſticos Iaſ.qui immediate poſt compromiſſum pronuntiat, in l.iudices,nu.4.C.de iudi. Raphael.Cuma. in conſil. 50.nu.4.Cardi.in conſil.140.nu.7.Philip. Dec. in c.cũ venerabi.in glo.2,in prin.nu.43.cum ſeq Panor.in c.Quintauallis,nu.45. de iureiur. Quod tamen intelligo, niſi per arbitrum ante compromiſſ longo tempore cauſa eſſet ruminata & diſputata coram eo, & ip poſtea arbiter fuit electus. Ita tenet Soci.in conſi.121.nu.3.volu Hippo.in repe.rubr.ff.de fideiuſſo.nu.81. Alia circa hanc reg vide per Feli.in c.eccleſiæ ſanctę Mariæ,nu.25.de conſtit.

Reg

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

REGVLA CLXXXVII.

DECRETVM in quibus cauſibus interponi debeat.

1 Primus eſt in venditione rerum ciuitatatis. Vt in l. fin. & [illegible]
Iacobus Rebu. & doct. C. de vēden. reb. ciuita. lib. 11. Et vide pra
maticam. 9. de Valladolid, anni Domi. 1542.

2 Secundus eſt, in venditione prediorū Decurionum & Curiali[illegible]
Vt in l. j. & per totū. C. de præd. Decurio. ſine decre. non ali. lib[illegible]

3 Tertius eſt, in alienatione bonorū immobilium minoris. Vt in
lex que tutores. C. de adminiſt. tuto. & in l. j. & per totum. C. de p[illegible]
diis & aliis reb. mino. De iure regio eſt tex. in l. 18. titu. 16. par.
& in l. 4. titu. 5. par. 5. & vide Catellia. Cottam in Memora. [illegible]
in verbo. decretum. el 4.

4 Quartus eſt, quando decernuntur alimenta pupillo: nam debe[illegible]
decerni pro modo facultatum, & ſic debet interuenire decretū. V[illegible]
in l. 1. 2. & 3. ff. pupil. educa. debeat. de quo vide Iaſ. in l. 2. nu. 15. &
ibi Deci. nu. 34. C. de eden.

5 Quintus eſt, in tutore, vel curatore dando pupillis illuſtrium p[illegible]
ſonarum. Vt in l. j. verſi. poſtea per prętorē interponatur decret[illegible]
C. de tutori. vel cura. illuſtri. vel clariſsi. perſon. Idem in aliis pe[illegible]
nis tenet Bartol. in l. legitimos. ff. de legiti. tuto. nu. 3. Idem eſt [illegible]
actore dando tutoribus impeditis: vt in. §. fi. Inſtit. de curatori. &
ibi. notab. Aldobrandi. nu. 16. cum ſeq.

6 Sextus, vbi iudicis officiū imploratur. Vt in l. nec quicquam. [illegible]
§. vbi decretum. ff. de offi. proconſu. & lega.

7 Septimus, in dominij adiudicatione facienda cōtra contumac[illegible]
& vocatur ſecundum decretū. de quo in l. ſi finita. in. §. Iulianus. &
in §. ſi plures. ff. de damno infecto. & ibi doct.

8 Octauus, in contractu filij familias, cuius pater furioſus vel me[illegible]
te captus eſt. Ita tenet Bal. per tex. ibi. in l. ſi furioſi. nu. 1. C. de n[illegible]

9 Nonus caſus in quo decretum interponitur, in remittenda pa[illegible]
debiti facta per maiorem partem diſſentiente minore parte. Vt in
& ſuum heredem. in §. fina. ff. de pact. & l. 5. titu. 15. par. 15.

10 Decimus caſus, in venditione facta per ſubhaſtationem. Vt in l.
j. C. de fide inſtr. li. 10. & in l. ſi quos. C. de reſcin. venditio. In q[illegible]
eſt notandum quod licet res ſi vendita in publica ſubhaſtatione
iudicis mandato, habet locum remedio l. 2. C. de reſcind. vend[illegible]
ita probatur in d. l. ſi quos. pro qua opinio. eſt text. in l. 4. [illegible]
tul. 7. libr. 5. ordi. Hanc opinio. tenet Bart. in. l. j. nu. 1. C. de pr[illegible]
ſcrip. 30. vel. 40. anno. quem ſequitur Ioan. de Imo. in l. pretia re[illegible]
nu. 3. in 2. col. ff. ad l. Fal. & in l. ſi quis cum aliter. nume. 7. ff. de v[illegible]
bo. oblig. Abb. in c. cum cauſa. nu. 6. de emptio. & vend. Panta. [illegible]
rema in repet. l. 2. col. 24. & 25. in 8. & 9. limita. C. de reſcind. [illegible]
andem opinionem tenet Alex. in d. l. pretia rerum. nu. 8. & in d. [illegible]
quis cum aliter, nu. 15. vbi plura adducunt pro iſta opinione [illegible]
Alex.

Alex. in additio. ad Bar. in l. j. C. de prędi. decurio. lib. x. Roma, in d. l. ſi quis cum aliter, nu. 9. & 10. eandem opinio. vbi eam latiſsime examinat, tenet Vinc. de Hercula. in d. l. prætia rerum. in. §. corpora. col. ix. verſ. circa quintum. ff. ad. l. Falcid. Contrariam opin. tenet Bar. per tex. ibi, in l. j. C. de pręd. decurio. l. x. ibi, nec immoderatus venditor, nec emptor iniuſtus inueniatur. idem ſentit idē Bar. in l. ſi quos ſpontaneos. C. de decuri. eo. lib. quam opini. Bart. ſequitur Ang. in d. l. j. C. de præd. decur. nu. 1. & in repe. l. ſciendum. nu. 11. ff. de verb. obl. idem Ang. in d. §. corpora. nu. 3. ff. ad le. falci. idem Ange. in conſi. cxlij. nu. 2. Pro qua opin. eſt tex. in l. cxx. ſtyli, in fi. quæ facit contra ſupradictam l. ordinamenti.

In qua contrarietate ſic diſtinguendum puto: nam quando aliqua res venditur propter debitum publicum, vt in caſu l. j. C. de præd. decurio. ibi, neceſsitate coactus, & emptor fuit compulſus per iudicem ad emendum: in hoc caſu licet venditor ſit deceptus vltra dimidiam, non habet locum reſciſsio, & procedit opinio Bar. in d. l. j. & l. ccxx. ſtyli. Hāc opin. & concordiā videtur tenere Ioan. de Imo. in d. l. prætia rerū. Ang. de Peru. in d. conſi. cxlij. in fin. verbis Ang. Are. in. §. ſequens. nu. 3. Inſtit. de Actio. Ant. de Burgos. in d. c. cum dilecti. nu. 27. de empt. & vend. Pro qua opinio. expreſſe facit l. v. tit. iiij. lib. 5. ordina. & l. 18. tit. iiij. lib. 6. ordinamenti. Eſt etiam notandum ꝙ ſupra dictæ leges regni in alio contrariantur: nam lex ordinamenti in fine loquitur in quatuor annis poſt venditionem. lex vero ſtyli loquitur in vno anno, quæ lex ſtyli debet intelligi quādo res vendita eſt authoritate iudicis, vt ex ea l. conſtat.

11 Vndecimus, olim in bonorum poſſeſsione diſcernenda, et vocabatur bonorum poſſeſsio decretalis. Vt in l. j. §. decretalis. ff. de ſucceſ. edict. hodie tene quod traditur in l. fi. C. qui. admi. ad bo. poſſe. poſſ.

12 Duodecimo ſuper tranſactionibus alimentorum ſolet decretum ſiue authoritas pretoris interponi. Vt in l. cum ij. in prin. ff. de tranſactio. & in l. de alimentis. & ibi Docto. C. eod titu.

13 Tertiodecimo in procuratore dando furioſo. Vt in l. de creationibus. C. de epiſc. audien.

14 Decimoquarto propter famem conſanguineorum pupilli poteſt tutor cum decreto alimenta eis ex bonis pupillis dare. Vt in l. j. in §. ſed nonnullus. ff. de tutelis & rationib. diſtrahen. Porro caſus in quibus quis in iure tenetur aliquem alimentare, vltra Roma. in ſingu. 138. vide Ioan. Platea. in rub. C. de decurio. lib. x. Baptiſta de ſancto Seueri. in tracta. de feudi cognitione. q. xv. Franc. Purpura in l. cum quid. num. 127. ff. ſi cert. peta. Rip. in l. cum filiofamilias. num. 15. ff. de lega. j.

15 Decimoquinto in inuentario tutoris. Ita tenet Bal. expreſſe in l ſi tutor tuus. nu. 1. C. in quib. cau. reſtitu. in integ. non eſt neceſſ. vb allegat tex. in l. fi. C. arbitri. tute. Et eſt tex. de iure Regio in l. xvi. tit. vj. par. vj. & in l. ij. tit. vij. lib. 3. fori. Pro qua facit gloſſ. notab. in l. tutor, qui repertorium, in glo. j. ff. de adminiſtrati. tutor. vbi probatur

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

batur q inuentarium fieri debet in præſentia iudicis. idem proba glosſ.in l.tutores.la ij.in verbo,publicarum.C.de adminiſtr.tuto.& in l.Chirographis.in glo.j.in fin.per text.ibi.ff.de admin.tuto.p qua opinione eſt text.in d.l.tutores.ibi,in preſentia publicarũ per ſonarum.& facit text.in l.nonnulli.in.§.cum autem.C.de epiſc. cleri.& in d.l.creationibus.C.de epiſc.audien. vbi epiſcopus qui net locum hæredis,corã iudice tenetur inuentarium facere.Et ha opinionem tenet Angel.in tracta.de inuentario.nu.11. idem in d. tutores.nu.1.pro qua opinione ſunt leges regni ſupra allegatæ.

Contrariam tamen opinionem,vbi dicit q communiter ſeruari fieri tantum coram tabellione,tenet Cin.in d.l.tutores.nu.4. qua ſequuntur ibi alij Doctores, Modern. Pro qua opinione eſt tex in l.fi.C.de iure deliberan.& in Authen.de hære.& falcid.colla vbi non fit mentio de preſentia iudicis,ſed ſolum teſtium,tabelli num,& legatariorum.nec debemus aliam ſolennitatem querere qu lex non poſuit. Hanc opin.ita obſeruari tenet expreſſe Mont nus in d.l.ij.titu.7.lib.iij.fol.in gloſſ.in verbo,el Alcade in fine.

In qua quæſtione ſic communiter diſtinguitur:aut queritur qua tum ad tutorem obligandum, & tunc ſufficit fieri extra iudicium aut quæritur an faciat fidem contra debitores ſcriptos in inuenta et quantum ad eos debet fieri coram iudice:vt in d.l.chirograph ita expreſſe tenet Bar.in l.tutor qui repertorium.nu.9.ff.de adm tuto.quod ante eum tenuit Cin.in d.l. tutores, & hanc concordia ſequitur Franciſ.Porcellinus in tract.de inuentario.c.ij.nu.9. V talis de Cambanis.in tract.clauſul.in parte, nihil nouari inuenta confectione pendente.fol.195.nu.75.cum ſeq.

26 Decimoſexto, interponitur decretum iudicis in diuiſione bono rum minoris.Vt eſt glo.2.& ibi Bartol.in l.inter pupillos.ff.de a tho.tuto.& curat.

27 Decimoſeptimo, in manumiſsione ſeruorum per minorem c cauſa facienda.Vt in l.etiam.ff.de manumiſ.vindi. et in.§.eadem & ſeq.Inſtitu.quib.ex cauſ.manu.non licet.

28 Decimooctauo,in reuocando tutore vel curatore:quia eadem ſo lennitas requiritur in diſſoluendo,ſicut & in faciendo.vt in c.j.d reg.iur.in antiq.& in Auth.econtra.C.de repud.in l.ſi vt propo la ij.C.de nupt.& in l.nihil tam naturale.ff.de reg.iur.vt in l.pro quiſque.ff.de ſolutioni. vbi in cõtractu in quo requiritur decretum ita etiam in diſtractu.Ita notab.concludit Bald.in l.præſes.nu. de tranſact.de quo latiſsime per Tiraq.in legib.connubiali.in gl num.16.cum aliis.

29 Decimonono,ſecundum quoſdam requiritur decretum in alie tione rerum eccleſię.vt in Authenti.hoc ius porrectum.C.de ſacro ſanct.eccleſi.ibi, accedente conſenſu ordinatoris, canonizata in caſellas.in.§.hoc ius porrectum.x.q.ij.Ita expreſſe tenet Innoc. c.ij.de tranſact.nu.2. Sed Abb.in d.c.ij.eum reprehendit,nu dicens in iure hoc non probari. Pro quo eſt gloſſ.in c.j.in verb

tractan

tractatus.in fin.de reb.eccle.non alie.lib.vj.et ſic intelligere voluit Inn.decretum pro conſenſu & authoritate epiſcopi vel ſuperioris ſolet enim epiſcopus poſt inquiſitionem ſuper commodum vel incommodũ factum, ſi ex re eccleſiæ ſit & vtilitate, decernere faciendam compoſitionem, vel factam ratã eſſe: et ſic illi conſentit.et hoc modo debet intelligi dictum Inno. Nam hęc authoritas aliquando vocatur conſenſus authoricabilis: vt dicitur in d. Auth.hoc ius porrectũ. Aliquando vero vocatur licētia: vt in c.ſi.de reb.eccle. non alie.lib.6.ibi, conſenſu apoſtolicę ſedis.& in c. Abbatibus.xij.q.ij. ibi, abſq; permiſſu & ſubſcriptione epiſcopi.et in c.de cætero.& in c.veniēs.de trãſac. Interdũ ſimpliciter vacatur conſenſus, vt in c.in vēditionibus.in.§.etiã.17.q.4.& in clem.j.de reb.eccleſ. non alie. Non tñ requiritur decretũ ſicut in rebus minorũ, vt ſupra dixi: quia iura hoc non dicunt in rebus eccleſiarũ: ſed authoritas epiſcopi ſiue conſenſus requiritur loco illius decreti: vt in c.j.de reb. eccleſ. non alie.lib.vj. Quam opin.tenet expreſſe Pet.Rebuf.in tract. de deci. q.xiij.nu.10.& in compendio alienationum rerũ eccleſiaſti.nu.52. And.Barb.in conſi.xl.nu.12.cum ſeq.& vide nota. And. Tiraq.in legib.connubia.in glo.v.nu.4. cum aliis. Et ideo ad euitans opi. ſolent in inſtrumētis notarij apponere, talis epiſcopus dedit licētiã, authoritatē, & conſenſum ſuper talis rei alienatione: vt tenet Spe. in tit.de emp.& vend.in.§.nũc dicēdũ.nu.8. Quę autē differētia ſit inter decretum, authoritatem, licētiam, & conſenſum, vide Iaſ.in l. necquicquam.in.§.vbi decretum.nu.3.ff.de offi.proconſul.& lega.

20 Vigeſimo, in omni contractu debet interponi decretũ iudicis ſeu peti, vt contractus confirmetur. vt eſt tex.& Bar.doct.num.2.in l.ſi quos.C.de decurio.lib.x.Luc.de Penna in l.ſi.C.de decre.decurio. eo.lib.Anto.de Burgos in c.cum cauſa.nu.27.de emptio. & vend. Pantal.de Crema.in repet.l.ij.col.xxvj.C.de reſcind.vend.

REGVLA CLXXXVIII.

Decretvm in quibus caſibus annulletur.

1 Primus eſt quando ex falſa cauſa eſt interpoſitum, vt ſupra dixi, in regul.clxxxv.

2 Secundus quando fuit interpoſitum ſine cauſæ cognitione, vt dixi ſupra in reg.clxxxvj.

3 Tertius ſi iudex interponendo illud non ſedeat: vt in l. naturali. in.§.ſi quęratur ibi, & pro tribunali decretum interpoſitũ ſit. ff. de confir.tuto.Spec.in tit.de feriis.in.§.ſequitur.nu.12. Luc.de Pen.in l.vlt.C.de decurio.lib.x.Philip.Corn.in conſi.xcviij.nu.4.vol.j.

4 Quartus quando interpoſitum eſt in die feriato in honorem Dei, Vt nota. in l.actus.& in l.dies feſtos.C.de feri.Anch.in cõſil. 126. nu.6.verſi.fuit enim decreti interpoſitio nulla ipſo iure. Iacobi.de S.Geor.in l.diuus.nu.7.ff.de feri.Chaſſan.in conſuetu. Burgund.in titu.{Des iuſtices.}rub.j.§.vj.fol.68.col.ij.nu.96.

Quintus

5 Quintus, quando per errorem eſt interpoſitum. Tenet Bar. in l.
pluribus. nu. 2. ff. de iuſt. & iur. Ludoui. Bologni. in conſi. xxxiij
cip. vt ea quæ iuſta. col. j. facit tex. in l. ſi per errorem. ff. de iuriſdi.
omni. iudi.

6 Sextus, quando interuenit dolus partis. Vt in l. & ſi preſes. C
præd. min. Bar. in d. l. ius pluribus. Bal. & ibi Iacobi. nu. 15. in l.
ca. C. de fideiuſſ. mino. nam dolus nemini debet patrocinari. c. ſed
& c. ex tenore de reſcript.

7 Septimus, quando non interuenit citatio peremptoria, annulla
etiam primum decretum ſi ante fuerit interpoſitum. Vt in l. præ
ti. C. de his qui ad eccle. confug. et in l. ij. et ibi gl. C. vbi in rē a
notant Docto. in l. ſi finita. in. §. Iulianus. ff. de dam. infect. Bar.
l. conſentaneum. C. quomo. & quand. iud. Philip. Corne. in conſi.
nu. 4. & in conſi. cxxxij. nu. 5. vol. 4.

8 Octauus, iudex ex officio ſuo poteſt annullare decretum inter
ſitum in quo fuit pars decepta. Ita firmat Ioan. Andr. in c. conſ
tionibus. de offic. delega. Bald. in l. vnica. nu. 9. C. de confeſſio.
poli. in ſingu. ccxx.

REGVLA CLXXXIX.

DECRETVM iudicis præſumitur interpoſitum ex iuſtis c
ſis. Hanc regulam probat glo. in l. j. in verbo, omni ordine. a
C. de fide inſtru. lib. x. pro qua eſt tex. in l. ij. in verſ. quod non
bitramur. C. de inoffic. ciui. iudi. quem tex. allegat Bal. in l. c
in j. colum. C. de teſtamen. facit etiam text. in l. ab ea parte. in
ſpon. ff. de prob. ita tenet Spec. in tit. de empt. & vend. in. §. nunc
cēdū. nu. 5. Hanc opin. tenuit Iaſ. in l. nec quicquā. in. §. vbi de
tum nu. 79. ff. de offi. procō. & lega. & in l. mandata. nu. 6. ff. de
eius. & in l. poſt dotem. nu. 83. ff. ſolut. matri. Pet. Loriotus. in
de pactis, axioma lvj. Phil. Corn. in conſi. 98. nu. 1. vol. j. Alex.
l. ſciendū. ff. de verb. oblig. Hyppo. vbi allegat alios docto. in
438. Abb. in c. quoniam contra. de probatio. vbi Paul. Pariſ. nu.
Franc. Niconi. not. in d. c. quoniam contra. q. fina. poſt. glo. num.
Quam opinionem dicit eſſe communem Andr. Alciat. in tracta.
ſump. in 3. regula, præſumpt. decima. nu. 1.

1 Amplia primo procedere, etiam ſi iudex eſſet ribaldus, adhuc
tali decreto præſumitur. Ita tenet Bal. in c. ſicut. per illum tex.
in fi. de re iudi. & illud dictum Bal. ſequitur Iaſ. in c. j. qu. 8. qui
dare poſſ. & in l. pacta nouiſsima. nu. 7. C. de pac. Fran. Nico.
in c. quoniam contra. in q. fina. poſt glo. nu. 29. fol. 155. col. 4.

2 Amplia ſecundo, nam licet ſit verum ꝙ ſpoliatus ante omnia
ſtituendus ſit, iuxta tex. in l. ſi quis ad ſe fundum. C. ad le. Iul. de
publi. tamen in tantum præſumitur pro Iudice, & pro eius decre
ꝙ ſpoliatus a iudice non poteſt petere reſtitutionem: & tunc
habet locum ſupra dicta regula. Ita probat glo. in c. præſentium

glo

glo.fina.vij.q.j.& in nomine Domini,in verbo,audientia. xxiii. diſtinct.quas glo.approbat Abb.in c.cum dilectus,nu.11.quod metus cau.& in c.dilectus filins.de reſcrip.& in c.conquerente.in vlt. notab.de reſtitut.ſpolia.Iaſ.in d.l.iuſte poſsidet.nu.3.ff. de acquirē. poſ.& in l.iuſiurandum.in.§.ait prætor.nu.2.ff.de iureiur.Deci.in l.qui authore.nu.:.& ibi Guliel.Maine.nu.10.ff.de reg.iu.Cagno. in l.non videtur.in.§.ſi iuſſu.eo.tit.Io.Gualden.in tract. de arte teſtandi.tit.xi.cautela xx.nu.8.Matthę.de Afflict.in conſtituti.Neapo.lib.j.rubr.vij.nu.59.Stepha.Aufre.in addit.ad deciſ.Capel.Toloſa.in deciſ.490.

1 Limita primo,procedere in maioribus iudicibus,veluti in præſide,prætore,& ſimilibus,quia lex pręſumit quod maioris iudicis factum ſit rite factum , ſecus tamen in minoribus,puta in magiſtratibus pedaneis,vel municipalibus.Ita tenet Bal.in l.tutores.ff.de cō fir.tuto.& dicit ita velle Azonem in Summa.C.de tuto.& curatn. qui non ſatiſ.& quod ita intelligitur.§.nos autem.Inſti.de authori. tuto.Quod dictū ſequitur Iaſ.in l.pacta nouiſsima.nu.9.C.de pact. & in d.c.j.nu.10.qui feud.dare poſ.& in rub.C.qui admi.nu. 7.Frā. Nico.in d.repe.c.quoniam contra.in d.q.fi.nu.32. Hippoly. in ſingu.cccc xxxviij.

2 Secundo limita,quandocunque decretum interpoſitum fuit pręcipitanter.de quo dixi ſupra in reg.186.prima ampli.

3 Limita tertio,quando iudex eſſet idiota , quia non eſt veriſimile ꝙ ipſe fecerit ſeruari ſolennitates iuris quas ignorat,vel adhibuerit legitimam cauſæ cognitionem.Ita concludit Aret.in conſi. 69.nume.2.quem ſequitur And.Alciat.in tracta.pręſumptio.in d.reg.x. nume.10.

4 Quarto fallit,quando pars plene non edocuit iudicem de negotio.Ita coucludit Bal.in conſi.375.nu.4.vol.3.allegat text.in l.j.C. de præd.decurio.lib.x.quem ſequitur Alciat.vbi ſupra,nu.9.

5 Quinto fallit,quando in tali decreto eſſet error manifeſtus,ſeu vitium viſibile,& ſic per euidentiam facti contrarium apparet.Ita tenet Bal.in l.2,in.§.ſed alio,in j.lectu.n.15.in fi.quęſt.ff. ſi ex noxa. cau.agat.per not.in l.Imperatores.ff.de priuil.credit.quem ſequitur Alciat.vbi ſupra,nu.11.Hippoly.in d.ſing.438.in fi.

REGVLA CXC.

DECVRIONES, & conſtituti in dignitate non debent torqueri, Hanc regulam probat tex.in l.milites.& in l. decuriones. C.de quæſtio. De iure regio eſt text.in l.ij.tit.30.par.7.& in l.4. tit.ij.lib.4.ordi. Circa quam regu.vide And.Tiraquel.in tract.de nobili.c.xx.nu.133.

Hanc regulam cum ſex limitatio.ponit Ciſuentes in l.79.Tauri.in ij.col.verſi.ſexto dubitatur.

1 Amplia primo vltra eum,habere locum in eorum filijs,vſque ad

pronepotem. Ita probetur in l. diuo Marco. C. de quæſtion. & in l.
ſi matrem. C. de pœn. & in d. l. ij. tit. xxx. par. vij.

2 Amplia ſecundo procedere. etiam finito officio in memoriam
ſtinæ dignitatis? Vt in l. fi. ff. de decuri. & in l. nihil. C. de quæſtio.
in l. omnes. C. de decurio lib. x. & in c. conceſſum. de regul. iur. li.
vj. ita tenet Hippoly. in pract. crimi. §. expedita. nu. 27. Et hanc q
ſtionem dicit Bar. ſe habuiſſe de facto in d. l. milites. ſequitur ide
Hippo. in ſingu. clxxix. in iij. col. idem in l. edictum. nu. 16. ff. de q
ſtio. Thomas Gram. in voto. j. nu. 17. & 18. & in uoto. xxxii.
19. & 21. idem Hippol. in ſing. cvij.

3 Amplia tertio, habere locum in doctoribus & Aduocatis: na
ſicut milites torqueri non poſſunt, ita eodem modo neque Docto
res, ratione dignitatis: quia Doctor dicitur in dignitate conſtitu
tus: vt in c. quanto. de Magiſt. Hanc opinionem tenet Ioan. Andr.
in c. cum in contemplatione. de reg. iur. in antiquis. eandem opini
nem tenuit Alex. de Imo. in l. centurio. ff. de vulga. vbi per decem
æquiparationes tenet quod priuilegium conceſſum militi, & Do
ctoribus conceſſum videatur. & ibi Lancelo. Galia. nu. 25. Hippo.
in d. l. edictum. nu. 4. & in ſingu. ccccclvj. & in d. §. expedit.
nu. 30. Iaſ. in l. j. in ij. col. C. de iur. & facti igno. Thomas Gram.
voto. 1. nume. 4. & in voto xxv. nume. 4. & Cinus expreſſe in d.
l. milites. Mattheſil. not. lix. facit quod dixi ſupra in regul. lv. in v
& vii. limitatione.

4 Amplia quarto adeo procedere, quod conſuetudo in contrarium
non valet. Ita probat tex. in l. omnes iudices. & ibi expreſſe Bar.
per illum tex. nume. 2. C. de decurio. lib. x. quod dictum Bar. ſequi
tur Ludoui. Roma. in ſingu. cccclxxxviij. Additionator Bar. in l.
j. in addi. ad num. 2. C. de dignita. lib. xij. Iaſ. in l. de quibus. nu. 6
ff. de iuſti. & iure. Chaſſanæ. in cõſue. Burgun. in tit. (Des iuſtices.)
Rubri. j. §. iiij. fol. 34. col. j. nume. 8. Lancelo. Galia. in repe. l. Centu
rio. nu. 35. ff. de vulga. Hippoly. in d. l. edictum. nu. 5. Thomas Gra
ma. in d. voto. j. nume. 12. Angel. in tracta. maleficiorum. in verbo.
fama publica. nume. 102. eandem opinionem tenet idem Gramma.
licet corruptus ſit, in d. voto. xxv. nume. 4. Et licet aliqui ex Do
cto. quos ipſe allegat contrarium teneant, ita commu. teneri vltra
alios docto. tenet Ludouic. Carretius in practi. criminali, in princ.
nume. 180. Paul. Grillandus in tracta. de tortura. queſt. vii. nume.
& Hippoly. in. ſingu. ccccclvi.

5 Amplia quinto in tantum procedere, quod nec pro debito carce
rari poſſunt. Ita tenet Bald. in l. j. C. qui bonis cedere poſſ. per tex.
in l. miles. ff. de re iudic. facit etiam gloſſ. in l. medicos. C. de pro
feſſo. & medi. libr. x. ita tenet Hippoly. in d. l. edictum, nume.
ff. de quæſtio. Andræas Tiraquel. in tracta. de nobilit. cap. xx. nu
236. Pro qua opinione eſt hodie text. de iure Regio in l. iiij. & v.
titu. ii. lib. iij. Ordi.

6 Amplia ſexto adeo procedere, quod etiam furcæ ſubiici non de
bent

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

bent: & ſic pro delicto non debent ſuſpendi. Ita probat tex. in l. mo ris. §. ſed enim ſciendum, in verſic. nec furcæ ſubiici. ff. de pœn. Quod etiam probat text. de iure Regio in l. viij. titu. xxxi. par. vij. Et quod de conſuetudine hæc opinio ſeruetur, tenet glo. in l. de ſertorem. §. pœna. in verbo, torquentur. ff. de re milita. quam ſequitur Bal. in c. cum quidam. nu. . de iureiu. Hippoly. in repe. l. vnic. num. 107. C. de raptu. virgi. Claudius Cottareus in tracta. de iure militum. lib. iij. cap. de pœnis. Andræas Tiraquel. in tracta. de nobili. cap. xx. nu. 107.

7 Amplia ſeptimo, adeo quod ſi tales torqueãtur de facto, talis cõfeſsio non valeret. Ita probat glo. in l. penul. ff. de quæſt. & ita per illam glo. tenet Hippoly. in d. l. edictũ. nume. 7. & in d. §. expedita. nu. 46. & in d. ſingul. clxxxix. Bal. in l. Imperator, la ij. loquendo de muliere prægnante. ff. de ſtatu homi. & idem Hippol. in ſingu. cvii. & Ange. Aretin. in tracta. maleficiorum, in verbo, fama publica, nume. 99.

8 Amplia octauo procedere, quod ſi officialis aliter facere velit, poſsit ei de iure reſiſti. Vt habetur in d. l. omnes C. de decurio. lib. x. & in Auth. quomodo oporteat epiſcopus. in §. fin. colla. ij. Hanc opinionem tenet Hippoly. in d. l. edictum. nume. 3. Thomas. Gram. in d. voto. j. nu. 5. & in voto. xxxij. nu. 24. Pro qua opinione eſt glo. in c. ex literis, in verb. denuntietis de offi. delega. vbi dicit quod iudici male exequenti, violenter reſiſti poteſt, etiã per tertiũ cuius nihil intereſt. Vnde dicitur Prouerb. 24. & 81. Pſal. 80. capit. quod quis poteſt eripere condemnatum ad mortẽ etiam propria authoritate: & per vim quando eſt iniuſte condemnatus. facit. glo. notab. in c. non inferenda, in glo. fi. xxiii. q. iij tex. in l. contra præcepta noſtra. C. de exequuto. & exacto. lib. xij. pro qua opinione etiã facit quod notat. Bal. in l. addictos. C. de epiſcopa. audien. Specu. in tit. de citatio. in . §. ſed nunquid. Et hanc opinionem illarum glo. vbi notab. proſequitur hanc materiam, tenet vltra Felin. in. d. c. ex literis. qui expreſſe illam glo. ſequitur, Chaſſa. in conſuetu. Burgun. in titu. (des iuſtices.) Rubr. in c. j §. vij. fol. 75. col. iij. nu. 5. eandem opinionem teneat Thom. Gram. in conſi. lvj. nu. 26. in conſi. crimi. Deci. in conſi. ccccIxix. nu. 3. Ioan. Bernar. in pract. capit. 95. Matthæ. de affli. not. in conſti. Neapo. lib. j. Rubr. viij. nu. 78.

9 Amplia nono, cum hodie non ſint decuriones id quod ſupra de decurionibus dictum. eſt habere locum & extendi ad conſiliarios ciuitatis, vt ſi ciuitas habeat conſiliarios idem erit, nam conſiliarii ciuitatatum decurionum inſtar obtinent. Vt eſt gl. in Rubri. C. de decurio. libro. x. & ibi expreſſe Docto. præcipue Pirrhus Englebert. in dicta Rubric. ſequitur etiam Barto. in l. non ambiguitur, nume. 4. in fine. ff. de legib. Lucas de penna in l. nominationũ, in ij. colum. C. de decurio. libr. x. expreſſe Iacobus Rebuff. in dicta rubric. ſubdit, quod cum conſules ciuitatis ſint loco ipſorum, ſubſtituti, habent idem priuilegium quod ipſi decuriones: arg. l. filię

in.§.fina.ff.de condi & demon.& in l.ſi donatę.in.§.ſponſus.ff.de donat.inter vir.& vxo.Quod maxime intelligit ibi Iaco. Rebuf. de conſulibus ciuitatum & magnorum locorum,& nobilium, non autem de conſulibus opidorum,argu.tex.in l.athletæ.in.§.genit. d.l.propter magiſtratum.ff.de admini.tutor.& quod conſules ciuitatum noſtri temporis babeant idem priuilegium quod decuriones vt non quæſtionentur,tenet vltra Ioan.de Platea.& Doctor.in d. Rubri.Salice.vbi dicit ita tenere Docto.in d.l.diuo Marco, C.de queſt.eandem opi.tenet glo.in l.nulli.in verbo,ordo.ff.quod cuiuſque vniuer.nomi.& Tho.Gram.in d.voto.j.nu.21.& in voto.31. nume.20.

10 Amplia decimo procedere,etiam in nobilibus:nam nobiles torqueri non poſſunt.Iſte eſt caſus notabilis & non alibi, in l. nullos, in verſi.vel generis.C.ad l.iul.maieſt. Probatur de iure Regio in d.l.4.& 5.tit.ii.lib.4.Ordin.& quis dicatur nobilis ponit l.2.& 3. titu.xxj.par.ii,& l.lxxxvi.Styli.& de forma probandi notabilitatem vide in Pragmaticis antiquis, fal.173.& vide ſupra poſita in reg.lxix.

1 Vltra ſupradictas limitationes limita primo, non habere locum conſulto Principe: nam ſi princeps ſuper hoc conſulatur,bene poteſt torqueri.Ita probat tex.in d.l.nullus.& ibi Bald.C.ad legem iul.Maieſta.

2 Limita ſecundo, quandocunque ante dignitatem geſſit aliquod officium,ſcilicet ſi erat tabellio,& dubitatur de fide alicuius ſcripturę,quia in tali caſu torqueri poteſt vt aperiat veritatem. Text. eſt notab.qui hoc probat in l.ſi quis decurio.C.ad l.corne.de falſ. & de iure Regio in l.ii.tit.xxx.par.vii.& ibi hoc expreſſe tenet Montal.Pro qua limita.facit quod notanter tenet Iaſ.in l.ex facto. nu.30.ff.de vulga.& pupi.& in l.ſi ſeruum.nu.6.ff.ſi ex noxa.cauſa aga.vbi hoc expreſſe firmat.

3 Tertio fallit,nam licet clerici in ſacris conſtituti priuilegia militum ad eos extendantur,vt proſequitur Alexan.in l.centurio.ff.de vulga.cum miles dicatur cœleſtis militię, nam talis clericus hoc non obſtante bene poteſt torqueri ſi contra eum ſint indicia.Ita notab.tenet Abba.in cap.grauis.de depoſi.nume.6.ſequitur Felin.in cap.olim.nume.2.verſicu.tertius caſus,de reſcrip.& in c.at ſi clerici.num.6.verſi.3.reſtringe.de iudi.Hanc opinio.vbi latiſsime eam examinat,tenet Alcia.in c.j.nu.43.de offic.ordina. Contrariam tamen opinionem tenet expreſſe Abb.antiquis in d.cap.grauis.de depoſi.imo quod ad hoc vt clericus poſſit torqueri non ſufficit quod ad ſint indicia contra eum, niſi ſit infamatus. Quam opinionem ſequitur Ioan.And.in c.cum in contemplatione.& ibi Abb.ſibi cótrarius,de regul.in antiquis. & illud dictum Abba.antiqui communiter approbari tenet Cardi.in dicto cap.i.nume.4.de depoſi. & in d.c.cum in contemplatione.queſt.11.ſequitur etiam Ioan.de Anan.in cap.j.nu.7.de cleri.percuſſo.Alexan.in additio.ad Bar.in

l.ſi

l.j.in nu.5.ff.de pœn. & in l.milites.C.de quæſtio. Anto.de Butr.in d.c.grauis.nu.14.in fi.de depoſi.Fel.in c.veniens. el j. nume.4. de teſtib.quam opinionem dicit omnes tenere idem Felin.in c.vniuerſitati.num.2.de ſenten.excommuni. & in c.de hoc.de ſimo. nume. 2. Hanc etiam tenet Angel.Areti.in tract.maleſici.in verbo, fama publi.nume.102. Andr.Barba.in c.ſi conſtiterit.in 3.col.de accuſa. Hippoly.in pract.crim.in.§.nunc videndum.nu.51.& in.§.expedita.nume.40.& in ſingu.lv.& in l.edictum.nume.9.& in l.quæſtionis habendæ.nu.76.ff.de quæſt.& in repet.rubr.ff.de fideiuſſ.num.126.& in conſi.41.nu.6.quam etiam ſequitur Felin.in c.cum oporteat.verſic.vnum tamen ſingulariter nota.num.7.de accuſ. Eandē opinio.ſequitur expreſſe, vbi eam minus exaltat Io.Conſtan.in gl. ad conſtit.Regias Galliæ.artic.clxiij.fol.294.col.j.Philip.Dec.in c.at ſi clerici.num.126.de iudic.& eam tenet expreſſe Io. Bern.in pract.c.cxvij.col.j.& ij.& in reg.cxxv.in 3.ſublimi. Stepha.Aufred.in tract.de poteſtate ſeculari ſuper eccleſi.perſonas.in regul. 3. num.17.Bon.de Curtili in tract.de nobilitate,in 5.par.num.7. Iaſ. in l.magiſtratibus.nu.7.ff.de iuriſd.om.iud. Tho.Gramm. in voto u.nu.1.& in conſi.65.nu.3.& hęc opin.videtur magis vera & cōmunis, vt ex ſupra dictis apparet.

4 Quarto limita, niſi iſte talis renuntiauerit iuri ſuo & priuilegio, nam in hoc caſu bene poterit torqueri, cum in cauſa criminali valeat renuntiatio. Vt eſt glo.notab.quam ibi requitur Angel.in l.j.in verbo,audiendi ſunt. ff.de furi. & Balnea. idem Angel. Fulgo. & Paul.de Caſt.in l.pactum inter heredem, C.de pact.vbi dicunt, ꝙ iudices maleficiorum quotidie faciunt inquiſitos renuntiare defenſionibus ſuis. Hanc queſtionem mouit Deci. vbi relinquit cogitandū, in l.nemo fraudare.nume.9.ff.de reg.iur. Contra quam limitationem,imo ꝙ ſupra dicta renuntiatio non valeat cum cauſa criminalis ſit, & ex eo veniat imponenda pœna corporalis, eſt gl.notab. quæ hoc tenet in d. l. pactum inter hæredem. in verbo liceat. ff. de pact.quę communiter approbatur a Doctorib. & eam ſequitur expreſſe Ioan.de Imol.in l.cuſtodias.nume.3.ff.de public.iudic.Bald. in c.cum non ab homine. num.8. de iudi.& in c.cum veniſſet, nu. 7.de teſtib.idem Bald.in l.vnica.nu.24.C.de confeſſ.vbi dicit, ꝙ in tantum procedit, ꝙ etiam ſi in tali renuntiatione iuramentum interuenerit,non valet.& illam glo.ſequitur Ia.in l.ſi quis.in conſcribendo.nu.18.C.de pact.& in l.4.in.§.quęſitum. ff. ſiquis cautio.

Pro qua opinione glo.eſt tex.in l.non tantum.ff.de appella.& in l.liber homo.ff.ad leg.Aquil.quod notat Hippol.in ſing.dclj. circa quam glo.vbi not.eam declarat.vide Iaſ.in d.l.pactum.inter hæredem.nume.12.

5 Et circa hanc regulam vide Ciſuentes in d.l.lxxix. Tauri.Pau. Grillandum in tract.de quæſtion.& tortura.in 6.q.Hippol.in prac. in d.§.expedita.nu.26.& in d.l.edictum.nu.3.& Ang.Are.in trac. maleficiorum,in verb.fama publica,numero 102.vbi notabilit. po-

nuntur perſonæ quæ de iure torqueri non poſſunt.

REGVLA CXCI.

DEFENSIO licita eſt pro tuitione rerum, vt occidendo qui non teneatur. Hanc regulam probat gloſſ. & ibi Barto.nu. 6.in l. vt vim.ff.de iuſtit.& iure, idem Bart.in l.j.nu.2.& 7.C.vnde vi.c in l.furem.nu.2.ff.ad l.Corne.de ſica. Eandem regulam ponit gl in l.itaque.in verbo, latronem.ff.ad l. Aquil. Docto.in c. ij. & in c ſignificaſti. el 2.de homici.pro quo eſt tex.in d.c.ij.ibi, te tuaque li berando. De iure regio probatur in l.iiij.titu.xiij.lib.viij. ord.& in l.j.titu.xvij.libr.iiij.fori.& in l.iij.titu.8.par.7. Hanc regulam probat text.iuncta gloſſ.ibi in verbo, vitam. quam ibi ad hoc ex preſſe notat Bald.in l.aduocati.C.de aduoca.diuer.iudi.idem Bald. in l.ſi ſuis nummis. C.de operis liberto.& in l.ij.C.de conſtit.pecu Ioan.ab Ana.in c.ij.& in c.perfodiens.de homicid.Cardina.in cle. j.de homi.Aret.in conſi.lxxx.num.8. Hippoly.in conſil.4.nume. 8.& 22.& in l.furem.nume.3.ff.de ſicar.Matthę.de Afflict.in con ſtitu.Neapol.lib.j.rubr.xiij.nu.20.& 51.tenet Iaſ.in princ. Inſtitu. de actio.nu.69.Deci.in d.l.vt vim.nu.31.Chaſſanæ.in conſuetud. Burgund.vbi notabiliter examinat hanc regulam, & allegat iura pro ea & fundamenta, in titu. {Des iuſtices.) rub.j.§.v.fol.41.col. 2.nume.11.

Hanc regulam cum tribus ampliatio.& quatuor limit. ponit Iaſ. in d.l.vt vim.nu.23.quem refert Berna.de Luco in regu.507.

1 Amplia primo vltra Iaſ.ſi inferatur vis ędificando, nam licet re ſiſtere.vt in l. ſi vitem.in.§.ad ianuam.ff.quod vi aut clam.& in l. de pupillo.in.§.meminiſſe.ff.de no.oper.nuncia.

2 Amplia ſecundo, ſi inferatur vis turbatiua. Vt in l.iiij. in.§.cum generaliter.& in l.cum fundum.& in l.j.in.§.vim.de vi & vi arma. Bart.in l.j.in.§.hoc interdicto.nu.3.ff.de itine. actuq; priua.

3 Amplia tertio, ꝙ liceat pro defenſione rerum cõgregare amicos, & amici & vicini mei poſſunt eum qui vult expellere me de poſ ſeſsione mea impune percutere. Ita notab. firmat Bart.in l. de voto C.de meta.& epidime.lib.12.& in l.prohibitum. C.de iure fiſc.li. x.quem ſequitur Corſet.in ſing. in verbo defenſio.el ij.Alexan.in conſi.cxix.col.2.vol.7.Hippoly.in ſingu.456.Iaſ.in l.vt vim.nu. 30.ff.de iuſti.& iur.

4 Amplia quarto, habere locum pro defenſione dignitatis & offi cij etiam ex interuallo. Ita tenet Bal.in repe.l.j.nu.6. C.vnde vi.& text.in l.item apud Labeonem, in.§. adiicitur.ff.de iniur.

REGVLA CXCII.

DEFENSIO cuilibet permiſſa eſt. Hanc regulam probat

tex.

tex.in l.j.in.§.cum arietes.ff.ſi quadru.paupe.fecis. dica. & in l. vt
vim.ff.de iuſti.& iu.& in.§.quod vero.Inſtitu.de iure natura.gen.
& ciui.& in clem.j. de homicid. Circa quam regul. vide poſita
ſupra in præcedenti regula.& Hippoly.in ſingu.c.& in l.is qui ag-
greſſorem,vbi eſt tex.pro hac reg.C.de ſica.Abb.in c.olim.el j.nu
me.15.cum aliis,de reſtitu.ſpoliato. & ibi Docto. Ange.in tracta.
maleficio.in verb.& Titius ſe defendendo.nu.7. Hippol.in l.ij nu.
34.ff.de ſicar.& in conſi.iiij.nu.7.& Matthæ.de Afflict. in conſti.
Neapoli.lib.j.rubr.8.nu.72.Catellia. Cotta in Memoralib. iuris,in
verbo,defenſio.

1 Primo amplia,habere locum in Cardinalibus:nam pro defenſio
ne corporis licitum eſt offendere etiam Cardinales.Iſta eſt glo.no-
tab.in c.ſi.in verbo,percuſſerit.de pœn.lib.6.& ibi Ioan.And.quã
gl.ſequitur Ang.in l.vt vim.ff.de iuſt.& iu.& ibi Iaſ.nu.1.& Phil.
Deci.nu.7.Curti.Sen.in conſi.xx.nu:39.

2 Amplia ſecundo,habere locũ etiam in clericis. Vt eſt gl.in ſum-
ma.23.q.j.habetur in c.cum voluntate.de ſenten. excommu. ita te-
net Hippol.in conſi.4.nu.5. Pro qua opinione facit notabile dictũ
Ioan.de Lign.in tracta.de iuſto bello.vbi dicit, ꝙ ſi clericus ad al
tare celebrans inuaditur ab aliquo , licite poteſt dimittere celebra-
tionem & ſe defendere,& ſi in illa rixa ſe defendendo occidit ag-
greſſorem, poteſt in continenti redire ad altare & Miſſam perfice-
re.quod dictum refert & ſequitur Abb.in c.clerici.el j.nu.2. de vi
ta & honeſt.cleric.Maria.Soc.in repet.c. ad audientiam. nu.40. de
homici.Hippoly.in l.his qui aggreſſorem.nu.2.C.de ſica.Dec.in l.
vt vim.nu.6.ff.de iuſti.& iu.

3 Amplia tertio , non ſolum habere locum quandocunque immi-
net periculum mortis,ſed quandocunque imminet periculum alicu-
ius iniurię perſonalis. Ita tenet Bar.in l.j.col.ij.C.vnde vi.quem
ſequitur Ant.de But.in c.olim.el.j.de reſti.ſpoliat.& Alex.in con.
cix.col.5.vol.j.& hoc eſſe verum firmat Iaſ.in d.l. vt vim.nu.10.
& 36.& no.Ang.in d.l.is qui aggreſſorem.nu.2.in ſi.vbi dicit , ꝙ
iſtud dictum debet eſſe ſemper mente tenendum , quia ex eo datur
lucrari multas pecunias,& ita dicit conſuluiſſe in ciuitate Venetia-
rum vbi liberauit quendam captum a pœna mortis. quod intelligit
no.Paul.Pariſ.in c.dilectæ fili.nu.36.de excep.

4 Amplia quarto , habere locum etiam in minatore , nam mina-
tor poteſt occidi a minato.pro qua opinione eſt gloſſ.in capitu.cum
dilectus.in verbo,violentia.quod met.cauſ.quod tenet Baldus in l.
metum.in fine.C.eod.titu.& in l.fina.nume.4.ff.de hęred.inſtituen.
& ibi expreſſe Ioan.de Imo.& hanc opinionem tenet Abb.in c.j.
de offic.delegat& ibi Felin.nu.2.idem Felin.in c.afferte.nu. 12.de
pręſum.& in c.ſicut dignum.nu.12.de homic.Marian.Soc.in c.ad
audientiam,nu.38.eod.titul. Ioann. de Platea in.§.ius autem gen-
tium.nume.43.Inſtitu.de iure natura.Panor.in c.ſcribam. de præ-
ſump.& in c. quod dicitur de ver.ſig.Montal.in l.iij.tit.13. par.2.

Quam ampliationem veram intelligo quandocunque ille qui mi
natur, ſolitus eſt minas exequutioni mandare. Ita concludit Angel.
de Peru. vltra ſupra dictos Doctores, in conſil. ccxv. Petr. de An
chara. in conſil. ccxcix. Chaſſanæ. in conſuetud. Burgund. in tit.
{des fiedz.} rubric. 3. §. j. fol. 102. col. iij. nu. 4. pro qua opinione e
gloſſ. in d. c. cum dilectus. Secundo intellige hanc Ampliatione
ſecundum Bald. qui melius loquutus fuit quam alibi, in l. j. C. quan
do liceat vnicuique ſine iudi. ſe vendi. quandocunque minans eſt i
actu percutiendi; alias non licet minatorem occidere, quod ten
etiam idem Baldus in tractatu ſtatutorum, in verbo, pax. verſicul.
quod dictum ſequitur Iaſon in l. vt vim. nume 13. ff. de iuſtitia & i
re. & in l. j. nume. 46. ff. de offic. eius. cui. manda. eſt iuriſdict. Ang
de Peruſ. in l. quemadmodum. C. de inofficioſ. teſtamen. Anto. Co
ſet. in ſingu. incip. metus Hippoly. in ſingu. dcxl. & in practi. crimi
nali. in. §. diligenter. nume. 87. & in l. j. in. §. præterea. num. 12. ff. d
queſtio. Matthæ. de Afflict. in conſtitio. Neapolita. libr. j. rubri.
nume. 52. In quo notandum eſt, quod quandocunque minator ſolitu
eſt minas exequutioni mandare, & eſt vir potens, eſt præſumptio
contra ipſum ad torquendum eum. Ita tenet Specul. in titu. de præ
ſumptio. in. §. ſpecies. verſicu. ſed pone Alberic. in l. metum. C. quod
metus cau. Bald. & Ioan. de Imo. in d. l. fina. ff. de heredib. inſtituen
Iaſ. in l. j. C. de ſeru. fug. Felin. in c. cum oporteat. nu. 9. de accuſatio
& in d. c. afferre. nu. 12. de præſumptionib. Panormitan. in d. c. ſcri
bam. nume. 4. Albertus Brun. in tracta. de indiciis. colum. 13. verſi
quæro vlterius. Angel. & ibi Auguſtinus Arimin. in tract. malefici
rum in verbo, fama publica. nu. 30. Hippoli. in d. §. diligenter. num
85. & in conſil. iij. nu. 13. Stepha. Bertran. in conſi. j. nu. 7. vol. j. &
in conſil. cxxvij. nume. 12. vol. ij. & in conſil. ccxciij. nume. 17. vo
lu. 3. in libris ſecunde impreſsionis. Et hanc opinionem dicit eſſ
communem Marc. Anto. Blanc. in repetition. l. fina. nume. 183. ff
de quæſt. & hæc opinio probatur in l. lx. in ll. Styli. Pro quo fa
cit, nam ex ſolis minis inducitur capitalis inimicitia. l. licet in ver
bo, capitales. ff. de arbit. quam gloſſ. ſequitur Chaſſan. vbi ſupra nu
21. Et non ſolum ex minis oritur capitalis inimicitia, vt ſupra d
xi, ſed etiam ex iniuriis verbalibus. ita tenet Bald. in c. veniens in
ſi. per illum tex. ff. de iureiur. quem ſequitur Iaſ. in l. pro curatori
bus. C. de procurat. quod dictum dicit eſſe notandum Chaſſa. vbi ſu
pra. & illud dictum ſequitur Hippoly. in conſil. iij. nume. 12. & in
d. §. præterea. nume. 23.

6 Amplia quinto in tantum procedere, quod ſi aliquis eſt percuſ
ſus ab aliquo, & ille percuſſus inſequitur vulnerantem qui fugie
bat, & eum occidit, licet non ſit defendendo, non debet puniri pœ
na mortis, ſed alia minori pœna. Hoc fuit notabile uerbum Iaco. de
Are. in l. j. C. vnde vi. nu. 8. tenet Anto. de Butr. in c. olim. el j. nume.
37. de reſtitu. ſpoliato. & ibi Abbas num. 15. quos ſequitur Fanciſc.
Aret. in conſil. lxxx. nu. 9. Ange. in tracta. malefic. in verb. & Ti
tius

ſius ſe defendendo.nu.36.& ibi Auguſt.Arim.vbi dicunt, ꝙ ſecundum hoc dictum conſuluit Bald. in ciuitate Papiæ. ſequitur etiam Hippoly.in ſingu.100.& in l.is qui aggreſſorem.nu.18. C. de ſicar. & l.lviij.ſtyli.& quia in contrarium videtur l.lix.Styli. vide Couarru.in 4.2.par.c.7.§.7.nu.11.

6 Amplia ſexto habere locũ, ꝙ ſi aliquis ſe defendẽdo, occidat ſuũ inuaſorem, non incidat in irregularitatem. & licet in hoc olim eſſent diuerſæ opiniones, de quibus per gl.mag. in c. ſicut dignum.in §.clericus.& in c.ſi.de his.el 3.5.diſt.& in clem.ſi furioſus.de homi.tamen hodie hoc eſt expreſſe determinatum per text.in d. cle. ſi furioſus.& ſic dico, ꝙ occidens aliquem non voluntarie,neq; ex propoſito, ſed ſolum ad ſuam defenſionem, quia aliter non poterat a morte euadere,non incidit in irregularitatem per illum tex.& ibi omnes Doct.idem voluit glo.in ſumma 23.q.j.glo.& ibi Abb.in c. ſicut dignum. nu.14. de homici. Quod tamen eſt verum quandocunq; mortem propriam aliter euadere non poterat.ita probat text. in d.clem.ſi furioſus.et ita per illum tex.tenet idem Aba.in c.olim el j.de reſti.ſpolia.nu.17.& in c.clerici.el.j.de vita & honeſta.cleri.nu.1.Felin.in c.dilecti filij.nu.14.de exceptio.

1 Limita primo, quando inuaſus eſt conſtitutus in periculo vitæ : ſed quando non eſſet ita anguſtatus vel in periculo vite cõſtitutus, tunc non licet ipſi inuaſo occidere aggreſſorem. Ita probat tex.in d.clem.ſi furioſus. & in l.is qui aggreſſorem. in verſic. in diſcrimine vitæ conſtitutus.C.de ſicar.& in l.j.in verſ.cum moderamine. C.vnde vi.& ibi glo.magiſtra.& in l.ſcientiam. in.§. qui cum aliter.ff.ad l.Aqui.& in l.j.in.§.vim vi.ff.de vi & vi arma. Et dicitur quis conſtitutus in diſcrimine vitæ & licet illi occidere aggreſſorem eo ipſo ꝙ terror armorum ſibi infertur, vt habetur in l.licet.in §.armatæ.ff.de vi & vi arma.& in l.ſed & ſi quemcunque.in prin. ff.ad l.Aquil.vbi hoc voluit glo.& Doct.Floria.de S. Petro. in d. §.qui cum aliter. nu. 4.Cæpol.in conſi.29.nu.13.in conſi.crimina. Angel.in tract.maleficio.in verbo,& Titius ſe defendendo. num. 11.facit quod notat Barto.per illum text.in l.ſed & ſi quemcunque, nu.2.ff.ad l. Aquil. vbi firmat, ꝙ eo ipſo ꝙ probo aliquem venire contra me gladio euaginato,& ego eum occidi, ꝙ tunc probata eſt defenſio mea.quem ſequitur Ioan de Ana.in c.ſi perſodiens.nu.5.in fi.& in nu.6.de homici. vbi dicit, ꝙ viſus armorum affert iuſtum metum mortis.quod etiam tenet Bald.in d.l. ſed etſi quemcunque, vbi dicit hoc eſſe notandum.illud dictum ſequitur etiam Iaſ.in d.l. vt vim.nume.9.Cępo.in d.conſi.xxix. nu.14.facit quod notat glo. in l.j.C.vnde vi.vbi dicit ꝙ ſufficit terror armorum vel iactio perſecutionis.

2 Limita ſecundo non procedere in bannito, quia is non poteſt ſe defendere,& ſi quem occidat ſe defendendo,punitur,ex quo vbi licita eſt offenſio,reprobata eſt defenſio.Ita concludit Bartol.in l.vt vim,nu.4.ff.de iuſti.et iur,quẽ ſequitur Nellus de ſancto Gemi.vbi

arguit

arguit ad vtranque partem, in tract. bannitorum, in 2. par. 1. tempo. q. 49. nu. 49. & Philip. Deci. in d. l. vt vim. nu. 3. Hippoly. in pract. crim. in. §. aggredior. nu. 75. et Nellus vbi ſupra concludit, ꝙ bannitus occidens ad defenſionem, punitur directa legis Corneliæ, & de dolo, cum ſciebat ſe non poſſe defendere. Contrariam tamen opinionem tenet Bal. in l. j. nu. 51. C. vnde vi. & in d. l. vt vim. num. 4. Cardi. in clem. j. nu. 32. de homic. Ratio in qua ſe fundant eſt, ſupradicta regula, ſcilicet ꝙ defenſio eſt de iure naturali. d. l. vt vim. & Clemen. paſtoralis. de re iudi. & non poteſt a Principe tolli. §. ſed naturalia quidem iura. Inſtitut. de iure natu. facit quod notat Bald. in c. a nobis. nu. 6. de exceptio. vbi dicit, ꝙ ſtatutum tollens defenſionem debet intelligi de ciuili, non autem de naturali. quem ſequitur Felin. in c. dilecti. nu. 6. eod. titul. In qua quæſtione Paul. Caſtren. in d. l. vt vim. naturabiliter diſtinguit authoritate Ioan. de Legni. in tracta. de bello. c. 88. ꝙ aut ſtatutum dicit bannitum poſſe offendi, & tunc non eſt licita defenſio bannito, ex quo vbi offenſio permittitur, reprobatur defenſio. Aut dicit, ꝙ occidens bannitum non puniatur, & tunc licet ſe defendere, ex quo non eſt permiſſa offenſio, ſed eſt impunita, quem ſequitur Hippolyt. in d. §. aggredior. nume. 78. Quod tamen intelligo verum ac habere locum quandocunque maxima ſubſiſtente cauſa tollitur hęc defenſio naturalis, cum ſubſiſtente maxima cauſa tolli poſsit: vt no. Ang. in l. ſi fic. ff. de leg. j. & ibi Alex. idem Alexand. in l. cum mulier. num. 11. ff. ſolu. matri. Alberi. in l. omnes. qui. C. de epiſcop. & cleric. vbi plura adducit in quibus defenſio tollitur. facit text. in l. addictos. C. de epiſcopa. audien. & ita tenet expreſſe Philip. Deci. in d. l. vim. nu. 3. & 4. & ante eum Floria. in l. j. in. §. cum arietes. nu. 3. verſ. quod tamen dixi. ff. ſi quadrup. paup. feciſ. dica. per tex. in l. milites agrum. in. §. irruens. ff. de re milita. & in l. ſi ſeruus. C. de his qui ad eccleconfu. & in l. itaque. ff. ad l. Aquil. de quo etiam vide notab. per Felin d. c. dilecti filij. nume. 7. de exceptio.

3 Limita tertio, in filio contra patrem, et in ſeruo contra domini. Ita tenet Bart. in d. l. vt vim. ſecundum Hippol. in practi. in d. §. aggredior. nu. 79. vbi tenet, ꝙ ſi pater aut dominus verberet filium aut ſeruum, ſi filius aut ſeruus reſiſtat, licet patri vel domino occidere filium vel ſeruum impune, per ſupradictam rationem glo. in d. l. vt vim. Nam ex quo licita eſt offenſio patri in perſonam filij, & domino in perſonam ſerui, vt late concludit Alciat. in tract. præſump. in 1. regu. præſump. 3. per totam. facit tex. in l. j. ij. iij. & iiij. C. de patria poteſta. & per totum C. de emenda. ſeruo. & propinqui non eſt licita defenſio contra eos, ideo pater & dominus occidere poſſunt, ita concludit Hippo. vbi ſupra. Sed Bart. in d. l. vt vim. hoc non dicit, ſed ibi nu. 4. dicit, ꝙ non licet filio ſe defendere aduerſus patrem verberantem, non tamen dicit, ꝙ ſi pater occidat non teneatur, imo expreſſe Felin. tenet contrariam in d. c. dilecti filij. de exceptio, nu. 7. in caſu, quo pater aut dominus non verberaret animo cor.

mo cor.

mo corrigēdi, ſed potius occidendi, nā filio licet ei reſiſtere, vt ibi.

4 Limita quarto, in officiali: nam non licet aduerſus officialem exequentem reſiſtere, & ſe defendere. Vt in l. ſi ſeruus. & ibi notat Bartol. C. de his qui ad eccle. confu. & in l. fina. C. quando liceat vnicuique ſine iudi. ſe vindi. Cataldus in tract. Syndica. nu. 172. Ioann. de Imo. in l. ex conſenſu. in. §. fina. ff. de appella. nu. 39. facit gloſſ. in d. l. vt vim. ff. de iuſti. & iu. quę dicit, ꝙ officiali iniuriā facienti non licet reſiſtere, nec ſe defendere contra eum. Facit quod notat Ariſt. lib. 5. Ethicorum. c. 5. vbi dicit ꝙ ſi principatum habens percutiat, non debet repercuti ex quo violentia a ſuperiore iuſte infertur. facit etiam tex. in c. noili. in fi. 13. q. j. item etiam facit. c. bonæ, de ęta te & quali. vbi imponitur pœna ei qui manus intulit ſuo duci. & facit. c. patet. 9. q. 3. facit etiam Eccleſiaſt. c. 4. vbi dicitur, noli reſiſtere contra faciem potentis. Et ſic non ſine cauſa princeps ſecularis portat gladium ante ſe, ad denotandum ꝙ ſubditi eorum ſuperioribus non debent reſiſtere, vt dicit Apoſtolus ad Roma. c. 14. Ideo Luc. in Euang. 10. c. dicit qui vos. ſ. iudices mundi ſpernit, me ſpernit. facit pro hoc text. in l. addictos. C. de appella. vbi nullo modo via facti licet reſiſtere iudici, quādo aliquid facit vt iudex. Pro quo facit quod not. in c. ſi quando. de offic. deleg. Et hanc opinio. tenet Hippoly. in l. j. nu. 8. ff. de ſic r. Quod tantum intellige vt dixi ſupra in reg. 190. ampliat. 8.

REGVLA CXCIII.

Deiiciens aliquid in via vel effundens, tenetur ad pœnam dupli. Hanc regulam probat text. in l. j. ff. de his qui deiecerunt vel effuderunt.

1 Limita primo, ſi effundēs aut deiiciens ter proclamauerit, ea quidem voce vt audiri & caſus euitari poſsit, tunc enim non tenetur. Ita probat tex. in l. ſi putator. ff. ad l. Aquil. & in l. inter. §. qui ſuſcepit. ff. manda. & in l. qui foueas vrſorum. ibi, ſi neque denuntiatū eſt. ff. ad l. Aquil. De iure Regio eſt tex. in l. iiij. titu. 8. par. 7.

2 Limita ſecundo, ſi via ſit qua vulgo non commeatur, & eiectū vel effuſum ſit, nam cum locus remotus ſit, etiam ſi modo cœperit commeari, regula non habet locum. Vt in l. j. in. §. j. ff. de his qui deiece. vel effude. diuinare enim non potuit, an aliquis per eum locum tranſiturus eſſet: vt in l. ſi fideiuſſor. in. §. ſi cum debitor. ff. manda. et in d. l. ſi putator. in fi.

3 Limita tertio, quando interdiu deiectum eſt, non autem cum noctu. vt in l. hoc edicto. in. §. Labeo ait. ff de his qui deie. vel effude. tamen in vrbe & noctu iter fieri ſolet, ideoque ſiue diu ſiue noctu quid effuſum eſt, teneri puto, vt videtur ſentire gloſſ. in d. §. Labeo ait. in verbo, non nocte.

4 Limita quarto non habere locum in hærede. Ratio, quia pœnalis eſt, vt in l. ſi vero plures, in. §. hæc autē actio, & in. §. fina. ff. eod.

tit.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

titu.& pro hoc facit ꝙ ſupra dixi in regu.13.

5 Limita quinto, non habere locum in hoſpite, qui diuertit, ſed in eo qui hoſpitium dedit. Vt in l.j.in.§.hoſpes.eod.titu.

REGVLA CXCIIII.

Delictum non præſumitur. Hanc regul.probat tex.in l.merito.ff.pro ſocio.vbi habens rem communem cum aliquo, & vtens, non præſumitur velle interuertere ius alterius, ſed ſimpliciter vti iure ſuo, & propterea contra talem non poſſet agi furti actione, vt ibi dicitur. Circa quam regu. vltra Docto.ibi, vide Iaſ.in l.qui iuraſſe.in.§.j.nu.8.ff.de iureiur.& in l.ex hoc iure. nu.11.ff.de iuſti.& iu.& in l.rogaſti.in.§.ſi tibi.ff.ſi cer.peta. Pau.Pariſi.notabiliter in c.in pręſentia.nu.33.de probatio.

Hanc regu.cum quatuor limitationibus, vbi notabiliter eam declarat, ponit Andr.Alciat.in tract.præſumptio.in 3. regul. præſumptione j.per totam.

REGVLA CXCV.

Deterioratio, ſeu diminutio ſuperueniens in re, de qua fuit diſpoſitum, non extinguit diſpoſitionem, actionem, vel obligationem, vt patet in vltimis voluntatibus. Vt in l.ſi ex toto. in prin. & in l.ſi grege.cum ſeq.& in l.quod in rerum.ff.de lega.j. vbi minuto grege, vel fundo legato, caſu vel facto teſtatoris, durat legatum. facit.l.peculium.in prin.ff.de leg.ij.vbi diminuto peculio vel familia legata, in reliquo durat relictum.facit l.tabernam.ff.de fundo instructo.& in l.pediculis.in.§.penul.& fin.ff.de auro, & argen.leg. & in l.4.in.§.ſi reddita.ff. commoda. vbi durat obligatio & actio ex commodato, licet diminuta ſit res, vel deterior facta. & ibi late per Alber.& Salice.poſt gloſſ.idem patet in re depoſita, vt in l.j.§.ſi res.ff.depoſi.

1 Amplia habere locum, ſiue diminutio cauſata ſit a teſtatore, vel diſponēte, vt in d.l peculium.in princip.& in d.l.tabernam, ſiue a caſu. Vt d.l.ſi grege.& in l.Seio.in princip.ſecundū vnum ſenſum, iuncta l.Mæuia.ff.de annu.lega.vbi probatur, ꝙ ſi teſtator mihi legauerit duodecim, vt curam habeam trium filiorum ſuorum, & contingat mori duos, quo ad vnum pro tertia parte durabit legatum. faciunt poſita ſupra in regu.177.

2 Amplia ſecundo procedere in actione ad exhibendum, quia eſto ꝙ res exhibeatur diminuta ſeu deteriorata, nihilominus res dicitur exhibita. Vt in l.exibitionis.& ibi Bar.C.ad exhiben. ita vt actio ad exhibendum ceſſet, vt ibi dicitur, dummodo in diuerſa forma non exhibeatur, vt in l.Iulianus.in.§.ſi quis.ff.eod.titu.

3 Amplia tertio procedere in tributo, quod habet certam taxam, quia ſi prædium fiat ſterile, aliud fertile magis grauatur. Vt notant in

in l.omne territorium.C.de cēſib.libr.xi.& in l.j.C.de omni agro deſer.eod.lib.

4 Amplia quarto procedere, quandocūque debitum eſt in genere: quia niſi ſoluatur res integra & ſine deterioratione, vel quę perfecte fiat accip entis.debitor non liberatur ab obligatione. Vt in l.ſi ſeruum §.ſed & ſi ſic.ff.de verb.obli.& in l.cum quis.in §.qui hominem.ff.de ſolutio.& ibi Bar.idem Bar.in l.ſi rem.eod.titu.

1 Fallit primo, ſi talis diminutio vel deterioratio extinguat formā rei. Ita tenet Sali.in l.iij.in.§.ſi reddita.ff.cōmo.nu.2.& ibi Alber. idem Alberi.in l.Iulianus.in.§.ſi quis deteriorem.ff.ad exhiben.

2 Limita ſecundo, quando diminutio ſuperueniēs fit contra ſubſtātialia diſpoſitionis.quia tunc vitiat diſpoſitionem. Vt in l.per ſeruū in §.j.& ibi Bar.& alij.ff.de vſu & habita.

3 Limita tertio, in actione ſtricti iuris, quando quis non proſequitur rem ſuam ſed ſibi debitam: quia non durat prior actio ad rem qua liberatur debitor: ſed actio de dolo datur. Vt in l.alleganter.in §.non ſolum.cum ibi nota.ff.de dolo.& in l.qui ſibi aut Titio.in §.Stichum & ibi Bar.& alij.ff.de ſolutio.notant Cyn.et Bald.in d.l.exhibitionis.C.ad exhibendum.

4 Quarto fallit, niſi diminutio ſit cauſata ex cauſa quæ præcedit obligationē: vel alias ſine culpa vel mora debitoris: vel vbicūque periculum deteriorationis vel diminutionis non ſpectat ad debitorem: iuxta nota.per Barto.in l.neratius.ff.de condi.indebi.& in l.ſi rem.ff.de ſolutio.per Pau.Caſtren.in l.etiam.ff.eo.titu.

5 Quinto fallit, ſi creditor ſimpliciter rem recipiat ſine petitione vel proteſtatione intereſſe, diminutionis, vel deteriorationis. Secundum Bartol.poſt Cin.in l.exhibitionis.nu.7.C.ad exhiben.Alber.in d.§.ſi reddita.nu.4.& ibi doct.idem Alberic.in.§.ſi quis deteriorem.num.6.Bartol.in l.qui ſibi aut Titio.in §.j.& ibi Paul.de Caſ.& in l.etiam.ff.de ſolut.

REGVLA CXCVI.

Dies termini non computatur in termino. Quam regulam probat tex.in l.j.ff.ſi quis cautio.gl.in l.vbi.tex.ff.de reg.iur.et in c.quiſquis.in verbo, ex ea.iiij.quæſt.v.glo.Inn.& Hoſtien.in c.ſuper eo.el ii.de appel.Bar.Alberi.Saly.Ang.Pau.Caſtrē.& Rom.in d.l.j.poſt glo.ibi.Specul.in titu.de citatio.in.§.viſo.nu.17.Ioā.Andr.poſt Hoſtien.in c.ſolet.de ſentent.excom.li.vi.Philip.Frā.in c.quam ſit.de electio.eod.lib.Bal.& Ange.in l.ij.C.de anna.exceptio.idem Bal.in l.ſi ea.num.16.C.qui accuſa.non poſſ.Ioan.de Imol.in l.gallus in princ.ff.de liber.& poſthum.Ancha.et domi.in c.frequens de reſtitu.ſpoliat.Ioan.de Imol.in Clem.ſicut.nu.11.de appella.Idē Imo.in conſi.xi.nu.2.Pau.de Caſt.in cōſi.cccxcviij.nu.1.Chaſſanæ.in cōſue.Burgun.in titu.(des iuſtices.) Rub.j.§.viij.nu.10.fol.82.col.iii.Fel.in.c.j.nu.4.de pręſcript.et in c.quod ad cōſultationem.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſultationem.nu.26.de re iudic.Et hanc opinionem communiter
ſeruari de conſuetudine tenet Bal.in l.eos.in.§.ſi autem.nu.6 C.
appella.& eam tenet Guido Papa in deciſio.cclxx.Carol.Mo
nę.in conſuetudi.Pariſien.titul.j.§.xliiij.nu.2. & Arnol.Ferro
in appendice quam fecit ad conſuetu.Burdegal.in titul.de retra
§.viij.& in prin.& Pet.Rat.in gl.ad conſuetu.Pictauien.fol.
pagi.2.& expreſſe Alex.in d.l.j.col.j.ff.ſi quis cautio.& ibi
bi.de S.Georg.nu.6.& ibi etiam Iaſ.nu.20. vbi dicit hanc eſſe
munem opinionem,& facit pro hac regula tex.in d.c.frequens
c.pia.verſi.ſi quis igitur.de exceptioni lib.vi.

Hanc regulam cum duabus limitationibus ponit Socin.in reg
xcj.& Iaſ.in d.l.j.ff.ſi quis cautio.nu.20.vbi ponit alias duas li
tatio.Hanc etiam regulam cum quindecim limitati. vbi notabi
examinat,ponit Andr. Tiraquell.in tractat.de vtroque retractu
titul.de retractu(Lignagier.)in.§.j.in gloſſ.xi.nume.17.& 21.
que ad numerum.42.

REGVLA CXCVII.

Dies termini computatur in termino. Hanc regulam pro
glo.in l.Gallus.in prin.in verbo. proximis, & ibi Iaco.de Ar
Bald.ſibi contrarius.Alberi.Ange.ſibi quoque cõtrarius.& Al
ff.de libe.& poſthu.glo.in c.anteriorum.in verbo dierũ.& ibi
chid.ij.quæſt.vj. Hanc opinionem dicit de iure veriorem Alex
d.l.j.ff.ſi quis cautio.Iacob.de Aret.in l.j.in.§.ſed ſi maritus.
liber.agnoſ.Specu.ſibi contrarius in titu.de appella.in.§.reſtat.
3.Bal.Panor.& ibi Philip.Deci.in d.cap.ſuper eo.el ij.& ibi Phi
Franc.nu.20.per illum tex.Ioan.Andr.in c. pia. & in c.freque
& ibi Paul.de Leazar.& Franc.ad fi.idẽ Ioan.Andr.in c.quã
de electio.lib.vj.& ibi Domini.ſibi contrarius.idem Ioan.And
c.cupientes col. j. eo. titu. & lib. Rota in deciſio.ccviij.in no
ſecundum impreſſionem antiq. & ſecundum nouam in titul.
ſententiis excommunicat.deciſio.iiij.Bal. in l. eos. in.§. ſi autem
nu.5. C. de appellatio. & in l. ſi quando.nume. 7. C. de teſtib.
in l.duobus.in.§.ſed & ſi quis..nume.27.C.commu. de leg.& in
cum viceſimum.num.3. verſicul. illud commune eſt.de offi.dele
& in conſi.ccxlvj.nu. 1.vol.v.& in l.ſi ante nuptias. ff. ſolu.m
trimo. Ancha. in c. ſi propter col. iij. verſi.ſed quero. poſt glo
reſcrip.lib.vj.Geminia.in c.ſolet num.14. & ibi Philipp.Fran
ij.col.poſt.medium,de ſenten.excom.idem Geminia. in cõſil.
nu.6.Ange.de Peru.in conſi. ccccilij. nu. 2. Matth.de Afflic
conſi.Neapolit.lib.j.Rub.xc.nu.5,Carol.Molinę. in conſuet.
riſien.§.iiij.nume.4. hanc opinionem dicit eſſe magis commu
Corne.in.conſi.cclxxix.nu.4.lib.iiij.

Hanc regulam ponit Bernar.de Luco cum ſex limitationibus
regu.cxc.referendo ſe ad caſtil.in l.lxiiij.Tauri,in glo.in ve
deſi

(deſde el dia.)quas vj.limitationes ante eũ poſuit Prępoſi. Alex. in.cap.ſuper eo.el 1.num.21.de appellatio. Hanc etiam regulam ponit Andræ. Tiraquell.in tractatu de vtroque retract.in titul.de retractu (liguagier.)in gloſſ.xi.nu.19.& ibi in nu.42.vſq; ad nu.61. limitat eam decem modis.de iure Regio dies termini computatur in termino in caſu l.j.titu.xvi.libr.iii.ordi.ibi,(faſta cinco dias deſde el dia que fuere dada la ſentẽcia.)& in caſu l.lxx. Tauri:ibi,ſe (cuenta ne eſt caſo deſde el dia del remate.)& ibi Pala Ruu.nu. 41.& doct.& etiam in caſu l.lxiii.Tauri:ibi, (deſde el dia que ſe puſiere a la tal execucion.)φ etiã erat antea diſpoſitum in l.ix.de Madrid.& ſic cũ ſupra dicti caſus videãtur.excepti,firmãt de iure cõmuni in contrarium,maxime per d.l.lxx.ibi, (en eſto caſo).

REGVLA CXCVIII.

Dictio fructus,,plata ab homine refertur ad fructus exiſtẽtes in fundo,ſeu pręcedentes: & intelligitur de fructibus integris deductione non facta.Hanc regulam ponit Barto. in l.fructus. num. 5.ff.ſolu.matrimo.per tex.in l.pendentes.in princ.et in l.quoties.in.§.ſi ſic colono.ff.de vſufruct.& in l.qui pendentẽ. ff.de actio.emp.& in l.fi.in.§.penul.,ff.de iis qui in fraud.credit.licet aliter velit ſẽtire glo.in l.Iulianus.in.§.ſi fructibus.ff.de actio.emp. & in l.fina. .§.fin.in gloſſ.in verbo,fructibus.ff.de iure fiſci. hanc opinio.Bar. tenet Roma.in d.l.fructus.nu.4.verſicul.ſecundo quod.ff. ſolu. matrimo.Circa quam regulam,vide Vincen. de Hercula.vbi notabi. eam declarat,in d.l.fructus.nu.10. in fi. in verſic. quantum ad primam concluſionem.& in nu.11.

Hanc regulam limitat tribus modis Ioan. Campeg. in tractat.de exactione dotis,poſito in tractat.de dote eius priuilegiis quæſt.x. nu.3.cum ſequen.

REGVLA CXCIX.

Difficvltas non excuſat debitorẽ quantitatis a mora. Hanc regulam ponit Barto.in l.quod te mihi.nu.14. ff.ſi cert.peta. & in l.continuus.in .§.illud,nu.5.& 6.ff.de verb.oblig.per tex.in d.§.illud.Et licet contra Bartol.in hoc vſque ad tempora Alexã. eſſet communis opinio ſecundum Aretin.in d.l. quod te mihi,cum contrariã opinionem teneant ibi Salic.Raphael.Cama. & Ludo. Roma.& Hiero.Gigas.in tracta.de penſionib. quæſt. lxxv.nu.3. & Philip.Deci.in d.l.quod te mihi.nume.17.tamen poſt Alexan. qui hanc opinionem Barto notabileter defendit in d.l.quod te mihi nu.9.magis communis opinio eſt cum Bart.ſecundum.Rip. ibi nu.52.& Franc.Purpura.nu.63.in fin.eandem opinionem notab.tenet Vdalri.Zaſi.ibi nu.38.& ibi etiam Cur.Iunior. nu. 37. licet ſe bene firmare non audeat,& illam opinio.Bart.ſequitur.ibi Iacobi. nu3.

nu.1.& eam dicit eſſe cõmunem Lancelo. Deci.ibi.in col.v.verſ. in debitore autem quantitatis.et ibi Iaſ.nu.32.& Bartho.Socin.nu. 32.Panor in c.breui.nu.4.de iureiur.& ibi Anton.de Butr. & hãc opinionẽ Bar.dicit eſſe cõmunẽ Carol.Ruin.in conſ.cl.nu.3.vol. Hanc regulam limitat quatuor modis Carol.Ruin.vbi ſupra nu. 9.eandem regulam limitat aliis quatuor modis Iacobin.de ſanct. Geor.in d.l.quod te mihi.num.3.Hanc.etiam regulam notab. po cum duodecim limitati. Franc.Purpu.in d.l.quod te mihi.nu.64.

REGVLA CC.

DILATIO peremptoria ſeu dilatoria non poteſt dari niſi ſe mel. Hanc regulã probat tex.& ibi Bar.in.l.j.C.de dilation.tex. in l.fi.& ibi Alex.in j.nota. & doct. communiter. ff. de feri. idem Bar.in l.mancipiorũ.nu. 5. de optio. lega.& in l.ceſſante.nu.6.C. quomod.& quando iud.Panor.in c.licet.nu.4. de probat.

Hanc regulam ponit notabiliter Iaſo.cum decem limitationibus in d.l.fin.nu.35.ff.de feri.vſque ad nu.48. eandem regulam cũ octo limit.ponit Rober. Marranta in tracta.de ordine iudicio,in vi.pa. in rubr.de dilatione.pag.198.a nu.5.vſque ad nu.15.

REGVLA CCI.

DILATIO quæ datur ad probandũ,dicitur eſſe peremptoria. Hanc regulam ponit Bar.per.tex.ibi in l.j.C. de dilatio. & in l.fi. etiã per illũ tex.ff.de færi & in l.oratione.ff.eo.titu. idem Bar in l. mancipiorum.per illum tex.ff.de optio.legat.nu.5. & in l.ceſſante per tex.ibi.C.quomodo.& quan.iud.nu.6.& in l.ſi finita. in.§.Iu lianus.et ibi Alex.nu.12.ff.de dã.infec.idẽ Bar.in l.iij.in §.viura. nu.3. ff.deleg.ii. et in Extrauag.ad reprimẽdũ in gl.in verbo,ſupra dicto crimine.in fi.qui ſint rebell. Spe.in tit.de dilationi.§.j.nu. & in.§. videndũ.nu.7.Bar.in l.ij.ff.de re iud.& ibi Iaſ.nu.36.idem Iaſ.in l.qui Romę.in.§.duo fratres.nu.51.ff.de ver obli.& in l.Gal lus.nu.17.in j.lec.& in ij.lec.nu. 6.ff.de lib.& poſt.Abb.in c.cõ ſuit.nu.11.ff.de offi.deleg.Feli.in c.paſtoralis.nu.2.de exce. Abb. in c.licet causã.nu.4.de proba. Iacobi.in d.l.fi.nu.1&.2.ff.de feri.

Hanc reg.ampliat 8.modis,& limitat 7.modis Iaſ. in l.fi.nu.6. vſq; ad nu.23.Eandẽ.regulã cũ 7.ampliatio.ex ſupra dictis Iaſ.& vij.limita.ponit Fran.Niconi.in repe.c.quoniam contra.in glo.in verbo dilationis.a nu.15.vſq; ad nu.72.de probat.fol.101.col.

REGVLA CCII.

DIOCESANI, & non alienigene in beneficiis per patronos ſunt præſentandi. Hanc regulam probat tex. in c. hortamur.lxx. diſtin.

diſtin.qui vult patronos in eccleſiis patronatis, non poſſe præſentare pręsbyteros aliunde venientes niſi ſint de illa diœceſi. Idē probat tex.in c.nullum.ead.cau.& q.in c.ad decorem. de inſtitutio. in c.nullus,& ibi glo.in verbo,ciuitatis.lxj.diſtinct.& text. in c.ſacrorum.lxiij.diſtinct. Facit etiamꝙ epiſcopus debet eligi de numero Canonicorū, ſi in c. idoneus reperiatur: alias extra capitulum eligi poteſt.c.ne pro defectu.c.cum inter Canonicos.& ibi Doct.de electio.Firmia.in trac.de epiſcop.in j.par.ij.lib.q.xvj. Facit etiam tex.in c.fi.& ibi Ioan.And.in c.fina.de cleric. peregri. vbi clericus peregrinus non poteſt inſtitui ſine approbatione & literis dimiſſoriis ſui ordinarij. text.a contrario ſenſu in c. ſi quis epiſcoporum.xvj.q.v.

1 Amplia primo in tantum procedere, ꝙ ſi reperiantur idonei in ciuitate vbi pręſentatio debet fieri, illi erunt præſentandi. Ratio eſt,quia commodus reſidere poterunt. vt in d.c.nullus. lxj. diſtinct. & in c.ſacrorum.lxj.diſt.

2 Amplia ſecundo, ꝙ ſi reperientur de gremio vel capitulo, in quo eſt beneficium, aliqui idonei, qui præſentari poſsint, illi præſentari debent: vt in d.c.ne pro defectu.& in d.c.cum inter Canonicos. & ibi Docto.de electio.

3 Amplia tertio, ꝙ clerici peregrini nullo modo poſſunt præſentari,nec inſtitui in illo beneficio. Vt in c.fi.& ibi Ioan.And. & Docto.de cleri.peregri.

1 Limita primo procedere hanc regulam, quando in illo gremio ſeu capitulo, in illa ciuitate vel diœceſi, ſunt clerici idonei qui poterint præſentari,quia illi præſentari debent. ſed ſi in diœceſi, ciuitate,vel gremio, idonei clerici non reperiantur, recurrendum eſt ad exteros,facit tex.in c.ne pro defectu.& in c.cum inter Canonicos. de elect. & ibi docto. Hanc opinionem tenet Abb.in c.ad decorem.nume.1.& 4.pro qua facit quod notat Fede. de Senis.in conſi. xcv. nu.1.& 5.

2 Limita ſecundo, non procedere in epiſcopis: nam epiſcopi poſſunt in eccleſiis in quibus habent ius patronatus in ſua vel aliena diœceſi præſentare quē velint. vt in c. ſi quis epiſcoporum. 16. q.5.

3 Limita tertio, non procedere de conſuetudine: nam de conſuetudine non ſolum epiſcopus patronos, ſed etiam laicos in quacunque diœceſi poſſunt pręſentare quem velint, quamuis alienigenas. Secūdum Hoſti.Anto.de Butri.& Docto.in c.ſignificaſti.de iure patro. Quod eſt intelligendum dummodo clericus præſentandus ſit idoneus & cognitus. ſecundum Anto.de Butr.in d.c.ſignificaſti.Paul. de Citadi.in tracta.iuris patrona.in 6.par.articu.3.q.lj. nu.30. Et circa hanc reg.vide nota.vbi alia quamplura adducit Cæſar Lamber.in tract.iuris patrona.in j.par.ij.lib.artic.24.vij.q. princip. nu. 1.cum aliis.fol.237. Hodie tamen de iure Regio hæc regu. habet locum in omnibus alienigenis,non ſolum in beneficiis, verumetiā in canonicatu,& in pręſtimoniis, & in omnibus aliis dignitatibus

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

eccleſiaſticis. Vt probatur in l.xviij.xix.et xx.tit.iiij.lib.j.Ordi. & in Pragmat.iiij.in Curiis Toletanis Anni 1525.& in pragma. & ix.lxvj.de Madrid. Anni 1518.& in pragma.xlij.in Curiis Se gouianis, Anni 1532.& in pragma.xiiij.de Madrid.Anni 1534.& in prag.xvij.de Vallodalid, Anni 1537. Quod etiam in penſione habere locum eſt pragma.iiij. Toletana, Anni 1525.& pragma.iiij. de Madrid, Anni 1539.

REGVLA CCIII.

DIMINVTIONES periculum, vel damnũ pertinet ad eum, ad quẽ res pertinet, ſeu ad dominũ rei, vel creditorem, aut cui res eſt peruentura. Vt eſt text. in l.j.& in l. cum inter.C.de pericu.& commo.rei vendi.& in.§.cũ autẽ.inſtit.de emptio.& vend. & in l. quod.ff.eod.titu. vbi damnũ contingens in re vẽdita, poſt perfectã venditionem, ſpectat ad emptorem. De iure Regio probatur in l. xvij.tit.x.lib.3.Fori.& in l.xxiij.titu.v.par.v.& in l.4. 25.26.& 27.eo.tit.& par.& in diminutione eſt tex.in l. Lucius.ff.de euict. Sed ante perfectam ſpectat ad venditionem, vt ibi dicitur, & in l. neceſſario.ff.de pericu.& com.rei vendi.& in l.periculum.ff.de pignori. Et quando dicatur perfecta, declarat tex.& ibi gl.in verbo, periculum.in d.l.neceſſario.& in d.l.xvij.Fori. Et circa hanc regu. vltra Bar.in l.quod te mihi.ff.ſi cert.peta.& in l.creditor.ff.de ſolutio.vide Corn.in conſ.186.nu.9.vol.j.& Ruin.in conſi.cxvj.nu. 8.& 16.vol.v.Soc.Iun.in conſi.xxvj.nu.11.vol.j. Ioan.Coraſi.in lib.ij.Miſcella.c.ix.nu.3.Ioan.de Amicis in conſi.cxxx.nu.9.

Hanc regulam limitat nouem modis gl.in.§.cum autem, in verbo, ſtatim.Inſtitu.de emptio.& venditi.quam vltra Docto.ibi, declarat notab.Franc. Ozerius.uum.5. Et eam ampliat quindecim modis, & limitat duobus viginti modis Albert.Brun.in tract.de diminutione, & deterioratione, in concluſ.xx.a nu. 128.vſque ad nume.163.

REGVLA CCIIII.

DIMINVTIO, quæ eſt in re de qua diſponitur tẽpore diſpoſitionis, non facit ceſſare diſpoſitionem. Text.eſt in l.domum.ff.de contrahen.emptio.vbi vendita domo, quæ pro parte erat combuſta tempore contractus inſciis contrahentibus, nihilominus tenet vẽditio, licet fiat pretij defalcatio: vt ibi & in l.Iulianus.in.§.ſi venditor.verſi.per contrarium.ff.de actio.emptio.vbi vendita hereditate, ex qua ſubtractæ erant plures res, tenet nihilominus venditio licet competat actio propter res ſubtractas. & facit text. in l.ij.in princ.& l.tenetur.in princi.ff.de actio.empt.vbi ſi mẽſura dicta non inueniatur in fundo vendito, tenet emptio, licet pro parte deficiente habeatur ratio, idem tenet Bald.in l.ij.C.de contrahen.emp.per

tex.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

tex.in l.ex conducto.ff.loca. Idē facit tex.in l.ſi poſt.ff.de peric. & commo.rei vendi.vbi dicitur, ꝙ ſi poſt inſpectum fundum quē emere volebam, arbores vi ventorum fuerunt euulſæ, nihilominus venditio poſtea de fundo facta tenebit abſque eo quod arbores vēditæ intelligantur, cum non ſint pars fundi: licet ſi emptor ignorauerit & venditor ſciuerit & non dixerit, debeat haberi ratio intereſſe arborum. facit l.ſed ſi communis.ff.eod.titu. vbi ſi emam rē in qua ignorans habeo vſumfructum, tenet emptio, & prætium iudicis officio minuitur: vt in l. ſuę rei.in fi.cum l.ſeq.ff.eod.tit. De iure Regio eſt text.in l.xiiij.& in l.xix.tit.v.par.v. Et circa hanc reg.vide notab.Io.Igne.in repe.l.contractus, nu.82.ff.de reg.iur.

Hanc regu.cum duabus ampliatio.& 9.limita.ponit Alber.Bru. in tract.de diminutione & deterioratione: in xiiij.concluſione, nu. 76.vſque ad num.90.

REGVLA CCV.

Dispositio facta per verba prǽſentis temporius, non tribuit ad futura, ſiue diſpoſitio ſit indefinita, ſeu vniuerſalis. De indefinita eſt tex.in l.ſi ita.ff. de auro & argen. lega.& in l.ſi ſeruitus in princ.ff.de ſeruit.vrba.præd.& in l.ſi ſtipulatus fuerim illud aut illud §.j.& in l.ſi a colono.ff.de verb.obl.tradit Roma. in cōſ.136. De vniuerſali eſt text.in l.in lege.ff.de contrah.emp.& in l.ſi ita ſcripſiſſet & in l.ſi.in.§.j.ff.de lega.ij.& in l.Iulianus.in fi.ff.de leg.iij.Roma.in conſi.diij.nu.11.Aret.vbi allegat alia iura.in conſ.91. num.2.Ange.in conſi.cclxj.nu.5.Ale.in conſi.clxviij. nu.16.vol.ij.& in conſi.xxv.vol.vij.Et circa hanc regu. vide Roma.in ſingul.ccccxcvij.

Hanc regulam ponit cum ſex limitationib.Ioan. de Imo. in cle. literas, nu.25.de reſcrip. Eandem regulam cum decem limitatio. vbi notab.tractat materiam, ponit Vinc.de Hercula.in ſua diſputatione, in j.q.incip. In nomine Domini noſtri, fol.7.col.iij.verſic.redeundo modo ad propoſitam materiam, fol.8.per totum. Quas limitationes Imo.& Vincen. de Hercula, ponit Albert.Brun.in tracta. de rebus ſeu diſpoſitionibus dubiis, in iij.c.incip. Venio ad dubiam diſpoſitionem, nu.39.fol.118.in xvij.vol.tract. Hanc etiam regu. cum xix.limitationibus ponit Aymon Crauet.in repe.l.j.num.26. cum ſeq.ff.de lega.j.

REGVLA CCVI.

Distributiones quotidianas quis ſi non reſidet, habere non poteſt: nec valet conſuetudo in contrariū. Hanc regulam probat text.in c.j.& ibi glo.de cleri.non reſiden. facit etiam, nam illi qui finguntur, ſi nō reſident non percipiunt diſtributiones quotidianas; vt in c.de cætero, & ibi Doct.de cleric.non reſiden.& ſi li-

cet aliquis ſit priuilegiatus , vt percipiat fructus beneficij non reſi-
dendo:tamen non percipiet quotidianas diſtributiones. ita conclu-
dit Calder.in conſi.ccxxj.Felin.in c.Iacobus,nu.1.de ſimo.& cir-
ca hanc regulam vbi ponit quæ proprie dicãtur diſtributiones quo-
tidianæ,vide Paul.Pariſ.in conſi.33.nu.1.vol.4.& in conſi.32.nu.
6.eod.lib.Steph.Bertr.in conſi.cclxxv.nu.5. vol.ij. primę impreſ-
ſionis.Mar.Mantua.in conſil.131.per totum. Oldra.in conſil.cx.
Didacum de Couarru.in lib.iij.variarum reſolu.c.xiij.nu.2.& per
totum.& Boeri.in deciſ.xvij. Auguſt.Bero.in q.114.per totam.&
vide quæ dixi ſupra in regula xxxiiij.in vj.limita.

1 Amplia primo procedere , vt etiam non valeat conſuetudo, ꝙ
Canonici reſidentes,qui infra annum non promouentur ad ordines
quos beneficia per eos retenta requirunt,percipiant integras diſtri-
butiones: cum lex canonica quę ſubtrahit illis dimidiam partem,
deroget conſuetudini. Vt in Clem.vt ij.qui.in verſi.ipſiſq; . de æta-
te & quali.Rochus de Curt.in tract.de conſuetu.nu.481.

2 Amplia ſecundo,vt etiam non valeat conſuetudo,ꝙ habens plu-
res canonicatus in diuerſis eccleſiis. percipiat diſtributiones quo-
tidianas in vtraque eccleſia , licet in vna tantum reſideat. Ita te-
net Cardi.in d.Clem.vt ij.§.illi vero.nu.18.de ęta.& qualita.Circa
quam amplia.vide Didacum de Couarru.vbi ſupra.nu.6.

3 Amplia tertio,etiam ſi conſuetudo fingeret eos reſidere in eccle-
ſia.Per tex.in d.c.de cætero.glo.in d.c. vnico, in verbo affuerint.
de cleric.non reſi.lib.vj.

Et aliæ tres ampliationes colliguntur ex text.in d.c.vnico.Pri-
mo,vt procedat ſi conſuetudo diſponat,ꝙ preſentes in loco nõ per-
cipiant diſtributiones quotidianas,licet non interſint diuinis. Secũ-
da,idem habere locum in anniuerſariis mortuorum. Tertia, vt etiã
virtute conſuetudinis non acquiratur dominium .

1 Limita primo,vt procedat in conſuetudiue generali:ſecus ſi eſ-
ſet conſuetudo ſpecialis priuilegians aliquem ex aliqua iuſta cau-
ſa.Ita tenent Deci.in c.cum omnes,in ij.lectu.in j. notab.in fine,de
conſtitutio.quem ſequitur Couarru vbi ſupra,nu.5. in fine,verſic.
iij. eadem ratione.

2 Limita ſecundo,vt licet talis conſuetudo non valeret, tamen va-
leret conſuetudo,ꝙ diſtributiones quotidianæ diuiderẽtur inter eos
qui intereſſent certis horis.licet non intereſſent omnibus horis . Ita
tenet Cardi.in d.Clem.vt hi qui.§.j.poſt glo.ibi in verb. certis. q.
xvij.& ibi Ioan.de Imo.quam opin.ſequitur Rochus de Curte in
repe.c.fi.nu.485.de conſuetud.

3 Limita tertio,vt non procedat quando eſſet dubium in iure an
tales diſtributiones deberentur aliquibus ſic abſentibus : quia tunc
conſuetudo valeret,& interpretaretur iſtud dubium iuris.Ita tenet
Dec.in d.c.cum omnes.in j.lec.poſt Bal.ibi per eum allegatum,de
conſtitu.Rochus de Cur.in d.c.fi.de conſuetu.nu.128.vbi plura ad
hoc adducit And.ab Exea.in d.c.cum omnes.nu.50. in fine.

Limita

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

4 Limita quarto, vt non procedat quando cõſuetudo vellet quod habens duo officia in eadem eccleſia percipiat diſtributiones quotidianas annexas illis officiis, & ſic ꝙ vnus percipiat duas diſtributiones quotidianas in eadem eccleſia. Ita tenet Bal. inter cõſilia Card. in cõſi. liij. nu. 6. & ibi Card. Zaba. in ſubſcriptione illius cõſilij. eandem opinionem tenuit ante eos Io. Andr. in. c. cum olim. de re iud. & ibi Felin. dicit hanc eſſe cõem opinionem & eã ſequitur Couarr. vbi ſupra nu. 6. quam opinionem relinquit cogitandã And. ab Exea in d. c. cum omnes nu. 51.

5 Limita quinto non procedere, quando talis conſuetudo eſſet inducta ſciente patiente Papa: quia talis conſuetudo generaliter & indiſtincte valebit, etiam quo ad diſtributiões quotidianas quia ex tali ſcientia & tolerantia Papæ, inducitur diſpenſatio. Per ea quæ tradit Panor. in conſi. 94. volu. 1. Anto. de Butr. & Doct. in c. accedentes. de præſcr. eandem opinionẽ tenet Andr. ab. Exea in d. c. cũ omnes. nu. 52. de conſti. Couarr. vbi ſupra nu. 5. in fi.

6 Limita ſexto, quandocunq; aliquis eſt abſens ab officijs diuinis propter aliquem vrgentem cauſam & neceſsitatem, vel ob euidentem eccleſię vtilitatem. Ita probat tex. in d. c. vnico. in. §. qui vero de cler. non reſiden. lib. 6. & ibi glo. & ita tenet Couarr. vbi ſupra nu. 8. in verſi. 8. non tantum.

7 Limita ſeptimo, quandocunque aliquis eſſet infirmus, qui morbo impediente nõ poteſt pſonaliter intereſſe diuinis officiis. Vt in d. c. vnico cleric. non reſidẽ. lib. 6. in. §. qui vero. & in c. j. de cler. ægrot. vel debilita. facit etiam tex. in l. arboribus in. §. de illo ff. de vſufruct. & ita expreſſe concludit Couarr. vbi ſupra. nume. 8. in princ. & facit quod ſupra dixi regu. lxiij. & alia circa hanc regulam vide per Docto. in d. c. j. de cleric. non reſiden. & in d. Clemen. vt ij. & in d. c. cum omnes. & in c. cum non deceat. de elect. lib. 6. & per Couarr. vbi ſupra.

REGVLA CCVII.

DIVTVRNITAS tẽporis, ſeu taciturnitas ſola ad pręſcriptionem non ſufficiens in non petendo debitum, non inducit remiſsionem debiti ſeu donationem. Hanc regulam probat tex. in l. libertis quos. §. manumiſſus ff. de alimen. cib. leg. quam regulam per illum tex. ponit Ludo. Roma. in conſi. 517. nu. 15. Iaſ. in l. quæ dotis nume. 18. ff. ſol. matri. vbi eam dicit eſſe communem Guliel. Pontanus nume. 8.

1 Limita primo, nõ habere locũ in debito odioſo, ſeu in lucro pœnali, vt vſurarij, vt in l. cum quidam. in. §. diuus. ff. de vſu. Ita vltra Bal. ibi, & Roma. vbi ſupra, tenet Alex. per illũ tex. in d. l. quæ dotis & ibi Iaſ. nu. 21. And. Alcia. in tract. præſum. in j. regu. pręſum. 32. nume. 6. quod etiam tenet Bal. in conſi. 474. in 3. vol. Phil. Corne. in conſi. ccvi. nu. 10. lib. 2. Alex. in conſi. 74. nu. 8. li. v. Guliel.

Ponta.in d.l.quę dotis.nu.8.Flor.de ſan. Petro] in d.§. diuus Pius
in fi.Iac .in l.cum poſt.in prin.nu.2.ff.de iure dot.

2 Limita ſecundo, in lucro dotis, quam vir lucratur propter diſſolu-
tionem matrimonij cõtingentem culpa mulieris. Vt eſt tex.in l.cum
poſt.in prin.ff.de iure do.& ita per illum text. tenet Roma.in d.
conſi.417.nu.15.& Ial.in d.l.quæ dotis nu.19.

3 Tertio fallit quando concurrunt hæc tria ſcilicet ius ſanguinis,
diuturnitas temporis, & multiplicata computatio rationis. Vt pro-
bat tex.in l.Procula.ff.de proba.& ibi doct.pręcipue. Flor. de ſan-
cto Petro, & Iacob.de Sanct.Georg.Bart. & docto in d.l.quę do-
tis.& ibi Iaſ.nu.18.& Guliel. Ponta.nu.8.et ita expreſſe tenet Ro-
ma.in d.conſi.417.glo.in d.l.libertis quos in.§.j.ff.de alimen.& ci-
ba.lega.et in d.l.quę dotis.Hanc opinionẽ tenet Bal.in l. ſi certis
annis.C.de pact. Alex.in conſil.46.nume.12.vol.1.& in conſil.6.
nu.14.vol.4.Matth.de Afflict.in deciſi.xiij.nu.12.et 22. And.Alc.
in d.præſumptio.32.nume.5.vbi poſt Iaſo.in d. l. quæ dotis. & ibi
Gulielm. Pontan. qui dicunt hanc eſſe communem opinionem, di-
cunt quod hęc tria copulatiue riquiruntur ad hoc vt prędicta limi-
tatio procedat.

4 Quarto limita, non habere locum in caſu l.quicunque C.de apo-
chis public.lib.x.vbi ille qui tribus annis proximis oſtendit ſe ſol-
uiſſe tributum vel cenſum, pręſumitur vſq; retro poſtea ſemper ſol-
uiſſe, niſi probetur contrarium.& illum tex.adhoc reputat ibi ſin-
gul.Bart.Bal.in c. litere.nu.7. de dilat.glo.magna in l.2. C. de iu-
re emphyteu. Frãciſc.Balb.in tracta.præſcript. in tertia par princi-
pa.in 10.quæſtio. nume.18.vbi ponit hanc limitationem, circa quã
vide poſita ſupra in regu.54.

REGVLA CCVIII.

DOCTOR antiquor iuniori præferri debet. Vt eſt glo.in l.cũ
quid in verbo nouem.ff. ſi cert.peta.facit etiam tex. in l.j.ff.de al-
bo ſcriben.in c.j.de maior.& obed.notatur expreſſe in Anthen.de
defenſio.ciuita.in §.audien.in verbo, publiie. colla. 3. in l.j.C.de
cõſulibus lib.12.in l.fi.de decurio.eodẽ lib.facit l.ſemper in ciuitate
noſtra.ff.de iure immun.l.fin. ff.de fide inſtrũ.c.epiſcopi. & ibi gl.
vnica.xxiiii.diſtinct.c.ſtatuimus.lxi.diſtinct.tex.in l.prouidendũ.
in prin.ibi.aut vetuſtas.& ibi glo.2.C. de poſtulan. vbi dicit ꝙ ſe-
niores aduocati pręferuntur iuuenibus facit gl.vnica in c.ſic viui.
xvi.q. 1. vbi dicit ꝙ ſeniores magiſtri potius ſunt audiendi quam
iuuenes. Et circa hanc regulam vide Bar.& Doct.in d.cum quid.ff.
ſi cert.pet.& Feli.in rubri.de maiori.& obedien. Lambertin.in tra-
cta.iuris patrona.in in tertia par.ſecundi lib. in 11.12. & 13. artic.
v.quæſt.prin.Barth. Cæpo.in tract. de Imperat.milit.elig.c.1.Pe-
trum Leſnande.in tracta.de docto.in tertia.par.q.3.cum ſequen.
Hanc regulam cũ duabus ampliationibus, & ſex limitationibus
poni-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ponit Phil. Deci. in d. l. cum quid. nume. 11. vſque ad nu. 22. eandem regulam, cum duabus ampliationibus, & octo limitationibus ponit idem Deci. in c. clerici. nume. 7. cum ſequen. de iudic. Hanc etiam regulam cum duabus ampliationibus, et ſeptem limita ponit. Franc. Purpur. in d. l. cum quid num. 54. cum aliis. Eandem regulam ponit not. Barthol. Chaſſan. in Catalo. gloriæ mundi, in decima par. conſideratione xxix. & ibi in. xxv. conſidera. & xxvi. & xxvij. & xxviij. eam limitat, & in xxx. & xxxij. & xxxiij. & xxxiiii. Eandem regulam ponit And. Alc. in tract. pręſump. in 1. regu. præſump. xlv. vbi eam limitat duobus modis.

REGVLA CCIX.

Dolo facit qui petit quod reſtituturus eſt. Quam regu. probat tex. in l. in condemnatione. §. dolo. ff de regu. iur. & in regula dolo. eodem titu. lib. 6. & in l. dolo. facit. ff. de doli except. & in l. ſi ſocer. §. Lucius. ff. ſol. matri. & ibi Bart. & doct. Circa quam regu. vide Phil. Deci. in conſi. 424. nu. 5. Ange. Are. in. §. j. nu. 7. cum ſequen. inſtitu. de exceptio.

Hanc regulã limita vt per Deci. in d. §. dolo. & ibi Guliel. Maineri. qui etiam ponit aliquas limitationes, et Pyrrhus Engleber. quĩ eam limitat quinque modis. Eãdem regulam, vbi eam ampliat duobus modis, & limitat quinque modis, ponit Vldari. Zaſius in d. l. dolo. ff. de doli exceptione.

REGVLA CCX.

Dominium rei legatæ ſtatim recta via tranſit in legatarium particularem a morte teſtatoris. Hanc regulam probat tex. in l. a Titio. ff. de fur. in l. vnica. §. in nouiſsimo. C. de cadu. toll. in l. ſi ſeruus legatus. ff. de noxa. in l. legatum ita. ff. de lega. 2. cũ aliis ibi in gloſſ. allegatis. De iure Regio probatur in l. xxxiiij. titu. ix. par. vi. Circa quam regulam vide Bartol. & docto. in l. j. ff. de legat. j. vbi Iaſ. nu. 59. & 81. & 115. Andr. Alcia. nu. 10. cum aliis, & ibi Guliel. Pontanus nu. 71. Ang. de Periglis in vi. colum. in fi. Franciſc. Balb. in repeti. l. Celſus. in ſecunda par. nu. 3. Steph. Bertran. in conſi. 8. nume. 2. volum. j. primę impreſsionis. Hierony. Grat. in conſil. lxv. num. 20. vol. ij. Marc. Mantua in conſi. viii. nu. 16. Carol. Ruin. in conſi. cliii. nume. 4. volum. v. & in conſi. lv. nu. 3. vol. 2. Guliel. Benedict. in reper. c. Rainutius. in verbo, abſquę liberis moreretur. el 2. num. 153. Andr. Tiraquel. in tract. de morte, in quarta declaratione præfationis. num. 3. in vi. par. declar. 2. num. 6. Mar. Mantua Apophregma clxix. Anton. Nicellus in concordan. glo. concordan. xcii. nume. 418.

Et circa hanc regulam quibus modis acquiratur nobis dominiũ

de iure ciuili, vide Ioā. de Villamati in trac. de acquiſitione ſucceſſionis. nu. 2. cum aliis, & quibus modis acquiratur de iure natura, vide per eūdem ibi. nu. 43. cum aliis.

Hanc regulam limitat quinque modis Vdalri. Zaſi. in l. pla in .§. ſi ita Titio legetur nu. 6. cum ſequen. ff. de lega. j. Eandem regulā ampliat duobus modis, & limitat duodecim modis Fran. de Ripa in d. l. j. a nu. 48. uſque ad nu. 62.

1 Vltra quos amplia primo hanc regulam, vt procedat, nō ſolum in domino, verum etiam in iure ſeruitutis realis, nam tranſit ſeruitus in legatarium recta via. Vt in l. ſi partem in .§. j. ff. quemad. ſer. amit. in l. fi. ff. de ſerui. lega. glo. in l. corruptionem C. de vſufr. Bal. in d. l. j. nu. 6. & ibi Iaſ. nu. 124.

2 Amplia ſecundo, vt procedat etiam in ſeruitute perſonali vſusfructus. Vt in l. ſi Titio. fundus. ff. de vſufructu lega. & ita tenet Iaſon in d. l. j. nu. 52. ff. de lega. j. & in d. nu. 124. & ibi. Soci. nume. facit etiam tex. in l. 2. ff. quādo dies lega. ced. licet cōtrarium tenet Aret. in d. l. j. nu. 4. in ver. 3. videtur poſſe limitari. ff. de leg. j. & hāc ampliationem tenet Ripa in d. l. j. nu. 60.

3 Amplia tertio, vt procedat etiam in legato vniuerſitatis corporum. Vt in l. ſi grege. verſi. vendicari. ff. de leg. j. idem in vniuerſitate mixta. vt in peculiū. ff. de pecu. legato. idem etiam in legato dotis quod equiparatur legato peculij. ita tenet Iac. de Nigris. in repeti. l. j. col. xxxv. in princi. ff. de leg. j.

4 Quarto ampliatur, vt procedat non ſolū quando legatur res particularis. ſed etiam ſi legetur rei vendicatio re poſſeſſa per tertium. Ita tenet Bal. in l. ſi creditoris nu. 5. C. de fideicom. & in l. j. col. 2. C. commu. de lega. Iaſ. in d. l. j. nu. 123. ff. de leg. 1. & ibi Iaco. de Nigris col. 38. verſi. 3. amplia. pro quo adducitur tex. in l. ex. legato nominis. C. de lega. & in l. ſicut §. vēditionis. ff. quib. mod. pig. vel hypo. ſol. iuncto tex. in l. j. §. per ſeruum corporaliter. ff. de acq. poſſ. & ita no. Guliel. Ponta. in d. l. j. nu. 37. ff. de lega. 1.

5 Quinto amplia, vt procedat etiā reſpectu dominii directi, quod tranſit ſtatim in legatarium. Vt in l. Papinian. ff. de ſeruitu. & in l. Titio. ff. de furtis. quę iura ad hoc. citat. Salice. in l. j. in. §. j. colum. 2. circa medium. verſicu. nunc. quæro. C. commu. de lega. Probat autem illa iura hoc modo, Nam ſi directum dominiū maneret apud hæredem. & vtile tantum tranſiret, confuſa eſſet actio noxalis, quæ domino non competit. ſimiliter in d. l. Papinianus. iuncta declaratione glo. ſi fundus ſeruiens eſſet legatus pure, non induceretur cōfuſio, quia nullū dominium manſiſſet apud hæredem nam ſi maneret directum, induceretur con fuſio. & quod tranſeat dominium directum in legatarium, tradit Bartol. in l. rem. ff. de rei. vendic. Aret. in l. 3. in §. ex pluribus numero 25. ff. de acqui. poſſeſsio. & ſicut tranſit directum dominium in legatarium, ita etiam tranſit directa actio, quia actio realis. directa tranſit in legatarium ſingularem ſucceſſorem ipſo iure, vt in l. ſed neque legatarius, ff. de condi. furti. Ratio

tio

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſio eſt,quia iura realia non hærent oſsibus noſtris , ſed ipſis rebus ideo cum rebus tranſeunt. Ita tenet Bart. in l.4.col. 2.ff. de ſeruitu. idem Bar.& Bald.in l.fin.C.de lega. idem Bar. in l. nemo poteſt. col.3.ff.de lega.j.Iaſon in l.ex legato. C. de lega.

6 Amplia ſexto, vt procedat etiam in quaſi dominio ſeu Publicianæ:nam in caſibus in quibus tranſit dominium ſine traditione, tranſit etiam quaſi dominium. vt in l.cum ſponſus.in .§.j .ff.de publici. vbi reſtituta hæreditate verbo tantum. competit fideicommiſſario Publiciana. Ratio,quia reſtitutio verbalis, quemadmodum operatur tranſlationem dominij, & ita & quaſi dominij. Ita tenet Bar.in d.l.j.nu.12. ff.de leg.1.& ibi Iaſ nu.129.idem Bar.in l.j.§.j.ff.de Publi.& in l.in fideicommiſſaria.ff.ad Trebellia. Alex.in.conſi.88. nu.7.volu.2.Quod intelligo qñ res non fuit tradita heredi.nam ex perſona ipſius hæredis competere non poteſt ſine traditione , vt in l.j.& 2.vbi gloſſ.& Bar.ff.de publ.idem Bar. in d. l. cum ſponſus. in.§.j.Alex.in conſi.98.nu.8.lib.2.vbi notabiliter.

7 Amplia ſeptimo, vt procedat licet res legata eſſet in dominio teſtatoris reuocabiliter,quia adhuc tranſit dominium reuocabile. Vt l.ſi fundum ſua cõditione.in.§.ſi Titius. ff.de lega.j .vbi Bar. Pau. Caſtren.& docto.& per illum tex. confunditur dictum Bal.in l.fin. ff.de conditio. inſtitu. vbi vult. quod dominium reuocabile , alteri quæri non poteſt.Quam opinionem Bal.inpugnat. Aret. licet illum tex.non alleget,in l.qui in aliena.in §.interdum,prope fin.ff.de acquiren.hære.quem refert & ſequitur Iacobus de Nigris.in repe.l.j. nu.65.ff.de leg.1.

Amplia octauo procedere, in dominio rei legatæ vſque ad certũ tempus,quia adduc tranſit dominium quod durat pro illo tempore & eo finito reuertitur ad hæredẽ. Vt in l. fina.& ibi Doct. C.de lega.in Auth.cui relictum.C.de indicta vidui.tollen.ita tenet Iacob. de Nigris poſt Ioan.Crot.in d.l.j.nu. 66.verſi.quarto ampliatur.

9 Amplia nono procedere,licet dominum fuerit acquiſitum mortuo teſtatore , completa præſcriptione per heredem, vel hereditare iacente,ante traditionem,nam dominium tranſit in legatarium ſine traditione heredis.Gloſſ.& Bal.in l. 1.in.§.fina.de eo. per quem factum erit.Quod comprobat.Alex.duobus modis in d.l.1.nu. 22.& ibi Iaſ.nu.107.& ibi etiã Iacob.de nigris nu.66.Cõtra quam Ampliationem arguit Iaſ.in l.qui in alienã.col.3.in ſexta limit.C.de lega.Sed argumentum Iaſ.procedit in re aliena in qua teſtator nullũ ius habet,ſed in caſu huius ampliatio.habet quaſi dominium.

10 Amplia decimo vt procedat,etiam de perſona lagatarii in ipsũ heredem,nam ſi teſtator legat alicui ad certum tẽpus, finito illo tẽpore reuertitur res ipſo iure ad legatariũ. Vt in l.fi. C.cõmu.de leg.

11 Amplia vndecimo vt procedat,licet vnũ ſit in obligatione lega. & aliud in ſolutione aut facultate ſoluendi,nam tranſit dominiũ rei legatæ ipſo iure,nec talis facultas ſoluendi aliud,impedit tranſlationem dominij. Vt in l.ſi quando,in.§.heres , & ibi Bart. ff.de leg.j.

Amplia

12 Amplia duodecimo, vt procedat etiam in legato nominis debi ris, aut actionis perſonalis: nam actio vtilis ſtatim tranſit in lega rium ſine aliqua ceſsione. Vt in l. ex legato. C. de lega. tamen actio perſonalis vtilis regulariter non tranſit ſine ceſsione, vt in l. cum ff. de fideiuſſo. in l. Modeſtinus. ff. de ſolutio. in l. ſi minoris. ff. de mino. tuto. in l. alterius. in. §. fin. ff. de tute. & rationi. diſtrahe. & in l. ſi res obligata. in fi. ff. de lega. j. in l. j. C. de actio. et obliga. vbi Sa ce. in ſeptima oppoſi. rationem duplicem aſsignat. Et ſi dicatur q re non tranſit actio perſonalis directa in legatarium, ſicut tran vtilis? dico quod eadem ratio qua non tranſit dominium rei al næ, quia teſtator directam transferre non poteſt in ſingularem ſu ceſſorem expreſſe, cum ab oſsibus auelli non poſsit. l. quis ergo ca ſus. ff. de pecul. notatur in l. 3. ff. pro ſoci. ob. id inſurdum fuiſſet lex diſpoſitum haberet perfectionem, quod teſtator ad veritatem præſtare non poterat, ideo licet hęres mandet directas actiones le gatario, illas tamen non exerceret legatarius ſuo nomine, ſed hæ redis, vt notat Pau. Caſtren. in l. ſi pecuniam. & in l. ſequenti. ff. de legatis primo.

13 Amplia decimotertio, vt procedat non ſolum quando immedia te negatur res, ſed etiam quando teſtator mandat rem vendi cer to pretio, vt facta venditione per hęredem, vel ea habita pro per fecta, ſtatim tranſit dominium in legatarium. Tenet Bartol. in l. vxorem. in §. agriplagam. nume. 1. verſi. ego ſum cum digno. & eius opinio mihi placet. idem tenet idem Bart. in l. ſi fideiuſſor in §. meminiſſe. ff. de lega. j. & ibi. Iaſ. nu. 6. vbi refert multos Doct. hoc tenentes. quam opinionem ſequitur Fabianus de monte in tra cta. de emptio. & venditio. in 3. q. princi. nume. 47. Iacob. de Ni gris in d. l. j. col. 4. verſi. tertio fallit. de lega. j. Sed contra Barto. di cit in hoc eſſe communem. Iaſon in l. j. nu. 126. ff. de lega. j. & Alex. in d. §. meminiſſe.

1 Limita primo vltra Fran. de Ripa & Zaſium, vbi ſupra, nō pro cedere in legatis tacitis ſeu quod tacite veniunt, aut in conſequen tiam quod non tranſeunt ipſo iure ſed traditione aut conſtitutione hæredis eſt opus. Vt in l. teſtatrix. vbi Pau. Caſtren. ff. ſi ſerui. ven. & in l. ſeruum filij. in. §. fi. ff. de leg. j. in l. dānas eſto. in. §. j. ff. de vſu fruct. lega. in l. emptor in. §. ancilla. vbi Bar. ff. de rei vendi. idem Barto. in l. j. nu. 12. in fi. quam opinione dicit eſſe communem Soc. ibi col. 4. Fran. de Ripa nu. 33. eandem opinionem ſequitur Iaſ. ibi nu. 50. & ibi Alexan. nu. 17. Deci. in l. traditionibus. col. fin. C. de pactis. Socin. in conſi. 41. in fin. vol. 4. nu. 15.

2 Limita ſecundo, vt non procedat quando conſeruatur legatum de iure ſpeciali, puta quando hæres repudiat ex teſtamento, cum nō habeat locū actio perſonalis ex teſtamento, nec etiā hypotheca ria actio, nec rei vendicatio, & ſic non tranſit dominium recta via. Ita tenent Bal. & Salice. in l. fi. C. ſi quis omiſſa cau. teſta. quos re fert Alex. in d. l. j. nu. 29. & eos ſequitur Soci. in l. ſi ex toto, in prin col.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

col.j.in fi.ff.de lega.j.ad idem Alex. allegat Angel.in l.j. in.§.lex falcidia.ff.ad l.falci.vbi in caſu.l.mulieri & Titio. ff.de condit.& demõſtra.ſi fuerit legatũ ſub cõditione, de qua ibi, non tranſit dominium ex quo conſeruatur de iure ſpeciali. Sed illud. dictum Bal. & Sali.reprobat Alex in d.nu.29.per quatuor fundamenta.

3 Limita tertio, quando mulier legat fundum dotalem cuius dominium non tranſit ſtatim in legatarium: quia diſpoſitio l. in rebus. C.de iure dotium per quam ſoluto matrimonio dominium fundi dotalis reuertitur ipſo iure ad mulierem, non procedit in fauorem heredis aut legatarij mulieris. Ita tenet Bart. in l.Neſennius.in.§. fundum.nu.1.in 2.col.ff.de re iudi.quem ſequitur Bal. Nouel.in tracta.de dote.in 12.par.q.5.licet de illo dicto dubitet Io.Niger.in d.l. 1.col.43.in decima fallen.ff.de lega.1.

4 Quarto fallit, quatenus aſcendit quarta falcidie, quia Falcidia reſecat ipſo iure legata. Vt in l.in quãtitate.in fin. & in l. Plantius.& in l.linea.ff.ad l.falci.ita tenet Pau.Caſtren.in l.fina.C. eod.tit.

5 Quinto fallit, in legato optionis.in quo non tranſit ſtatim dominium ante factam electionem. Vt in l.apud aufidium.ff.de optio.lega.Ratio eſt, quia in legato optionis nihil eſt in obligatione ante factam electionem. Ita tenet Bart.in l.Iulianus.ff.de legat. 1.Quã limitationem amplia & limita vt per Bernar.de Luc.in regu.ccv.

6 Sexto limita, vt non procedat ſecundum veritatem, quia dominium rei legate non tranſit a morte teſtatoris vere, ſed ficte, vere autẽ ab adita hæreditate. Vt in l.ſi tibi homo.in.§.2.vbi glo.& in l.ſeruum filij.in.§.1.vbi etiam glo.ff.de lega.1. tradit etiam glo. in d.l.a Titio.ff.de fur.idem videtur probari in l.ſi partem.in.§.j.ff. quemad.ſerui. amittan. vbi tempus præſcriptionis contra ſeruitutem legatam ſolum incipit currere a die aditæ hæreditatis, ergo ante aditã hæreditatem legatum vere non cedit.ita tenet Mar.Mãtua in d.conſi.7.nu.19.

7 Limita ſeptimo, quando a primo legatario legatur alii, quia non tranſit ius aut dominium in ſecundum legatarium ipſo iure, niſi facta reſtitutione aut ceſsione a primo legatario. Vt in l. Imperator. in prin.ff.de leg.2.& in l.ſi.legatarius.ff.de lega.3.Barto quem ſequuntur ibi doct.in l.1.nu.8.in tertia regula.ff.de lega.1. & ibi Iaſ. nu.86.Bal. in l.2.in lect.antiqua. C.cõmu.de lega.& ibi Corn.& Pau.de Caſtr.per l.ſi quis vſumfructum. ff. de vſufruct. lega.Contra quam limitationem tenet Iacob. de Nigris in d.l. nu.10..per text.in l.fina.C.de.lega.vbi eſt caſus, quod dominium poteſt transferri de vno in alium.& dicit quod non obſtat text.in d.l.Imperator.quia illa l.procedat de iure Digeſto. quo iure dominium transferri non poterat de vno in alium.ſed nihilo minus cum hanc limitatione tenet Crottus in d.l.prima colum. 12. vbi reſpondit ad omnia ſupra dicta.

8 Limita octauo, in legato conditionali in quo non tranſit dominium ipſo iure, quia pendente conditione res dicitur heredis. Vt in

l.ſi

l.ſi fur.ff. de vſufructu. hinc uidemus quod ſi ancillę relinquitur libertas ſub conditione filij nati, ea pendente ſunt ſerui, & pertinent ad hæredem iure dominij, vt in l.3.C. de fideicom. liberta.

9 Limita nono in caſu.l.cum quidam.la 2.ff.de lega.2.ſcilicet, quando teſtator legat quid vni ex pluribus certis quem hęres elegerit, nam etiam poſt moram heredis in eligendo, durante tamen tempore ad purgandum moram, dominium ſtatim non tranſit, ſcilicet ſi teſtator legat libertis quibus hæres uolet, tenetur hęres eligere quam primum poteſt, alias dicitur in mora. & tamen antequam aliquis libertorum petat, poteſt hęres moram purgare & offerre cui voluerit, ergo non tranſit dominium poſt moram, nam ſi tranſiret, iam facta eſſet exequutio a lege, neque purgare poſsit mora. & ita illi tex. ultra Barto. ibi citat Iaſon in l.ſi inſulam, numero 32. ff.de verborum obligatio.

REGVLA CCXI.

DOMINIVM niſi ex una cauſa contingere non poteſt. Hanc regulã ponit Vdalricus Zaſius in l.3.§.ex pluribus.nu.23. ff.de acquiren.poſſeſ.per illum tex.

Hanc regulam limitat idem Zaſius ſeptem modis in d.§.ex pluribus, a nu.32. uſque ad finem.

REGVLA CCXII.

DOMINIVM rerum dotalium ſoluto matrimonio illico tranſit in uxorem, ſine aliqua traditione uel noua apprehenſionem. Vt eſt text. in l.in rebus.C.de iure doti.& in l.dotis actio.C.ſolu.matrimonio.Bal.in l. ſi dotis.nume.4.C. de iure doti idẽ tenet Bar.in l.prima.in fi.ff.de fundo dota. Circa quam regulam uide ultra.doct. in d.l.in rebus.Ioan.de Amicis in conſ.69.nu.2. Andræ.Tiraquel. in ll.Connubi.in glo.ſexta.nu.140.Iaſon in l.1.nu.17.ff.ſolu.matrimo.Ruin.in conſi.163. nu.2.lib. 4. Gomezium in .§. ſed iſtæ quidem nu.26.Inſtitu.de actio.Bal.& doct.in l. traditionibus. C. de pact.Pala.Ruui.in repet.rubri.de dona.§.66.nume.24. Chaſſanæ. in conſuetudi.Burgund.in titul.(des droitz).§.2.fol. 134.colum.4. nu.6.ad.finem.

Hanc regulam limitat quindecim modis Bal.Nouel. in tract.de dote in 8.par.princi.in 6.priui.a nu.1.uſque ad finem.

REGVLA CCXIII.

DOMINVS poteſt compelli ad locandũ domum ſcholari. Ita tenet Guliel.de Cugno, in l.decernimus. C. de epiſcopis & cleri. Bal.in l.j.ff.ſoluto matri.in fin.& ibi Alexan. & Iaſon. nu. 48.&

Ripa.

Ripa,nu.142.Guliel.Pontaneus nu.99.Petr Rebuff.in tract. de pri
uileg.ſchola.in priuileg.vij.nu.1.Panor.in c. j. nu. 6. de emptio.&
vendi.Alex.in addi.ad Bar.in l.j.C.de digni.lib.xij.

1 Amplia primo procedere, ꝙ licet dominus poſsit expellere con-
ductorem ſi indigeat domo locata pro ſe l.ædem.C.loca.c.propter
ſterilitatam.§.fina.de loca.tamen ſcholaris non poterit expelli de
domo conducta a domino,etiam ſi dominus velit eam habere pro
vſu ſuo.Ita notab.concludit Bald.& Ludo.Bolo.in Authen. habi-
ta.C.ne filius pro pat.quos ſequitur Ripa in l.j.nu.142.ff. ſol.matr.
Petr.Rebuff.in d.tract.priuileg.viij.

2 Amplia ſecundo, ꝙ rector ſtudij.poteſt taxare prætium pro di-
ctis domibus.Ita tenet Panor.in c.j.de loca.quem ſequitur Ripa in
d.l.j.nu.142.Petr. Bebuff.in d.tract.de priuileg.ſchola..in vij.priui
legio.nu.9. niſi eſſent aliqui officiales per vniuerſitatem deputati
ad hoc,vt in hac noſtra vniuerſitate conſtitutum eſt: vt patet in cō
ſtitutione xxv.de domibus conducendis.

3 Amplia tertio,vt valeat ſtatutum ꝙ finita locatione domus con-
ductæ a ſcholari,non poſsit dominus alteri qui non ſit ſcholaris lo-
care.Ita concludunt Ioan.And.& doct.in c.j. de locat. Ei idem
eſt de iure communi: nam ſi ſcholares velint pro locatione domus
vel cubiculi præſtare quantum dominus inuenit ab alio, veniunt
præferendi: vt in l.fina.C.de locatio.prædio.ciui.lib.xj.& ibi glo.
in l.ne cui.in verbo,locandi.C.loca.& ibi expreſſe Albe.& Sali.
Iacob.Rebuff.in l.congruit.C.de locati.prędio.ciui.lib.xj. Bal.in
Margarita,in verbo,Scholaris.q.ij.Ioan.de Platea in l.ſi tempora.
C.de fide inſtru.& iure haſtæ fiſca.lib.x.Ale.in l.j.nu.59. ff.ſolut.
matrimo.& ibi Ripa nu.142.Petr.Rebuff.in tract.de priui.ſchola.
in ix.priuil.nu.1.

4 Quarto amplia habere locum in Doctoribus:nam doctores bene
poſſunt compellere dominos ad domos ſibi locandas: nam cum ſu-
pra dictum eſt permiſſum eſſe ſcholaribus,a fortiori debet eſſe per-
miſſum Doctoribus. Ita tenet Ale.in additio.ad Bartol.in l.j.C.de
dignita.lib.x.Bald.& Aug.in l.j.ff.ſolu.mat. Petrus Leſnauderius
in tracta.de Doctoribus,in ij.par.in.§.xxvij.

5 Quinto amplia,non ſolum habere locum in vna domo,verū etiā
in vno cubiculo & camera,dum quis haberet plures cameras va-
cuas vt teneatur vnam vel locare:cum ſit bonum argumentum de
toto ad partem: vt in l.quæ de tota.ff.de rei vendi.in c.paſtoralis.in
.§.j.de offic.deleg. Et ita expreſſe vidiſſe ſeruari firmat Iacob.Re-
buff.in tract.de priuil.ſchola.in vij.priui.nu.8.

6 Amplia ſexto,non ſolum procedere in domo,ſed etiam in equo:
nam ſi ſcholaſticus vellet recedere de ſtudio,poteſt compellere ha
bentem equum,ſi illum conſueuerat locare, ad ſibi locandum.Ita te
net Iacob.Rebuff.in l.curſum.C.de curſu publico.lib.xij.arg.illius
l.nam hoſpes poſtquam ſigna hoſpitij.erexit,cogitur hoſpites reci-
pere; vt in l.vna,in.§.j.& ibi Bart,ff,de furti,aduerſus nau, ita tenet
Petr.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Petr.Rebuff.in d.tract.in vij.priui.nu,3.facit quod notab,tradit D ci.in regu.inuitus.ff.de regu.iur.

1 Limita primo,quando ſcholaris eſſet ignotus: nam tunc non te nebitur dominus domum vel equum locare , non datis ſibi fideiuſ ſoribus: quia priuilegium debet intelligi ſine præiudicio alicuius vt in l.impuberi.ff.de admini.tuto.& in l.ij.in.§.merito.ff.ne qu in loco publi.in l.neque auus.C.de emancipa.libe.Ita tenet Iacob Rebuff.in d.priui.vij.nu.6.

2 Limita ſecundo,non habere locum in ſcholari qui non ſtudet ne intrat ſcholas.Ita tenet Cuma.in l.j.ff.ſolu.matri.per text. in l.q duas.in.§.penul.ff.de excuſa.tuto.facit etiam gloſſ.in c.porrectum de regula.& in c.ij.de ſtatu monach.gl. in verbo,commorantibus in proœ.vj.& ibi Doct. Pro qua opin.facit:nam ſcholaris quam uis ſit ſcriptus in matricula,ſi non ſtudet non intrat ſcholas non ga det priuilagiis ſcholarium.ita tenet Bart. in l. qui ſub prætextu.C. de collegiatis & chartopratis & numulariis.li.xj. per tex.ibi.et in l.qui ſub prætextu.per illum tex.C.de ſacroſanctis eccleſ.& in l. ſemper.in.§.ſi.ff.de iure immun.Bald.in Auth.habita.in vj.col.C. ne filius pro patre.& in proœ.ſſorum.pen.col.Abb.in c.j.in fine.de iudi.Alex.& Iaſ.in l.ſcriniarios.C.de teſtam.milit.Alberi.in l.nõ non.ff.ex quibus cauſ.maio.Fel.in d.proœ.Grego.num.43.pro qu opin.eſt tex.in c.cauere.xxij.q v.vbi probatur ꝙ ille qui dicit ſe eſſe Chriſtianum,non facit opera Chriſti,mentitur. hanc opin.te net Petrus Rebuff.in d.tract.de priuil.ſcholar.in iij.priui. nu.11. Contra quam opinionem tenet idem Bar.in l.j.C.de tyroni.lib.xj. nu. 1. vbi concludit, ꝙ ſcholaris quamuis vagus gaudet priuilegio ſcholarium.Facit gl.in d.proœ.vj.in verbo,commorantibus.vbi te net ꝙ ſcholaris exiſtens in ſtudio,quamuis parum ſtudeat, nihilo minus gaudet priuilegiis ſcholarium . idem tenet ibi Geminianus in vltima col.vbi dicit, ꝙ ita fuit alias iudicatum. Paul.de Leaz.& ibi Canoniſtæ,pręcipue Car.in nu.3.in princ.quam opinionem ſe quitur Iaſ.in d.l.j.num.50.ff.ſolu.matrimo. vbi dicit, ꝙ ſi ſcholaris honeſte viuit, licet non ſtudeat,gaudet priuilegio ſcholarium.quam opinionem Iaſ.repręhendit ibi Ripa. nu. 138. Sed ipſemet Ripa in c.j.nu.94.de iudic. concordat has opiniones : ſcilicet quod ſi non eſt omnino vagus , & aliqualiter ſtudet. licet parum , dummodo honeſte viuat , vt ſupra dicunt Cardin. & Iaſ, gaudet priuilegio ſcholarium .

REGVLA CCXIIII.

Dominvs poteſt compelli ad tradendam poſſeſsioné vacu Vaſallo:nec liberatur pręſtando intereſſe,quandocunque fecit inue ſtituram abuſiuam & impropriam. Quam regulam probat tex.

Gela

c.j.in.§.ſi facta.ſi de feudo defuncti contentio ſit inter dominos & agnatos vaſalli in V lib.feud.& in c.j.§.fi.& ibi communiter Doc. de noua forma fidelit. & ſic tenebitur præciſe tradere poſſeſsionem vacuam: vt dicit gl.in d.§.ſi facta.debet.n.eſſe vacua.i.non impedita per alium: ſed vacua ab omni impedimento: vt notatur in l.cum res.C.de probat.& in l.improbat.C.de acquirenda poſſeſsio. in l.ij.& iij.ff.de actio.emptio.notatur in c.ij.vt lite penden.lib.6. & ita notab.concludit Matthę.de Afflict.in d.§.ſi facta.Soc.Iun.in con. lxxv.nu.33.vol.j.

2 Amplia primo, etiam ſi dominus tradidiſſet poſſeſsionem ſemel, & Vaſallus poſtea cecidiſſet, & adhuc poſſeſsio eſſet penes dominum.Ita concludit Bal.in d.§.ſi facta.per text. in l. corruptionem. C.de vſufr.Facit etiam text.in l. ſed ſi poſſeſſor.in princ.ff. de iureiuran.& in l.inter Caſtellianum.ff.de arbitr.& ita expreſſe tenet Matth.de Afflict.in d.§.ſi facta.num.30. & ſic dominus tenetur ad duo,ſcilicet ad tradendum & patientiam præſtandam in futurum: arg.l.Plotiana.ff.de iure codicil.& in l. verbum oportere .& quod ibi nota.ff.de verb.ſignifi.Notabiliter limitat Iacob.Aluar.in d.§. ſi facta.nume.7.niſi de nouo eſſet exorta aliqua exceptio aduerſus Vaſallum,quæ poſsit excludere ius ipſius, ſicut præſcriptio: vt in d.l.corruptionem,circa medium,cum ibi nota.C.de vſufruct.

1 Limita primo, niſi dominus prius feciſſet inueſtituram abuſiuã, alteri vero feciſſet veram inueſtituram, ponendo eum in poſſeſsionem:quia tunc præfertur ſecundus.Ita tenet glo. in d.§. ſi facta. & eſt tex.nota.in l.quoties.ff.de rei vend.& ita tenent omnes Doct. in d.§.ſi facta.præcipue Matthę.de Afflict.nota.nu.13.& ibi Alua. nu.8.vbi notab.declarat hanc limitatio.

2 Limita ſecundo, quando dominus fecit inueſtituram de re propria,cuius tradendæ habet facultatem: ſecus autem ſi de re aliena vel alteri obligata, quam tradere non poteſt:quia tunc nõ poteſt cogi præciſe ad tradendum,ſed liberatur dando aliud feudum equipollens.Tex.eſt & ibi Docto.in c.j.in princ.de inueſtitura de re aliena facta.in V lib.feudo.

3 Limita tertio,quando dominus non fecit inueſtituram, nec vere, nec abuſiue:ſed ſolum promiſit feudum dare:quia ex tali promiſsione nõ põt dñs pręciſe compelli ad tradendam poſſeſsionẽ. Ita tenet And.de Iſer.in d.§.ſi facta.quẽ ſequitur Matth.de Afflic. ibi.num. 28.Ratio eſt:quia non eſt feudũ.c.j.quib.mo.feu.conſti.põt.Sed in hoc caſu iſte talis tenetur ad intereſſe,ar.tex.l.iij. ff.de actio.empti. facit etiam tex.in l.ſi quis ab alio.ff.de re iudi.& hanc opin. ſequitur Alua.in d.§.ſi facta.nu.8.& in c.j.in .§.fi.de noua forma fidelit.

4 Limita quarto,quando primo inueſtitus, fuit adeptus poſſeſsionem,& dominus inueſtiuit ſecundum ignorantem, & illi tradidit poſſeſsionem ſciente primo,qui primus tacuit per annum:nam tunc ſecundus præfertur: quia prima inueſtitura pro nulla debet reputari.Ita tenet Iacob.de Ardizone in rubric.quib.modis feu. acquira,

&

& in rubrica de contentione feudi.in.§.ſi.quem ſequitur Alua… d.§.ſi facta nu.5.adducendo text.in d.c.j.in.§.Titius.el j.ſi de… do fuerit controuer.

REGVLA CCXV.

DOMINVS non poteſt alienare feudum Vaſalli inuiti. H… regul. probat tex.in c.j.in.§. ex eadem.de lege Corra.in c. Imp… rialem.§.præterea ducatus.de prohibi.feud.alie.per Fede.in V… feud.glo.not.& communiter approbata.in l.inuitus.ff.de fideico… liber.& eſt ſimi.gl.in Authen. vt non fiant pignor.in verb.form… colla.v.Bal.in c.generali.in fi.verbis:ſed de feud.ſue. contro.in… domi.& agna.& in c.j.in.§.ſi quis miles. quo tēpo.miles. in V… feu. Et hanc opin.tenet Hoſtien.& Ioann.Andræ.in c. dilecti.… ibi Cano.de mai.& obe.doc.in l.filiusfamilias.in.§.diui.ff.de leg… j.vbi Iaſ.in j.lec.nu.17.& in ij.lect.nu.32.& ibi,Ferdi.Loazes… 265.Chaſſa.in conſuetu.Burgund.in tit.{des fiedz.} rub.iij.§.8.… 51.fol.221.col.j.Curt.Iun.in tract.feud.vj.par.q.2.nu.3.Felin.in… ex parte.nu.1.de accuſa.idem in d.c.dilecti.nu.1.coll.2. ver.hom… nibus inuitis.Ioan.de Neuizanis.in conſi.xij.nu.107. inter conſil… Alberti Bruni. Pari.in conſi.xxij.nu.70.& in conſi.xxiij.nu.10… & 102.in j.vol.Anto.Rube.in conſi.xcvj.nu.2.Curt.Iun.in conſ… clxxiiij.nu.52.Ruui.in conſi.j.nu.9.lib.4.Aymon Crauet.in co… liiij.nu.3.vol.j.Ripa notab.in lib.ij.reſponſo.c.xxv.nu.3. Bald.… conſ.323.col.ij.& in conſ.cccxxvj.co.ij.in j.vo.& in con.cccc… col.iij.vol.5.Alex.in conſi.xxv.nu.21.vol.v. Barba.in conſi.… nu.16.& ibi doct.in l.j.C.de nouati.Io.Igne.in repet.l.donation… nu.29.cum aliis.C.de donatio.inter vir.& vxo. Hanc regul.cu… duabus limitatio.ponit Soc.in reg.37.in poſterioribus.Eandem a… pliat vno modo,& limitat ſex modis.Ludouic.Gome.in.§.itē Se… uiana.nu.41.cum ſeq.Inſtitu.de actio.

2 Vltra Gomez.autem amplio primo, ꝙ prædicti Vaſalli dom… no reſiſtere poſſunt.Ita concludit Ioan.de Neuiza.poſt Bald.in… conſil.xij.nu.113.facit text.in c.innotuit.de elect.vbi Papa nō p… teſt Abbatem inuitum transferre de vno epiſcopatu ad alium.… net Petr.Rauenn.in ſuo Alphabeto iuris in verb.quadriennij p… ſcriptio.col.5.Imo.in clemen.j.ad fi.de foro comp. Bal.in conſ.… vol.j.Ioan.de Selua in tracta.de iureiuran.in 4.par.q.j.nu.10.fa… etiam pro iſta amplia.tex.in l.nec magiſtratibus.ff.de iniu. & c.… literis.& c.ſi quando,cum ibi nota.de offic.deleg. & ita tenet Rip… in d.c.xxv.num.23.

3 Amplia ſecundo, ꝙ ſi Vaſalli alienentur inuiti, non poſsint c… gi iurare fidelitatem. Tenet Iaſ.nu.7.in l.debitorum.C.de pacti… poſt Cin.in l.j.C.de noua,Bal.& Docto.in l.ij.in.§.fi.ff.ſolu.ma… Idem Iaſ.in l.ſi non ſortem.in.§.libertus.nu.27.ff.de condictio.… deb.vbi ſe remittit ad ea quæ dixit in d.l.debitorum.Carol.Mo…

in

in conſuetu. Pariſien. ix. in glo. iij. nu. 25.

3 Amplia tertio, quod ſi maior pars conſentiret ſponte, & ſine aliquo metu, cum faciant contra libertatem, non poſſunt præiudicare non conſentientibus: & eſſet ſtandum minori parti nolenti conſentire. Ita notab. tenet Iaſ. in l. iuriſgentium. in. §. hodie. nu. 8. verſi. xiij. limita. ff. de pact. Facit quod not. Anchara. in conſi. x. & clarius, in regula peccatum. q. viij. de regu. iur. lib. vj. vbi dicit, quod tunc etiam licet minori parti maiorem circumuenire; & in foro conſciẽtiæ non tenetur ſequi maiorem partem. Facit etiam quod notat Deci. in conſi. xv. nu. 18. & iſtam opinio. tenet Ioan. de Neuiza. in d. conſi. xij. nu. 116.

4 Amplia quarto, vt etiam ipſis conſentientibus alienari, dominus eos alienari non poſsit, quandocunque teſtator prohibuit filiũ vel hæredem ne poſsit eos alienare: cũ prohibitio hominis iunctim cum legis prohibitione concurrat. arg. tex. in. §. ſanctiſsimas. in Authen. de aliena. & emphi. colla. ix. Ita tenet Ferdi. Loazes. in d. §. diui. nu. 165. pro qua facit quod not. Bal. in c. j. in. §. præterea. de capitu. Corra.

5 Limita primo procedere, quando vaſalli alienantur de per ſe cum vniuerſitate territorij. Ita tenet Bal. in c. fi. nu. 6. de offic. de lega. glo. & ibi Bald. in c. Imperialem. §. præterea Ducatus. de prohibi. feu. alie. per Federi. in vſib. feu. facit tex. in c. ij. in. §. ex eadẽ. de lege Corra. ita concludit Alex. in conſi. xxv. nu. 21. vol. v. Pan. in c. auditis. nu. 21. de pręſcrip. Zaſi. in ſua Epitome feudorum, in vij. par. in fi. Carol. Molinæus in conſuetu. Pariſien. in. §. j. glo. iiij. nu. 45. Pari. in d. conſi. xxiij. nu. 103. vol. j. De iure Regio probatur in l. xv. tit. v. par. 5. Quod in tantum procedit vt in hoc caſu vaſalli inuiti poſsint alienari in inferiorem etiam ruſticum. ita tenet Bal. in d. c. j. in. §. ex ea. de lege Cor. quem ſequitur Iaſ. in l. ſi non ſortem. in. §. libertus. nu. 27. ff. de condi. indeb.

REGVLA CCXVI.

DONATOR poteſt reuocare grauamen in præiudicium tertij: & ideo ſi aliquis donauit fundum alicui vt poſt eius mortem eſſet talis eccleſiæ, donator in præiudicium eccleſiæ poſſet remittere ipſi donatario tale pactum. Quam regulam & opinio. tenet Bar. in l. qui Romæ. in. §. Flauius Hermes. nu. 1. ff. de verbo. obliga. & in l. ſi quis. ff. de ſeru. exportan. Imol. in c. potuit. nu. 68. de locato. Ale. in d. §. Flauius, nu. 8. Roma. in l. ſed ſi hac. in. §. proſtituta. nu. 3. ff. de in ius vocan. Hanc opin. Bar. dicit eſſe commu. Socin. in conſ. cxv. nu. 12. lib. 4. Iaſ. in l. fina. nu. 5. ff. de pact. idem Iaſ. vbi iuis dicit eam commu. & tenendam in d. l. qui Romæ. in. §. Flauius, nu. 14. & 16. & ibi Soci. num. 16.

Hanc regulam limitat tribus modis Iaſ. in d. §. Flauius. nume. 17. & ij. limitatio, Iaſ. ibi comprobat plene Cor. conſ. 59. nu. 14. vol. j.

Pariſi.conſi.lxxvij.nu.15.vol.j.Soci.Iuni.in conſil.cxviij.nu.
vol.ij. Hanc etiam regulam, vbi tenet opinionem Barto. &
notabiliter examinat, ponit Andræ. ab Exea in libro,pactorum
nu.141.cum ſeq.vbi vſque ad num.186.limitat eam octo modis.
Eandem regulam limitat ſex modis Zaſius in d.§.Flauius.num.
Hanc regulam remittendo ſe ad Iaſ. in d.§.Flauius. ponit Bern.
de Luc.in regul.ccxij.

Eſt tamen notandum, ꝙ licet opinio Barto. ſit communis &
ſupradictis patet:contraria opinio magis communis & verior
hi videtur,per tex.in l.quoties.C.de dona.quę ſub modo.cum
actio vtilis quæſita eſſet eccleſię:& quia cum donatio fuit iam per
fecta,non poteſt ex interuallo recipere conditionem.l.perfecta
natio.C.eod.titu.facit tex.in l.id quod noſtrum.ff.de regu.iur.
hanc opinion. contra Bart. per ſupradicta fundamenta tenet Pa
Caſtren.in l.ſi inſulam.in.§.fin.ff.ſolu.matrim.& in l.ſi pecuniam
in prin.& ibi Rom.ff.de cond.ob cauſam.idem poſt Doct.per eum
relatos in l. ſi cum venderet.ff.de pignor. actio. Eandem opinion.
contra Bar.vbi adducit plura fundamenta,et dicit eſſe communem,
tenet Roderic. Xuarez in repe.l.quoniam in prioribus. in viij.
nu.1.cum ſequentibus,fol.102.col.iij.vbi contra Bart. allegat
in l. vij.titul.iiij. part.v. idem Rodericus Xuarez in allega.xix.
col.iij.fol.cxlvj. Didacus de Couarru.in lib.j. Variarum Reſolu.
c.xiiij.num.7.Pala.Ruui.in repet.rubric.de donatio.§.liiij.in fi.
Gulielm.Benedict.in repet. c. Rainutius.in verb.ſi abſque liberis
el ij.num.23.

REGVLA CCXVII.

DONATIO cauſa mortis facta, ſi in ea appponatur pactū de
non reuocando,facit donationem tranſire in cōtractum inter viuos.
Hanc regu. probat tex.in l.vbi ita donatur.ff.de dona.cau.mortis.
& ita tenet Paul.de Caſt.in conſi.lxj.vol.ij. Thomas Ferra.in cau
tela 30. Abb.in c.conſtitutus.de religio.domi.Din.in conſi.xiiij.
in princ..& in iij.dubio,in j.col.Bald. in l.ij. C.de iure dot. &
in expreſsis terminis conſuluit Alexand.in conſi.xiiij.num.1.vol.
j. Eandem opinionem tenet Iaſ. in l.quæ dotis.nu.31.ff.ſolu.matri
monio. & in l.non omnis.nu.2.ff.ſi cer.peta.& ibi Deci.nume.
Ange.de Peruſ.in conſil clxxix.incip. viſis prædictis inſtrumen
tis.Soc.in conſil.liij.vol.4.Bar.in l.fi.nu.11.C.de pact. Licet con
trariam opinionem teneat Bald.in l.cum quis. ff. de condi.ob cau
ſam.vbi arguit ad partes:quem ſequitur Alexan.in d.l. quæ dotis
Corne.in conſil.cxxviij.nume.8.vol.j.& ad hoc gloſſ.in l.ſi alius
nam.in verſicu.acceperit.ff.de donat.cauſ.mortis. Et ratio illius
eſſe poteſt, quia ad iudicandum qualitatem contractus non atten
ditur

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

dunt ſonus verborum ſed effectus rei.l.inſulam.ff.de præſcrip.verbis.l.ſed & ſi poſſeſſori.§.item ſi iurauero, in ij.reſponſ. ff. de iureiu.& l.ſi vno.ff.loca.

1 Amplia primo, vt non ſolum procedat quando donator pure promiſit non reuocare, hoc eſt promiſit nullo caſu reuocare: ſed etiam ſi in euentum alicuius conditionis promiſit non reuocare: & illa cõditio eueniret. Hanc ampliat.ponit Paul.de Caſt.in conſ.lxxxij.incip.in iſta donatione.nu.1.vol.ij.Facit pro hoc, quia licet conditio ſuſpendat actum.l.cedere diem.ff.de verb.ſignific. tamen quando conditio eſt verificata, perinde eſt ac ſi ab initio is fuiſſet pure factus.l.ſi pupillus.ff.de condi.inſtitut.l. ſed et ſi de ſua.§.fina.ff.de acquiren.hęredita.l.fina.§.Titius.& ibi Angel.& Doctores. ff.de vulga.& pupilla. Deci. in conſil, lxxix. numero 2. & in conſilio clxxvij.in princip.

2 Amplia ſecundo, vt non ſolum procedat quando teſtator promiſit dictam donationem non reuocare: ſed etiam promiſit dictam donationem attendere, obſeruare, & in aliquo non contrauenire. Ita tenet Thomas Ferra.in caute.xxx.in princi.num.1. poſt alios per eum allegatos.& ibi etiam allegat multos Docto. tenentes cõtra in nu.2. contra quam etiam tenet Claud. de Seyſel. in d.l.quæ dotis.nume.10.ff.ſolut.matrimo.vbi allegat plura ad hoc, ꝙ talis clauſula reſtringitur ſecundum naturam diſpoſitionis ſuper qua opponitur. In qua controuerſia Doct.Deci.notabilit.in d.l.non omnis.nu.11.ff.ſi ſi cer.peta.in conſi.cccv.num.3.facit duo membra.

Primũ eſt, quando talis clauſula apponitur poſt illa verba, hanc autem donationem promiſerunt dictæ partes, &c. & ſic in illis verbis principalibus in quibus ſubſtantia contractus conſiſtit: & in hoc membro Decius tenet ꝙ per talem clauſulam non dicatur eſſe donatio inter viuos, ſed ſemper remanet donatio cauſa mortis.

Secundum membrum eſt, quando talis clauſula non apponitur circa verba exequutiua, ſed circa verba diſpoſitiua: & tunc dicit ipſe, ꝙ talis donatio iudicabitur inter viuos: & ita procedit opinio Thom. Ferra.& Docto.per eum allegatos. Et dicit generaliter Tho.Ferra.ꝙ hæc ampliatio multo fortius procederet ſi in tali contractu fuerit oppoſitum iuramentum, per duas rationes ibi poſitas. Sed contra hoc vltimum tenuit Cornæ. in d.conſil. cxxvj. nu.3.vol.j.ex cuius dictis reſponderi poteſt ad rationes Thom.Ferra. In quo vltimo dicendum eſt, ꝙ ſi dicta clauſula apponatur circa verba exequutiua, ſicut verba exequutiua non alterant naturam principalis diſpoſitionis. Clementi.j. de præbend. ita nec iuramentum alterabit naturam principalis diſpoſitionis. l. final. ff. ſi quis cautio.& l.ſi.C.de non numera.pecun. c. quod quemadmodum.& ibi glo.in verbo, conditionis.de iureiur. ſi vero dicta clauſula fuerit oppoſita circa verba diſpoſitiua, tunc ratione iuramenti caſus erit ſine dubitatione, per rationes Tho.Ferra. quę bene procedunt in caſu iſto, quãuis abſq; iuramẽto caſus eſſet magis dubius

an talis donatio virtute clauſulæ prædictæ, abſque iuramento fue-
rit effecta irreuocabilis, nec ne.

3 Amplia tertio, vt nõ ſolum procedat ſi actum fuit expreſſe quod
talis donatio reuocari non poſsit: ſed etiam ſi tacite actum ſit, vt
quia fuerit facta donatio alicui & heredibus ſuis. nam cum donat.
cauſa mortis, moriente donatario ante donatorem non tranſmitti-
tur ad heredes donatarij. l. ſi vir. in. §. vxor. & ibi Bar. ff. de don.
inter vir. & vxo. tametſi in donatione apponatur verbum, & he-
redibus: cenſetur pactum quod talis donatio tranſeat ad heredes do-
natarij. quod quidem patet cum magis ſapiat naturam donationis
inter viuos, quam donationis cauſa mortis: transformauit ipſam
donationem quæ abſque illo pacto cadebat ſub nomine donatio-
nis cauſa mortis, vt tranſeat in donationem inter viuos: & per con-
ſequens non poſsit reuocari. Ita Ferrar. in dicta cautela xxx. circa
finem. vltra quem ita tenet Bald. in conſi. cviij. volu. tertio. Clau-
dius de Seyſel. in d. l. quæ dotis. numero 10. in verſicu. aliam vero
limitationem ponit Salice. ff. ſolut. matrimonio. Deci. in d. l. non
omnis.

1 Limita primo, quando tale pactum de non reuocando, ſe compa-
titur cum donatione inter viuos, quia tunc transformatur donatio
cauſa mortis in donationem inter viuos: ſecus ſi pactum ſe non com-
patitur cum donatione inter viuos: & quia eſt donatio omnium
bonorum, quę bene poteſt valere in vim donationis cauſa mortis,
ſed non in vim donationis inter viuos, vt in l. licet. C. de pactis. no-
tant Docto. in l. ſtipulatio hoc modo concepta. ff. de verbor. oblig.
ideo ſi quis donat cauſa mortis omnia bona ſua, & apponat pactũ
de non reuocando tale pactũ, non retransformauit donationem cau-
ſa mortis in donationem inter viuos. Ita in expreſsis terminis
conſuluit Pau. ve Caſtr. in conſi. lxxv. nu. 2. in fin. vbi generaliter
dicit ꝙ quando donans aſſerit ſe donare cauſa mortis, ita demum
per pactum de non reuocando etiam iuramento firmatur, videtur
recedere a propoſito donandi cauſa mortis, & tranſire in propoſi-
tum donandi inter viuos, ſi tale pactum ſe compatitur cum dona-
tione inter viuos, alias ſecus. Et hanc limitationem ſequitur Socin.
in conſi. ccxxxv. nu. 3. vol. ij. pro qua facit, quia non eſt veriſimi-
le ꝙ donator in donando vellet aſſumere viam per quã diſpoſitio
ſua ſubuertatur. l. iij. cum ſimi. ff. de milita. teſtamen. Facit etiam ꝙ
notab. conſuluit Aret. in conſi. xxiij. nume. 10. vbi dicit, ꝙ quando
actus vno modo poteſt licite fieri, & alio modo illicite, in dubio vi-
detur factus eo modo quo licite fieri poteſt; quem ſequitur Curt. Iu-
nior. in conſil. xx. nu. 7. col. iij.

2 Limita ſecundo, quando verba contractus aliquo modo poſſunt
adaptari ad aliam ſpeciem contractus: ſecus eſt quando verba con-
tractus non poſſunt adaptari ad aliam ſpeciem contractus. Vt tra-
dit Iaſ. notabiliter in l. qui Romæ. in princ. num. 27. ff. de ver. obli.
vbi ponit exemplum, ꝙ in contractu pignorum fuit appoſitum
pactum

pactum de nunquam reluendo, tale enim pactum non facit quod contractus pignorum tranſeat in contractum venditionis, quia verba contractus pignoris nullo modo venditionem adaptari poſsũt, vt plene ibi declarat Iaſ.

3 Limita tertio, vt per tale pactum iudicari debeat donatio inter viuos quo ad hoc vt non admittatur pœnitentia, tamen quo ad hoc vt donator interim faciat fructus ſuos, talis donatio habebit naturã donationis cauſa mortis. Ita tenet Pau. de Ca. in d. cõſi. lxxv. nu. 2. vol. 1. Quæ tamen limitatio videtur eſſe aliena a mente omniũ docto. in d. l. vbi ita donator. ad quos me remitto.

REGVLA CCXVIII.

DONATIO cauſa mortis cenſetur, ſi in ea de morte mentio facta ſit. Hanc regulam probat tex. in l. Seia. in. §. fin. & ibi glo. in verbo, videri. & Barto. ff. de donatio. cau. mort. gl. fi. in l. Seia. ff. de dona. prælegat. & in l. apud Celſum. in. §. Iulianus in verb. ſpopondiſſet. ff. de doli exceptio. glo. j. in l. fina. C. de donat. cauſa mort. gl. & ibi doct. in l. fin. C. de pact. in verbo accomodauerit. Hanc opinionem tenet Bart. & doct. in l. quæ dotis. ff. ſolu. matrim. et in l. ſtipulatio hoc modo concepta. ff. de verb. obli. Bal. in l. cum quis. ff. de condi. ob cau. & in l. & ſi mortis. C. ad leg. Falc. Alex. in l. Stichũ. col. fi. ff. de lega. j. Iaſ. in l. j. in. §. ſi quis ita nu. 18. ff. de verbo. obli. no. Guliel. Pon. in d. l. quę dotis nu. 7.

Hanc regulam ponit Barto. in l. fina. nume. 11. C. de pact. vbi eã limitat duobus modis. Hanc etiam regulam limitat octo modis notab. Alex. in d. l. quæ dotis. a nu. 6. vſq; ad nu. 14. Quas limitationes refert Franciſ. Purpur. in d. l. fin. 227. C. de pact. Eandem regulam limitat etiam octo modis, Iaſ. in d. l. quæ dotis nume. 26. vſque ad numerum 49.

REGVLA CCXIX.

DONATIO omnium bonorum pręſentium & futurorum, non valet. Hanc regulam probat text. in l. ſi libertus. in. §. ſi quis plures. in verſicu. magis. ff. de iure patro. text. in l. omnes. in. §. Luc. ff. de his que in frau. credi. in l. j. C. vt actio. ab hæred. vel contra hæred. incip. Hanc regulam ponit Barto. in l. ſtipulatio hoc mõ cõcepta. ff. de verbo. oblig. & ibi Alexand. & Iaſ. nume. 20. dicit hãc eſſe communem in l. fi. nume. 12. C. de pact. eandem opinionem dicit commun. Bald. in c. in præſentia nu. 36. de probatio. Roma. in conſi. cclxxj. nu. 1. vbi ſubdit, quod non eſt opus reuocatione, cum ſit talis donatio de iure nulla, vt in l. nam ſi. verſi. poſt defectum. ff. de iniuſt. rupt. cuius opinio. regulæ vltra doct. per Iaſ. ſupra allegatos tenet Felin. in cap. in pręſentia, nume. 5. de probatio, hanc di-

dicit eſſe cõmunem Ioann. Gualdenſis in tracta. de arte teſtan. ti. tu. x. cautela 2. num. 2. Abb. in conſi. xlviij. volu. 2. Curt. Iun. in cõ ſi. xxiij. nu. 2. & hanc dicit eſſe communem Philip. Dec. in l. fina. nume. 30. C. de pact. Ratio eſt ſecundum ſupradictos docto. cũ do natori auferatur teſtamenti factio. & ita tenet Soci. Iun. notabil. in conſi. xxj. nume. 9. volu. 2. Nicola. Bellon. in conſi. 5. nu. 4. hanc di cit communem Hieron. Grat. in conſi. lxx. nume. 1. volu. j. Circa quam regulam vide Franciſ. Nicon. in repeti. c. quoniam contra. in v. not. nume. 24. de probat. Ioan. Baſsi. in conſue. Aluerniæ, ca. 14. arti. xxv. & ibi Aymo. Publi. titu. 14. arti. 21. And. Tiraq. in tract. de vtroque retract. in titu. de retractu (linagier.) in. §. j. gl. 7. nu. Boer. in deci. 353. nu. 7. vbi omnes ſupradicti doctores adducunt alias rationes propter quas donatio non valet.

Hanc regulã ponit Soci. vbi eam limitat ſex modis, in reg. 103.

1 Amplia primo, non ſolum habere locum in bonis pręſentibus & futuris, verum etiam tantummodo de bonis præſentibus. Vt proba tur de iure regio in l. 7. tit. 12. lib. 3. fori, et ibi Mõtal. tex. in l. lxix. Tauri, & ibi doct. Quæ leges corrigunt tex. in d. l. omnes. in §. Lu cius. ff. de his quę in fraud. credito. & in d. l. j. C. vt act. ab hæred. & contra hęre. & opin. Bartol. & doct. in l. ſtipulatio hoc modo con cepta. nume. 5. ff. de verbo. obligat. & in d. l. fin. C. de pact. nume. Quam opinionem ſequutus fuit Deci. in conſi. 20. & in conſi. 61. col. 2. Petr. Rebuff. in gl. ad conſtitut. Regias Gallię, in prima par. artic. 3. & in gl. 2. in tract. de literis obligatoriis nume. 19. Christ. Porcus in §. libertis nu. 4. Inſtit. de pupil. ſubſti. Curt. Iun. in l. pa ctum quod dotali. nu. 3. C. de pactis.

2 Amplia ſecundo adeo procedere, q̃ ſi talis donatio firmata ſit iuramẽto, non valet. Cuius ratio eſt, quia prædicta donatio eſt con tra bonos mores, cum liberam teſtandi auferat facultatem. argum. tex. in cap. non eſt obligatorium. de regu. iur. lib. 6. in l. ſi quis in ppri linus. in. §. fi. ff. de lega. j. Ita tenet Barto. in d. l. ſtipulatio hoc modo. quem ſequitur Panor. in conſi. xlviij. nume. 1. volu. 2. & hanc opin. in ſpecie tenet Pau. de Caſt. in cõſi. 82. nu. 1. lib. 2. Corn. in cõſi. lx. nu. 3. & con. clxxxvj. nu. 16. vol. 2. Fran. purpu. in d. l. fi. nu. 24. C. de pac. & eam poſt Corne. vbi ſupra dicit eſſe communẽ Cur. Iun. d. l. fi. nu. 57. et in cõſi. 25. nu. 6. Hiero. Cagno. in d. l. fi. nu. 110. et vide Iaco. de ſan. Georg. nu. 37. Clau. de Seyſel. in l. licet. C. de pact. Cu ſtillo in l. lxix. Tauri. & ibi Pala. Ruui. nu. 10. Io. Paponis in glo. ad conſuetu. Borboniæ §. ccxx. Ripa libr. 3. Reſponſ. c. 14. eandem opin. tenet Bal. in conſi. xxij. lib. 1 Deci in cõſi. ccxxv. nu. 3. Pau. Pari. in cõſi. lxxij. nu. 15. vol. j. & in cõſi. xxvj. nu. 59. & 60. vol. 4. Ratio etiam eſt, quia talis donatio eſt contra legem prohibitiuam, vt patet in d. l. lxix. Tauri. ibi, (ainguno pueda hazer donacion,) & quicquid ſit contra legem prohibitiuam, eſt ipſo iure nullum, vt notatur in l. non dubium. C. de legibus & in cap. 1. de reſcrip. lib. 6. tenet Bartol. in l. prætor ait. ff. de noui operis nũciatio. Abb. in c.

in nomine. de teſtib. Eandem opinionem quod iuramento non firmetur, tenet Zaſius in d.l.ſtipulatio hoc modo concepta. nu.52. & dicit eſſe magis veram & communem Aymon Crauetus in conſ.cxxxix.vol.1.nu.9. Soci.Iun. vbi reſpondit ad adducta pro cõtraria parte. in conſil.xliiij.nu.35.vol.2. Montal.in d.l.vij.tit. xij. lib.3.fori. verſi. item quod ſupra dico.

Contrariam tamen opinionem tenet Fortu. Garzia in tracta.de vltimo fine, illatione xx.nume.ccxlix. vbi firmat non eſſe cõtra bonos mores naturales tolli teſtandi libertatem, & ideo valere donationem omnium bonorum, non ſolum præſentium, verum etiam futurorum, quandocunque firmata eſt iuramento. Eandem opinionem tenet ſibimet contrararius Corne.in conſil.cclij.nume.6.libr.iij. Deci.in conſ.655.nu.72.& in l.pactum quod dotalis. nu.2.C.de pact. vbi dicit eam eſſe veriorem. eandem opinio. tenet Cępol. in conſil.viij.num. 6.in conſiliis ciuilibus. Maria.Socin. Iun.in conſil.lxv.nume.49. eam mouet etiam idem Socin. Iuni. vbi non ſe audet firmare, in conſil.cxliij. nume.47. lib. 1. Allegant doctor. pro hac opinione dictum Baldi, in l.cum Archimedoram nu.11.C.vt in poſſeſſ. legato. vbi tenet, quod per ſtatutum poteſt tolli hæc libera teſtandi facultas, ergo per iuramentum. Sed illud dictũ Bal. reprehendit Alex. ac reſpondet in d. l. ſtipulatio hoc modo concepta.nu.7.& in l.pactum quod dotali in 2.oppoſi. C.de collatio. quem ſequitur Deci.in d.conſilio ccxxv.numero.4. Et ſic prima opin. eſt magis vera & communis. quod talis donatio iuramento non firmetur. Ratio eſt, cum tale iuramentum præſumatur factum in fraudem legis prohibentis donationem omnium bonorum fieri, & cum tale iuramentum ſit in fraudem, ſeruandum non eſt. pro quo facit ratio text.in l.qui teſtamentum, & ibi Bartol. ff. de probationibus.

Et tamen verum, quod Paul.de Caſt.in conſi.lxxv.vol. 2.tenet quod donatio omnium bonorum præſentium et futurorum poſt mortem facta cum iuramento de non reuocando, valet: quia per illum verbum, poſt mortem, dicitur donatio cauſa mortis, ſecus ſi illa verba appoſita non fuiſſent, nam tunc non valet prędicta donatio vt ſupra dictum eſt. Quod dictum Caſtren. ſequitur Alex.in d.l.ſtipulatio hoc modo.nu.19. Soci.Iun.in conſi.xliiij.nu.35. vol.2. vbi allegat Corne.in Auth.ſacramẽta puberum.col.xvi.C.ſi aduer.vẽdi. vbi dicit, ꝙ in practica ſeruatur ꝙ talis donatio non confirmetur iuramento. eandem opin. ſequitur Soci.in conſi.cxxx.nume.7. et in conſi.cxxxvij.nume.1.volu. . Matth.de Affli t.in deciſi.Neapo. cccxxxviij.nume.6. Ioann.Crot.in repetitio.rubri.ff.de legat.1.colum.vij. Bald.in conſil.viij.colum.fina.in fi. volu.iij. Aymon Crauet.in conſil.cxxxix.nume.10.

Secus tamẽ eſſet ſi nõ tolleretur facultas teſtandi, vt in caſu noſtræ ampliationis, quia tunc bene firmaretur iuramẽto, prout in ſimili & notab. concludit Bart.in l.ſi quis pro eo.nu.17.ff.de fideiuſ.

vbi tenet, quod licet donatio inter uirum & vxorem de iure ciuil
non valeat. l. j. ff. de donatio. inter virum & vxor. l. 3. in. §. ſcien-
dum. eodem titu. & in l. 1. C. de donat. ante nupt. tamen bene firma-
tur iuramento & valet. ita tenet idem Barto. in l. Seius Augerius. ff.
ad leg. Falc. Guliel. de Cugno, & ibi. Alb. in l. ſed et ſi poſſeſſori. a
. §. item ſi iurauero. ff. de iureiur. Federi. de Senis. in conſil. cxl. nu.
Bal. in repetitio. l. 1. col. xlix. verſi. venio ad ſecundum ff. de iu
iuran. Panor. in c. cum contingat. nume. 30. eod. titu. & ibi latiſsim
Imol. nume. 85. & Doctor. idem Panormit. in cap.. fin. nume. 9. d
donatio. inter virum & vxor. & in conſil. xcv. nume. 1. vol. 2. v
dicit hanc eſſe communem opinion. eandeam dicit etiam commun
Deci. in l. pacta quę contra. nu. 6. C. de pact. & in conſi. cclxxx. n
me. 2. & in conſi. cxl. nume. 1. Alexan. in conſi. 8. & in conſi. clv
volu. 2. Roma. in conſi. xliiij. Pau. Caſt. in conſil. xlix. vol. 2. & in
d. l. pacta quę. cõtra. Franc. Aret. in conſi. iii. & in cõſi. lxxiiij. Ba
ba. in conſi. 59. colum. fina. lib. j. Corne. in conſil. xli. nume. 6. lib.
vbi dicit ita communiter teneri, & in conſi. cxviij. nume. 1. volu.
j. & conſi. ciiij. nu. 13. volu. 2. Cępol. in caut. cxxij. Io. de Imol. in
l. ſi quis inquilinos. in §. fi. ff. de leg. j. Anto. Corſet. in rep. rub. de iu
reiur. in xxv. priuileg. Ang. in l. pen. in. §. mulier ff. ſolut. matri. Bal.
in l. j. in lect. antiqua. ff. de dona. inter vir. Raph. Fulg. cõſi. cxcix.
per totum. Maria. Socin. Iun. in conſi. xliiij. nu. 40. lib. ij. Anto. Ru
beus Alex. in conſi. xxv. nu. 5. & in conſi. cxxx. num. 6. Pau. Par
in conſi. lxxxvj. nu. 19. & 46. 47. & 48. vol. 3. Pala. Ruui. in repe
ti. Rubri. de dona §. lib. nu. 1. Hanc opinionem dicit eſſe commun
Laurent. Syluan. in conſil. xl. nume. 20. Cagno. in repeti. l. fi. nu. 36.
C. de pact. Gome. in. §. quedam nu. 19. Inſtitu. de actio. Fran. Ripa
in lib. 3. interpreta. cap. 6. nu. 2. & in c. xvij. num. 1. Steph. Aufrel.
in addition. ad. deciſi. Capel. Tholo. deciſi. ccclxi. Catellian. Cotta
in Memorali. iuris. in verbo, donatio el v. Marc. Anto Bautta
in tract. de virtute & viribus iuramenti nu. 38. Iaſ. in l. pacta quæ
contra nu. 5. C. de pact. Ruin in conſi 137. nu. 2. & 7. vo. 4. Nic. Bot.
in deci. 92. nu. 6. Rode. Xuarez in l. j. ti. (de las aras) li. 6. fori. in p
q. fo. 29. Guid. Papa in cõſ. 204. nu. 3. Cæpo. in cõſ. viij. in ciuili. Pi
po. in d. c. ſi. de dona. inter vir. & vxo. Fort. Garcia in d. trac. de vl
ti. ſi. illa. 20. nu. 319. Iaco de ſan. Geor. in l. profectitia. in §. ſi pure.
nu. 4. ff. de iure dot. & in l. iur. gen. in §. ſi paciſc. in 2. lect. nu. 4. ff. de
pac. Eandem dicit magis communem Bertran. in conſi. 215. nu. 4.
&. in conſ. 301. nu. 1. idem, vbi dicit, ꝙ in iudicando & conſulendo
ab ea non eſt recedẽdum, tanquam magis communem, in conſ. 317.
nu. 4. vol. j. primæ impreſsio. Eãdem opi. tenet. Bal. Nouel. in tract.
de dote, priuile. 21. Claud. de Seyſel. in l. ſi diuortio. nu. 11. de ver.
obli. Hanc dicit commun. And. Alcia in c. cum contingat. nu. 204.
de iureiuran. quamuis ipſe in nu. 198. contrarium teneat.

Pro qua opinione facit, nã donatio inter virum & vxor. conſtãte
matrimonio, & donatio inter patrem & filium qui eſt in poteſtate,

æquipa-

ęquiparantur.l.donationes quas parentes. C.de donat.inter virum & vxor.Sed donatio inter patrem, & filium qui eſt in poteſtate, quamuis ſit prohibita a lege ciuili bene firmatur iuramento, ſecundum Bal.in l.fi.in fi.C.de vſucapio.pro dona.Bart.in l.Titia.la.2. in.§.Imperator.ff.de lega.2.& ita communiter concludunt Docto. Canoniſtę in d.c.cum contingat.Legiſtę in l.frater a fratre.ff.de condict.indebiti.& in l.pacta quę contra.C.de pact. vbi Iaſ.nu.6. Pau.de Caſtr.in conſi.345.col.2.vol.1.Pala. Ruui. in d.§.51.nu. 6.in l.17.Tauri.nu.49.Ferdi.Loazes in repe.l. filiusfamilias in.§. diui.nu.95.ff.de leg.1.Rodericus Xuarez in l.9.tit.11.in.§.nota.ſecundo.lib.1.Fori.Grauet.in conſi.29.nu.1.vol.1. Baueria in d.tracta.de virtute iuramenti nu.39.Ripa in tracta. interprationum,lib. 3.c.6.nu.8.Alciat.in d.c.cum contingat.nu.207.d.l.Ruin.in conſi. 96.nu.5.vol.5.Pariſius in conſil.69.nu.128.vol.3.Anto.Capicius in deciſio.56.nu.2.aſſerens hanc communem.Decius,in conſi.216. nu.2.& in conſi.ccxxxix.nu.1.idē in conſil.dclxxxviij.& in l. ſi donatione.nu.33.de collatio.eandem dicit etiam eſſe communem Gratus in conſil.63.num.23.vol.2. Io.Duran. in tracta. de art.reſtanti.titu.3.caute.2. Secundo pro hac opinio.pondero tex. in d. l.1.ff.de.dona.inter vir.& vxor. vbi ille tex.non dicit,quod illa donatio eſt contra bonos mores,ſed dicit quod moribus,& ſic conſuetudine prohibita eſt: ergo contrariis moribus poſſet permitti generaliter,prout ſimili inductione vtuntur Bal.& Alexan.in l.moribus.ff.de vulgari & pupil. Ang. & Imo.in l.captorias.ff.de hæredib.inſti.& in l.more.ff.de acquiren. hæred. Alex. in l. captorias. C.de milita.teſta.ſi ergo per conſuetudinem poteſt generaliter permitti, ita per caſum iuratum in caſu particulari, arguendo a pacto iurato ad ſtatutum, vt per Bart.in l.fi. col. 3. C.de pact. Ang.in l. omnes populi.ff.de iu.Bal.in repeti.l.1.col.15.C.de ſacroſan.eccle.

Contrariam opinionem,imo quod talis donatio non firmetur iuramento,tenet Bar.ſibimet contrarius in l.1.per illum tex. ff.de dona.inter virum & vxorem,quem ſequuntur ibi Bal.Salice.& Fulgo.idem Bar.in l.cum quis decedens.in.§.Titia.num.2.ff.de leg.3. Bal.in l.ſi quis inquilinos.in.§.j.ff.de lega.j.& in l.cum multę.nume.5.C.de donatio. ante nupt. & in conſi.27.volu.1.idem Bald. in repet.l.2.C.de reſcin.vendi.& in l.1.C.de inofficio. donatio.& in cap.cum contingat. nume. 28.de iureiuran. Ange. in l.ſi quis pro eo,nume. 2. ff.de fideiuſſ.Henri. Bohic in cap.fin.de donatio.inter virum & vxor.Cardina.in Clemen.1.in.§.porro.nu.10.de iureiuran.Curti.Seni.in conſi. 66. nu. 3. Corne.in conſil.ccxxiij.nume. 4.volu.3.Cin.in l.1.nume.14.de ſacroſan.eccle.Salice.in l.2.in §. 9.C.de reſcin. venditio,Ioan.Andr.in additio.ad Specul.in titu.de dote poſt diuortium reſtituen.in fin. Bartho. Soci.in conſi. 65. nume.12.vol.1.Et dicit Cepo.in d.caute.cxxij.quod Io.de Ferraria, & Rainerius de Peruſio,& Rainerius de Monte idē conſuluerūt, & Anto.de Genario in diſputatione ſua incipi, maritus. Et hanc

opinionem dicit magis ſibi placere. Alcia.in d.cap. cum contingat nume.98.& eam communiorem eſſe tenet Chaſſanę. in conſuet. Burgun.in tit.{des droictz.}Rubri.4.§.7.fo.167. col. 1. nume.27. vbi pro hac opinio. adducit plura fundamenta, & dicit quod Doct. tenentes iſtam partem ſunt maioris authoritatis quam qui tenent aliam.eandem opin.remittendo ſe ad locum ſupra dictum, tenet idem Chaſſa.in conſi.2.nu.5.

Et tamen verum quod multi ex Doct.per Chaſſanæum relati loquuntur in caſu diuerſo,nam Barto.in d.§.Titia.& Cin.in d.l.1.C. de ſacroſan. eccle. & Ioan. Andr.in addi. ad Specu. & Soci.in d. conſi.65.& ſic fere omnes Doct.non proprie loquuntur in vera donatione,ſed in confeſsione dotis receptæ, vt ſi maritus in teſtamento, vel in quocunque alio contractu confeſſus eſt ſe debere vxori
i ſuæ mille, quę confitetur ab ea recepiſſe, & ſic iurat, tunc talis donatio non firmatur iuramento. & ita proprie loquitur Bart.in d.§.Titia.& in d.l. Aurelius.in.§.fi.ff.de libera leg. & ſic fere omnes Doctores per Chaſſa.& Alciat.allegati. Et ratio quare iſto caſu talis donatio non valeat, eſt: nam tale iuramentum interponitur ſuper eo quod eſt de pręterito, & talis confeſsio etiam iurata præſumitur facta in fraudem legis prohibentis donationem inter viri & vxorem, quę ratio ſumitur ex l.qui teſtamentum, & ibi Bart.ff. de probatio. Illud tamen quod Bar.in d. l. ſi quis pro eo.& Canoniſtę in d.c.cum contingat, volunt: habet locum quando iuramentum interponitur ſuper eo quod eſt de futuro, quia maritus donat vxori, & iurat de non contrauen iendo in tempore futuro, quo caſu habemus regulam, vt ſupra eſt probatum, quod iuramentum quod poteſt ſeruari ſine interitu ſalutis eternę, ſemper eſt ſeruandum.d.c.cum contingat.& hanc diſtinctionem poſuit. Imol. ibi in decimo membro. Iacobi.de S. Georgio. in d. l. qui teſtamentum. numero. 3. quam diſtinctionem tanquam veram & eſſe extra terminos contentionis quæ eſt inter ſcribētes in vera donatione, tenet Soc.in.l.1.nu.93.ff. ſolu.matri. vbi teſtatur, ſe ita pluries conſuluiſſe & conſultum vidiſſe per doctiſsimos viros. quod eſſe veriſsimum teſtatur Curt.Iuni.in conſi.95.volu.2.nu.4.Deci.in d.conſi.202.nume.3. Ad quod non obſtat etiam quod Bar.in d.l.1.ff.de dona.inter virum & vxorem contrarium teneat ut refert Chaſſa.in loco ſupra allega. quia Bart. remittit ſe ad opinionem quam tenuit in d.l. ſi quis pro eo, vbi tenuit opinionem communem, & ita etiam Bart. ponderauit Abb.in conſi.95.col.1.Ex quo patet quod Bart.in d.l.1.non eſt contrarius vt prima facie videbatur, & dato quod eſſet, ſatis eſt nobis quod opinio quam tenet in l. ſi quis pro eo. & in d.l. Seius Augerius, ſit magis vera & communiter approbata, ut ex ſupra dictis patet.

Amplia tertio vt ex tali donatione cum cenſeatur contractus a iure improbatus, dominium vllo modo non transferatur. Argumento, eorum quę tradit Bar.in l.i.in.§. ſi vir.de acq. poſ. & ita in expreſsis terminis tenet Pau.de Caſtr.in conſi.244. nu.4.verſi. ſuper

quinto

quinto & ſexto queſito. volu. 2. & ibi ſubdit, quod poſſeſsio ex tali contractu quęſita non cenſeatur licita. quem ſequitur Purpura. in l. fi. nu. 241. de pact.

4 Amplia quarto procedere, etiam ſi quis donaret hæreditatem ſuam, quia idem eſſet dicere quod dono omnia bona mea pręſentia & futura, nam hæreditas eſt nomē iuris, & ſemper recipit augumētum. l. item veniunt in. §. fructus. ff. de peti. hęredt. Ita tenet Barto. in d. l. fi. nume. 4. C. de pactis, cum quo omnes communiter ibi tranſeunt. Exceptis. Iaſ. & Lancel. Deci. ibi, quia exponi debet, hæreditatē, id eſt, bona, ſi de preſentibus intelligitur, per notata per Bart. in l. queſitum, per illum tex. in. §. ſi mihi ſeruus. ff. de lega. 1. quem ſequitur ibi Deci. & Purpura. nu. 245. Sed communis videtur eſſe cum Bar. imo quod nō valeat, tenet Cin. Bal. & Alexan. in apoſtillis ad Bar. in d. §. ſi mihi ſeruus. Iaſ. in l. licet. num. 15. C. de pact. & ibi Claud. de Seyſſe. in j. col. niſi ex aliis. coniecturis appareat de mēte donātis hęreditatē, vt intellex erit de bonis pſētibus, vt dicit Iaſon in d. l. licet, quam opinionē Bar. ſequitur Cagno. in repe. d. l. fin. nu. 224. Soc. Iuni. conſi. 143. numero. 22. vol. j. maxime cum hæreditas ſi ſucceſsio in vniuerſum ius, quod & in dubio a proprietate verborum recedere non debemus, l. non aliter. ff. de lega. 3. Quæ diſtinctio hodie neceſſaria non videtur, imo opinio Bart. indiſtincte procedit per legem 49. Tauri.

5 Quinto amplia, vt ſupra dicta donatio in totum vitietur, tam in pręſentibus, quam in futuris & ita ne in pręſentibus tantum, vel futuris ſolum valeat. Ita tenet Bal. in d. l. fin. col. pe. & quamuis Bar. ibi num. 16. relinquunt. indeciſum, tamen eius opinio ſe inclinat in hanc partem. Eandē. opinio tenet Ang. Io. de Imo. & Alex. in d. l. ſtipulatio hoc modo concepta, nu. 21. Moderni in l. 1 in. §. ſed mihi ff. de verb. oblig. quam dicit eſſe commu. & ab ea non eſſe recedendum. Purpu. in d. l. fin. nume. 247. Contra quam limitationem eſt tex. in d. l. 69. Tauri.

6 Amplia ſexto ut procedat, etiam ſi donatio facta ſit ob cauſam præſtandorum alimentorum donanti a donatario. Ita cōcludit Aretin. in conſi. 54. nu. 2. col. 3. ſequitur Purpu. in d. l. fi. nume. 250. ubi illud dictum declarat.

1 Limita primo ultra Soci. ubi ſupra, non habere locum quando donatio fit ob cauſam dotis, quia tunc ob matrimonij fauorem firma & omnimodo ualida dicitur. Ita tenet Nicola. Boeri. in deciſio. 353. nume. 10. & ante eum Oldr. in conſil. 5. Ioann. Paponis in glo. ad conſuetudi. Barboniæ, in. §. 210. Pro qua opi. facit, nam ſicut donatio omnium bonorum ualet quandocunque fit eccleſiæ uel monaſterio, ut tenet Bartol. in d. l. final. C. de pactis, quē ſequuntur ibi Doctores præcipue Deci. nume. 31. Cagnol. nume. 203. & eam dicit eſſe communem Purpura. ibi nume. 242. Felin. in d. cap. in pręſentia. nu. 5. de probatio. hanc opinio. tenet Pala. Ruui. in d. l. 69. Tauri, nume. 9. & ibi Didacus del Caſtillo, Socin. in d. regula

108, fal

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

108.fallen.4.Quod etiam habet locum quando talis donatio facta eſt pio loco,ſecundum Bal.in l.iubemus.C.de ſacroſan.eccle.quem ſequitur Caſtillo in dicta l.69.Tauri.& cum dos dicatur cauſa pia, ut eſt tex.in c.j. in.§. donare.qualiter feudũ olim poterat alienari, in vſibus feu.quod latiſsime tradit Euerardus in ſuis locis legalibus loco.25.idem dicendum erit in cauſa dotis.

2 Limita ſecundo,quando dominium bonorum non ſit translatum in donatarium,quia qui habet dominium poteſt reſtari, dato quod bona alteri reſtituenda ſint. Vt eſt glo. in Authen. ſi qua mulier. C.de ſacroſanc.eccle. Hanc opinionem tenet Ange. in conſil.179. col.4.nume.5.quem ſequitur Alex. in l.ſtipulatio hoc modo.nume. 16.Tiraquell.vbi refert alios quam plures Doct. in tracta. de iure conſtituti. 1. parte , nume.74. Quam limitatio non videtur tuta ſecundum Decium in d.l.fin.nu.34.quia ratio prædicta non videtur effectualis, quia paria ſunt quod quis non habeat bona, vel habeat , ſed talia quod propter illa quis probabiliter non ſit eius hæreditatem aditurus,quia parificantur non teſtari, & teſtari ſi ex teſtamento hæreditas non adeatur. l.j.ff. de iniuſto ,rup. modo ex tali dominio rerum quis non inuitabitur ad adeundum , ſi donatario reſtituendum eſt eandem opi.impugnat Abb. in conſi.102. libr.2.col.1.idem Deci.in conſi.xxx.nu.3. Purpura in d.l. fina.nume. 256.& ea non eſſe tenendam firmat ibi Gagnol,nume. 217. Claudi.de Seyſe.in d.l.ſtipulatio hoc modo , nume. 29. vbi licet ſit verũ,quod quandocunque donator aliquid reſeruauit de quo poſsit diſponere, valeat prædicta donatio,vt concludunt Docto.in d.l.fin.et in d.l.ſtipulatio hoc modo,ſed quando illud quod ſibi reſeruaret,eſſet ualde modicum , prout in caſu noſtræ ampliationis, prædicta donatio non ualeret.ita concludit Claudi.de Seyſello.in d.l.ſtipulatio hoc modo,nu.29.

Sex limitationes ad hanc regulã ponit.Deci.in d.l. fi. nume.30. C.de pact.& ibi Cagno. a nu. 238.uſq; nu.272. ponit x.limitationes.Sed quia in effectu ſunt ſimiles eiſdem quas poſuit Soci.in d. regu.108.eas ob id omitto.

R GVELA CCXX.

Donatio de re eccleſię , non ualet. Quam regulam probat tex.in cap.ſine exceptione in uerſicu.donare. 12. quæſtio. 2.& in cap. 1. de donatio.de iure Regio probatur in l. 5.titulo 12. libr.3.Fori.& in l.4.titulo xiiij.parte.j. Et circa hanc regulam uide notabiliter.Pau.Pariſi.in conſi.40.nu.1.& 2.uolu.5.& in conſi. 217.nu.5.uolu.1.

1 Limita primo,quando epiſcopus uellet donare bene meritis.Vt

in

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

in c.ſi quos.xij.q.ij.quia non videtur donare,ſed ſoluere potius debitum naturæ l.Aquilius regulus.ff.de donat.l.ſed ſi lege.in.§.conſuluit.ff.de petitio.hęredit.c.cum in officiis.de teſtam.Poteſt enim prælatus remunerare non concedendo dominium alicuius rei, ſed vſumfructum ad breue tempus. ita tenet Innoc.in d.c.cum in officiis.Bal.in l.iubemus.col.3.C.de ſacroſanct.eccleſ. Et hæc remuneratio ſi poſsit debet fieri de bonis mobilibus eccleſiæ:non autem de immobilibus: vt tenet Doct.in d.l.iubemus.& in c. fi. de peculio cleric.& ita concludit Iaſ.in conſi.cxvj.vol.iij.& merita debēt eſſe equiualentia rebus donatis.c.relatum.el ij.ibi,iuxta ſeruitij merítum.de teſtamen.& ita concludit Deci. in conſil.clxxiiij.col.ij. Chaſſanæus in conſuetu.Burgun.in tit.{des droictz.} rubr.iiij.§.7. fol.157.col.iiij. nu.9. facit quod notat Iaſ.in l. ex hoc iure.nu.60. ff.de iuſti.& iur.

2 Limita ſecundo,quando donans rem eccleſiæ tantundem donaret eccleſię cuius rem donat, & iuxta rei collatæ modum. Vt in c. conſenſus.& in c.epiſcopi.de rebus eccle.non alie.& in c.iniuſtū.§.item ſi rectores.xij.q.ij. De iure Regio l.v.tit.xiiij.par.1.

3 Tertio fallit in Romano Pontifice,qui bona vnius eccleſię alteri ex cauſa concedere poteſt. Vt eſt glo.in c.conſtitutus.in verbo a quocunque,de relig.domi.& in c.j.xij.diſtinct. ita tenet prępo.in c.non liceat Papæ.xij.q.ij.Facit quod notat Iaſ.in l.Barbarius.nu.31.ff.de offic.preto.

4 Quarto limita,quādo epiſcopus vellet dare conſanguineis pauperibus,ſcilicet pro victu & veſtitu tantum. Vt in c. quiſquis.xij.q.ij.& in c.non ſatis.lxxxvj.diſt.facit tex.in c.ſi cupis.xvj.q.j.

REGVLA CCXXI.

DONATIO inter virum & vxorem regulariter prohibita eſt. Hanc regulam probat tex.in l.j.ij.& iij.ff. de donatione inter virū & vxor.& in l.j.& per totum.C.eod.tit. De iure regio probatur in l.iiij.& v.& vj.tit.xj.par.iiij.& in l.iij.tit.xij.libr.3. Fori. Circa quam regul. vide Chaſſa.in conſue.Burg.tit.{Des droictz.} §.6.7.& 8.Ioan.Baſsian.in conſue.Aluerniæ.c.xiij.arti.xxxix. Iaſ.in l.ſi non ſortem.§.libertus. ff.de condi. indeb. & in l.ex hoc iure.nu.55.ff.de iuſti.& iur.Catellia.Cott.in Memora.iuris.in verbo,donationes.

1 Amplia primo habere locum non ſolum inter virum & vxorē, ſed etiam inter ſponſos de præſenti.Ita tenent Cyn. & Bal.in l.cū in te.C.de dona.ante nup.& in l.cum ſponſæ.eod.tit. Alex.in cōſ. cxliij.nu.13.vol.5.Barth.Soci.in conſi.cxxiij.vol.j.pro qua opin. eſt tex.in l.pen.ff.de dona.inter vir.vbi dicit, ꝙ donatio inter virum & vxorem non valet, niſi fiat ante contractum matrimoniū: quod de cōſenſu intelligitur.quem tex.ad hoc allegauit & induxit glo.in l.ij.ff.de dona.in verbo,concubinæ,tenet Bal.in l.vnica,in

fi.C.

ſi.C.de vſucap.pro dote.Imol.in l.Mæuia.in ſi.prin.ff. ſolu.matri.
Alex.in l.ſi ſocer. in ſina.verbis.ff.ſout.matrim.Aret.in l.ſi diuo
tio.in ſi.ff.ſolu.matrim.ad idem eſt tex.iuncta glo.in verbo,conco
binæ.in l.iij.ff.de dona.inter vir.& vxo. vbi dicitur, ꝙ matrimo
nium dicitur, & maritus & vxor dicuntur, contractis dumtaxat
ſponſalibus per verba de præſenti:licet nō interueniat carnalis co
pula.& ſic concludit ibi glo.ꝙ ſicut prohibetur donatio inter con
iuges conſtante matrimonio,ſeu inter virum & vxorem,& matri
monium non conſummatum,ex quo interuenit cōſenſus de præſen
ti. Et quamuis glo.ibi dixerit hoc procedere de iure canonico,ta
men idem eſt de iure ciuili: vt probatur in Authen. de nupt.in §.
nuptias.& ibi glo.coll.iiij.quia ad validitatem matrimonij, nec
de iure canonico,nec ciuili eſt neceſſaria traductio ad domum, nec
copula carnalis,vt voluit glo.in d.l.cum te. C.de dona.ante nupt.
facit tex.in l.mulierē.& in l.denique.ff.de ritu nup.& in l.nuptias.
ff.de reg.iur. Hanc opinionem vbi allegat alios Docto. tenentes
contrariam partem,tenet notab.Pala.Ruui.in rep.rub.de donatio.
inter vir.& vxo.in.§.lv.nu.2.Didac.de Segura in repet.l.j.in.§.ſi
vir vxori.nu.12.ff.de acquiren.poſſeſsio.Chaſſaneus in conſuetud.
Burgund. in titu.{des droictz.}Rubri. iiij.§.ij. fol.133.colum.j.nu
mero 17.

2 Amplia ſecundo,vt non valeat donatio inter coniuges conſtan
te matrimonio,etiam ſi iudex eam confirmet, ſeu decernat vt va
leat.Per tex.ad hoc ſing.in l.obligationes.ff.d act.& obli.vbi litera
dicit, obligationes vel actiones quæ non propriis viribus cōſiſtūt,
nec officio iudicis,nec prętoris imperio,nec legis poteſtate confir
mantur.et ita per illū tex.tenet Pala.Ruui.in d.rep.rub.§.46.nu.1.

3 Amplia tertio, vt nedum prohibita ſit donatio inter coniuges cō
ſtante matrimonio, ſed etiam inter eos qui aliquo modo coniuges
contingunt per patriam poteſtatem.Ita tenet Pala.Ruui.in d.repe.
Rubr.§.xlij.per totum. vbi hoc notab. declarat.

4 Quarto amplia habere locum, non ſolum in matrimonio vero,
verum etiam in putatiuo. vnde ſi fiat donatio inter eos qui reputa
bantur coniuges,qui in veritate coniuges eſſe non poterant,non va
let talis donatio:alias ſequeretur ꝙ melioris conditionis eſſent qui
delinquunt,quam qui non delinquunt.Ita dicit tex.in l.iij.in §. vi
deamus.ff.de dona.inter vir.& in l.ſi ex voluntate.C.eod.tit.gloſ.
& Doct.in c.ſi.eod.tit, quam opinion. tenet Pala. Ruui.in d.repe.
Rubr.§.xxxj.in princi.

5 Quinto ampliatur, vt non ſolum procedat inter coniuges Chri
ſtianos, verum etiam ſi Iudei fuerint.vnde ſi Iudeus conſtante ma
trimononio aliquid donauerit vxori,non valebit donatio. Cuius
ratio eſt,quia inter Iudeos eſt matrimonium verū, quamuis non ra
tum.c.de infidelit.de conſanguini.& affi.& ibi glo.& Doct.ſi ergo
inter eos eſt matrimonium,per conſequens donationes inter eos fa
ctæ non valent,per iura ſupra allegata: quę generaliter diſponunt
&

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

& generaliter ſunt intelligenda: vt in c. ſi Romanorum. xix. diſ. & in c. ſolitæ. de maio. & obedi. cum ſimil. quod etiã tenet Pala. Ruui. in d. repe. rub. §. xxxv. in princ.

6 Amplia ſexto, etiam ſi vxor & maritus diu ſeorſum habitauerint. Vt late concludit Pala. Ruui. vbi ſupra. in d. repetitio. Rubri. §. xxxiiij. in principio.

7 Amplia ſeptimo, etiam ſi vir paſſus eſt ſe condemnari ab vxore, & ſic eam abſolui falſa exceptione oppoſita, cum vxor tenetur viro in aliqua quantitate, eum hoc videatur facere animo donandi: licet ſententia valeat, vir poteſt condicere pecuniam ab vxore ac ſi non eſſet abſoluta: & ſic non habet locum l. iudex. cum aliis. ff. de cond. inde. Iſte eſt notab. tex. in l. ſi ſponſus. in. §. ſi vxor. la ij. ff. de donati. inter vir. & vxo. & ita per illum tex. tenet Bal. in l. cum al legas. nu. 7. C. de vſur. Rom. in ſing. 312. Iaſ. in d. l. iudex. nu. 2. & in l. properandum in princ. nu. 19. C. de iudic. Montal. in l. iij. titul. xij. lib. iij. fori. in glo. in verb. (Pueda lo hazer.)

Hanc regulam limitat ſeptem modis Pala. Ruui. in repet. Rubr. de donatio. in. §. 47. et in. §. 50. et in. §. 51. 52. 53. 54. et 55. Et circa tertiam limitationem ibi poſitam, ſcilicet ꝙ talis donatio iuramento confirmetur, vide poſita ſupra in reg. ccix. in ij. ampliat. ver. pro qua opin. Socin. duobus modis. in reg. ciiij.

1 Vltra quem limita primo, quando talis donatio eſſet reciproca. Vt eſt gl. in l. licet inter priuatos. C. de pact. & ita tenet idem Pala. Ruui. in d. repet. Rubr. §. 50. nu. 16. cum ſeq.

2 Limita ſecundo, valere donationem vxori factam per maritum pro reparatione domus eius quæ corruit. Vt in l. ꝙ ſi vir. ff. de dona. inter uirum & uxo.

3 Limita tertio non habere locum, quando protraheretur in tempus finiti matrimonij. Vt in l. ſed interim. ff. de dona. inter uirum & uxo. & in l. cum uxori. §. ult. & in l. quia. eod. tit.

4 Quarto limita, quando expreſſe coniuges in contractu matrimonij reſeruauerunt ſibi quædam, ex quibus poſſunt ſe inuicem aſſociare: uel unus poſſet, de his reſeruatis, donationẽ facere alteri: quia tunc propter illam animi conuentionem & promiſsionem de donãdo factam in tempore habili, ualebit, ſaltem ut morte confirmetur. Ita tenet Bal. in l. j. C. de donatio. ante nuptias.

5 Quinto limita, quando res modica quę uſu conſumitur donatur. Argu. eorum quæ dicuntur in l. ꝙ autem. in §. j. ff. de donatio. inter uirum & uxorem.

6 Limita ſexto, quando maritus rem donatam dat in dotem filiæ Amborum, uxore præſente, & non contradicente, ſed cõſentiente. Vt in l. ſiue uxor. & ibi Bar. ff. de donatio. inter uir. & uxo. ſequitur Fran. Cremen. in ſing. iiij. Chaſſanę. in conſuetu. Burgund. in tit. (Des droictz.) Rubr. iiij. §. 7. nu. 11. fol. 170. col. j.

7 Limita ſeptimo, quando maritus remittit uxori ſuę fructus ſuę dotis. Vt in l. uir uſuras. ff. de do. inter vir. et ux. De cuius intellectu

vide

vide Iaſ.in l.de diuiſione.in v.col.ff.ſolu.matri. & in §.fuerat. Inſtitu.de actio.Chaſſan.vbi ſupra nu. 6. notabiliter Thomas Grammat. in deciſio.lxx.

8 Limita octauo, quãdo mulier renuntiat marito donationem per eum factam,nondum per eam acceptatam.Ita tenet Chaſſa. vbi ſupra.nu.19. De iure Regio probatur in l.v.tit.xj. par.4.

9 Limita nono,non habere locum in Imperatore: nam Imperator poteſt donare Auguſtæ.l.fi.C.de donatio.inter vir. & vxo.& iuxta illũ tex.vltra Doct.ibi tenet Iaſ.in l.frater a fratre.in j.lect.nu.14. ff.de condi.indeb.verſi.v.fallit.& in l.ciuitas.nu.4.ff.ſi cer.pet.fa cit quod notat Cattel.Cotta in memora.iuris,in verbo, donatio facta a Rege.

10 Limita decimo, non habere locum in iis quæ obueniunt eis ex forma ſtatuti:quia poſſunt donare.Ita tenet Chaſſan, vbi ſupra,nu. 9.vbi ponit exemplum.

11 Limita vndecimo,ſi ruſticus vel plebeius acciperet nobilem in vxorem,& conſtante matrimonio facit inſtrumentum de receptione dotis quam non recepit , quamuis in effectu iſta dicatur donatio inter vir.& vxo.tamen valet:quia fit in remunerationem ad recõpenſationem propter inæqualitatem eorum. Ita notabiliter concludit Bar.per glo.ibi,in l.ſi voluntate.C.de dotis promiſ. nu.2. & in l.ſi diuortio.& ibi Iaſ.nu.9.ff.de verb.obl.idem Iaſ.in l.ex hoc iure.nu.55.ff.de iuſti.& iur.& in l.fi.col.fi.C.de verb.ſignifi. & in l. ſi non ſortem.in.§.libertus.ff.de condictio.indeb.nu.8. idem tenet Bal.in l.ij.§.fi.ff.ſi cer.pet.Segura in l.cohæredi.§.cum filiæ. ff.de vulg.& pupil.nu. 162.Abb.in c.j.nu.8.de adult.Ioan.de Neuiz.in Sylua nupt.lib.2.nu.28.Pala.Ruui.in repet.rub.de donatio.§.x.& xxxj.nu.1.Tiraquel.in ll.connubia.in iiij.l. nu.7. & in v.l.nu.18. & in repet.l.ſi vnquam in verb.donatione largitus.nu.19.C.de reuoc.dona.et hanc dicit communem Bal.Nouel.in tract.dotis,in x. par.nu.7.Curt.iun.in conſi.vj.nu.20.Couarru.in Epitome.4.lib. in ij.par.c.3.§.3.nu.2.

12 Limita duodecimo,quando maritus donat annuum vel menſtruũ ad ſui ſuſtentationem,vſque ad vires dotis,& non vltra. Vt in l.ex annuo.& in l.de fructibus,ff.de donatio.inter vir.& vxo.& in l.fi. cut. C. eod.tit.

13 Limita decimotertio,ſi vnus ex coniugibus,ſeruis vel animalibus,vel veſtibus alterius vſus fuerit, vel in domo ſua gratis habitauerit donationis cauſa:nam valet donatio. Vt in l. ſi vir vxori, ff.de dona.inter vir.& vxo.

14 Decimoquarto fallit,ſi vir vectigal,vel vecturas pro uxore vel miniſtris eius ſolueret. Vt in l.ſi quis pro vxore.ff. eod.tit.

15 Decimoquinto fallit,ſi ſerui viri, vxori operas præſtiterunt. Vt in l.ſi id quod donatum eſt. in.§. ſi quas ſerui operas,ff. de donatio. inter virum & vxo.

16 Decimoſexto fallit, ſi vir ſoluit in præſenti quod in diem debet

vxori,

vxori: nam tunc poteſt. Vt in l.ſed ſi vir ex lana. in.§. quod vir vxori.ff.de donat.inter vir.& vxor.

17 Decimoſeptimo fallit de iure Regio.nam elapſo anno a tempore contracti matrimonij valet donatio inter coniuges, ſi filios non habent, ſi tamen filii poſtea naſcantur, reuocatur donatio, niſi in quinta parte. Vt in l.iij.titu.xij. lib.3. fori. Quod dicit eſſe menti tenendum & alibi non reperiri.Pala.Ruui.in repe.Rubr.de dona. §.liiij.nu.11.facit etiam l.ix.tit.vj.lib.iij.fori.

Et alias limitationes circa hanc regul, vide per Pala, Ruui, & Docto.in locis ſupra allega.

REGVLA CCXXII.

DONATIO ob cauſam in filium a patre facta, debet in legitima computari. Quam reg.ponit Bar.quem ſequuntur ibi Doct. in l.in quartam.nu. 10.ff.ad l.Falc.pro qua opinio.eſt glo.ij.in Authen.ex teſtamento. C. de collatio. De iure Regio probatur in l. xxix. Tauri. Circa quam regulam vide Doctores in l. xxvj. & xxix.Tauri. Bernar.de Luc.in reg.ccxij. Roderi.Xuarez in l.quoniam in prioribus.in v.q.fol.95.C.de inoffic.teſta.

1 Limita primo, ſi res efficiantur peculij aduentitij, vt in rebus donatis ob cauſam remunerationis, ſcilicet quando donantur propter benemerita.has enim res peculij aduentitij eſſe firmat glo.communiter ab omnibus Doct.approbata in Authen. vnde ſi parens, in uerbo, Falcidię.C.de inoffic.teſtam.Ea enim quę aduentitia ſunt, communicari non debent.l.fi.C.de colla. De iure Regio eſt tex. in l. v.tit.15.par.6. Quod intellige quando benemerita rei donatæ reſponderent, vt eſt glo. notabi. communiter approbata in l. ſi donatione.C.de colla.in verbo, poſtulas, & in c. relatum. el ij. in verb. iuxta ſeruitij.de teſta.Bar.in l.ſi forte.nu.5.ff.de caſtren. pecu. Et in hoc non ſtatur confeſsioni patris, ſcilicet merita præceſsiſſe, ſed oportet ꝙ merita ſeu ſeruitia probentur, vt tenent glo.& Bart.vbi ſupra.Iaſ.in repet.l.frater a fratre.nu.44.ff.de condi. indebi. Corne.in conſi.cxliiij.nu.10. vol.ij. Marc. Mantua in l.ſi donatione, nu.46.C.de colla.& ibi Rimi.nu.8.Caſtellus in l.xxix. Tauri, in glo.in verb.(las otras donationes.)in fi.limitation.Matthę.de Affli.in deciſ.370.nu.15.Ioan.Bernar.in regu. dxxxiij.Chaſſanæ.in conſue.Burgun.in tit.(Des droictz.) Rub.iiij.in.§.vij. fol.175.col. iiij.nu.7.Ruuin.in con.xcvj.nu.2.vol.5.Catellia.Cotta in Memo. iuris.in verb.donatio.inter fratrem & filium.

2 Limita ſecundo, quando res ob cauſam donatę non ſunt ad hæredes tranſmiſsibiles. Vt in l.omni modo.in.§.imputari.C.de inof. teſta.& ſic primo alimenta per patrem filio præſtita, quæ vocant victum & veſtitum.l.legatis.ff.de alimen. & ciba.legat. in legitimam non imputantur, vt in l.quæ pater.ff.famimil.herc.tenet Bart. in d.§.imputari, Doct, in l, filiæ, licet, C, de colla, Secundo expen-

ſæ quę a patre fiunt in nuptiis aut in conſequendis honoribus filio-
rum, non imputantur in legitimam: vt eſt tex. & ibi gl. in l. iij. in §.
fi. in glo. fi. ff. de muneri. & honori. Bal. Ange. Iaſ. & Doct. in d. §.
imputari. per illum tex. & in l. j. in. §. ſed an ipſe. ff. de colla. bono.
Boer. in deciſ. 14. nu. 3. Ripa in repe. l. in quartam, nu. 163. cū aliis, ff.
ad l. Falc. Quod tamen limitat Ale. in addi. ad Bar. in d. l. 3. in §.
fina. ff. de mune. & hono. procedere, quando filius non haberet bo-
na propria & a patre ſeparata: ſecus tamen ſi haberet, quia tunc cē-
ſentur hę expenſæ factæ animo repetendi. Vt in l. fi. ff. de pet. hæ.
facit. l. Neſennius. ff. de nego. geſt.

3 Limita tertio, quando res donatæ efficerentur caſtrenſis peculij
vel quaſi. Vt in l. ſi filius. C. famil. hercıſ. Ex quo ſequitur, q̄ ar-
ma quę militi dantur & equi non computantur in legitimam. Idem
de libris qui dantur Doct. aut Aduocato, vt tenet Bar. in l. j. §. neq;
caſtrenſe. nn. 2. Idem puta in pecunia quæ a patre datur pro haben-
do Breuiario, aut pro conſequendis ordinibus, aut pro celebranda
prima miſſa: quia hęc debent dici peculia caſtrenſia: vt in l. ſacro-
ſanctę. & in Authen. præsbyteros. C. de epiſc. & cleri. Ripa in d. l.
in quartam, nu. 166. De iure Regio eſt text. in l. 4. tit. 4. par. 5. & in
l. 5. titu. 15. part. vj. Quod etiam procedit in libris a patre emptis
filio ſcholari: omiſſa diſtinctione Bar. in d. §. neque caſtrenſe. nn. 1.
& in l. ſi donatione. C. de colla. & ibi Alex. in l. filiæ cuius. & ibi,
plenius Salic. nu. 13. C. famil. herciſ. Ripa & Doct. in l. in quartam.
nu. 198. ff. ad leg. Falc. tenet gl. in d. l. filię cuius, in gl. j. pro qua opi.
eſt tex. in l. quæ pater. ff. fam. herciſ. De iure Regio probatur in
d. l. iiij. tit. 4. par. 5. in fi. & in d. l. 5. tit. 15. par. 6. ita tenet Pala. Rui.
in d. l. xvij. Tauri. nn. 16.

4 Limita quarto, quando pater ſponte ſoluit emendam pro conde-
natione filii, vt liberetur filius. Tenet Bar. in l. Sticus. nu. 2. in fi. ff.
de pecu. lega. vbi diſtinguit, q̄ ſi pater voluntarie ſoluit, ſoluta non
ſunt imputanda. Si autem ex neceſsitate forte per ſtatutum aut con-
ſuetudinem, tunc imputantur. quem ſequitur Bald. in d. §. imputari.
Quam diſtin. Bar. reprobat Fabi. de Monte, in repet. Auth. noui-
ſima. q. viij. princ. verſ. octauo quæritur. C. de inoffic. teſtam. Ripa,
vbi dicit ita communiter teneri, in d. l. in quartam, nu. 185. quia in
hoc caſu motus paterna pietate ne filius vexetur a fiſco, ſoluiſſe cre-
ditur pater. & ſic coactus ſoluiſſe. pro qua opin. facit text. in l. rele-
gatorum. in. §. fi. verſ. neq; enim. ff. de interdi. & releg. vbi dicitur q̄
ex delicto quis non debet habere beneficium.

5 Quinto limita, non habere locum in donatione ſimplici, attento
iure huius regni: nam ſimplicem donationem hodie filius conferre
non debet cum aliis fratribus, nec debet in legitima imputari. Vt in
l. xxvj. Tauri. Facit etiam tex. & ibi gl in d. Auth. ex teſtamento.
C. de coll. & ita expreſſe tenet Ciſuentes in d. l. 26. Tauri. nu. 6. &
in l. 29. nu. 1. in fi. Roderi. Xuarez in repe. l. quoniā in prioribus. in
v. q. nu. 6. fol. 96. C. de inoffi. teſta. Pala. Ruui. in l. 26. Tauri. nu. 25.

Porro

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Porro alias limitati. circa hanc regul. & eius materiam vide per Docto. in ſupradict. locis: præcipue in d. l. in quartam.

REGVLA CCXXIII.

DONATIO facta a patre filio in poteſtate, regulariter non valet. Hanc regul. probat text. in l. ſi pater. C. de inoffi. dona. & in l. donationes quas parentes. C. de dona. inter vir. & vxor. & in l. ij. in. §. ſi filium. ff. de dona. & in l. j. §. ſi pater filio, & in l. ſi pater filię. ff. de vſuca. pro dona. De iure Regio probatur in l. iij. titu. iiij. par. v. & in l. 4. tit. 15. par. 6. Et circa hanc reg. vide Plat. in l. j. C. de caſtren. pecul. lib. xij. Bar. et Doct. in l. frater a fratre. ff. de cond. inde. vbi Iaſ. in j. & ij. lect. nu. 44. Iacobi. de S. Georg. nu. 33. Ioann. Crot. fol. 6. col. iij. in xij. q. Mar. Mant. nu. 327. & 342. Ferdi. Loaz. in repe. l. filiusfamilias. §. diui. nu. 77. et 85. cum aliis Lud. Roma. in l. ſi donatione, nu. 8. C. de colla. Ciſuentes & Doct. in l. xvij. Tauri. Segura in repe. l. licet Imperator. nu. 80. cum aliis. ff. ad Trebel. & in repe. l. vnum ex familia. §. ſi fundum, nu. 115. cum aliis. ff. de leg. ij. Bertran. in conſi. cclij. nu. 2. vol. j. primæ impreſsionis. Caſſanæ. in conſuet. Burgun. in tit. (Des droitz.) Rub. iiij. in prin. nu. 36. fol. 126. col. ij.

Hanc reg. cum vndecim limitationibus ponit Socin. in regu. ciij.

2 Sed vltra eum limita primo non procedere in donatione facta a Rege vel a Principe non recognoſcente ſuperiorem. Ita tenet Bal. in c. j. in §. item ſacramenta. de pace iuram. firmand. in Vſibus feudorum. facit text. in l. penul. C. de donatio. inter vir. & vxo. & ita per illum rex. tenet ibi Alexand. in addi. ad Bart. Eandem opin. tenet Crot. vbi ſupra, & originaliter ante omnes tenuit Old. in cõſil. ccxxxj. Iaſ. in d. l. frater a fratre. in j. lect. nu. 44. in vj. fall. in verſ. & ita habes expeditas omnes fallentias Bartol. & ibi Marc. Mant. nu. 348. Segura in d. l. imperator. nu. 83. ff. ad Trebel. Are. in l. placet. nu. 3. ff. de acquiren. hęred. Lancelo. Galia. in repe. l. Centurio. nu. 115. ff. de vulga.

3 Secundo fallit, quando duo filij ſunt in poteſtate, & vnus donat alteri de conſenſu patris bona profectitia vel bona propria patris, nam talis donatio ſtatim valet. Ita notab. tenet Ioan. Andræ. in additio. ad ſpecula. in titu. de inſtrumen. æditio. in. §. porro. ſuper nu. 3. incip. concipitur. & ante eum tenet Oldra. in conſi. xxvj. Cuius ratio eſt, quia ſi pater conſenſerit ꝙ hęc bona donarentur alteri filio. conſuetudo intelligitur filium tacite emancipare quo ad iſtum actum, vt valeat donatio, vt in l. ſi permittente. C. ad Mac. ſicut. n. valet donatio ſi emanciparet in totum, vt in l. vt liberis. C. de coll. ita valere debet quo ad iſtum actum. Quam deciſionem Ioan. An. exclamando extollit vſq; ad ſydera. Are. in l. placet. nu. 4. ff. de acquir. heredi. & ibi eam impugnat duplici ratione. quam etiam reprobat Iaſ. in l. frater a fratre, in prima lectura, nume. 44. in

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

octaua limita.& ibi contra eam adducit plura Mar. Mantua nume, 349. vbi in fine hoc reliquit cogitandum. Eandem opini. exprobat Segura in d.l. Imperator.nu.86.

3 Tertio fallit, quando pater remittit vſumfructum filio quem habet in bonis aduentitiis filij: nam hæc donatio ſtatim valet, nõ expectata morte patentis. Ita Barto. in repet. d.l. frater a fratre, nu.57. verſi. ſi vero donaret. & per text. in l.cum oportet. in. §. ſin autem. C. de bon. quæ liber. glo. & Bar. in l.ij. C. de inoffic. dona. cum qua doctrina. Bar. tranſeunt ibi communiter ſcribentes. & Iaſ. in d.l. frater a fratre. in 5. limita. nu. 44. vbi eam Crotus fol. 6. col. iij. verſic. fallit ergo concluſio præmiſſa.

4 Quarto fallit, quando iuſta donatio eſſet facta filio naturali tantum: cum filius naturalis non ſit in patria poteſtate. Ita notab. tenet Bartol. in l. omnes. in. §. Lucius. ff. de his quæ in fraud. credit. quem ſequitur Roma. in conſi. xliij. nu. 2. & in l. ſi donatione. nu. 15. ff. de colla. Crot. vbi ſupra, verſi. quinto fallit. & ibi Marc. Mantua. nu. 353. Quod tamen intelligo verum, niſi donatio fiat in fraudem: vt in d. §. Lucius. ita notabili. concludit idem Rom. in con. cccxcvij. nu. 1. quem ſequitur Mantua vbi ſupra. Pro qua facit ꝙ tradit Carol. Molinæ. in tractatu de inofficioſ. teſtamen. donation. et doti. nu. 49. cum aliis. Quod hodie de iure Regio habet locum vſque ad quintam partem bonorum extantibus aliis filiis legitimis: vt in l. ix. & x. Tauri. quod etiam in ſpuriis habere locum dicunt ibi ſupradict. iura.

5 Quinto fallit, quando pater donat aliquid filio pro legitima: nã tunc valet donatio facta filio in poteſtate. Iſte eſt notab. caſus: ſecũdum Angel. ibi, in l. ſi non mortis. ff. de donatio. inter vir. & vxo. quam opinio. vbi eam latiſsime examinat, ſequitur Iaſ. in d.l. frater a fratre, in 7. limi. nu. 44. & in rep. nu. 23. vbi adducit pro ea plura fundamẽta, poſtea relinquit cogitãdum. Mar. de Mantua in d.l. frater a fratre. nu. 356. Pariſ. in d. conſ. 16. nu. 35. vol. ij. Eand. opini. & tenet Bal. in l. cum oportet. §. non autem. C. de bonis quę liber. l. eam latiſsime examinat. & tenet Rodericus Xuarez in repetit. l. quoniam in prioribus. in princip. fol. 3. nu. 4. C. de inofficio. teſtam. Contrariam opinionem, reprobando illud dictum Ange. tenet Rte. in l. placet. nu. 4. ff. de acquiren. hære. Segura in l. vnum ex familia, in. §. ſed ſi fundum. nu. 116. ff. de lega. ij. & in repet. l. Imperator. nu. 84. ff. ad Trebell. Deci. vbi hoc notabiliter declarat, in conſil. 86. nu. 8. & contra Ang. vbi eam latiſsime examinat, tenet Ferd. Loazes. in repe. l. filiusfamil. in verbo diui. nu. 75. ff. de lega. j. Mouentur omnes ſupradicti Doct. tali fundamento, quia alimenta debentur filio in vita patris. l. ſi quis a liberis. in princ. ff. de lib. agnoſc. tamen donatio in cauſam alimentorum a patre filio in poteſtate facta, nõ valet. glo. notab. quam ibi approbat Bald. in l. ij. C. de inoffi. dona. ita eodem modo non debet valere donatio facta filio pro legitima. Eandem opinionem contra Angel. tenet idem Aret. in conſ. xvij. nume. 4.

name.4.cum.ſequen. Eſt tamen verum quod doct. ſupradicti aſsignant plures intellectus ad illud dictum Ange. & ad d.l. ſi non mortis.nam Deci. in d. conſil. dicit, quod procedit in filio emancipato.Segura in d.l.Imperator.dicit quod loquitur in filio emancipato,vel in matre.Iaſ.in d.l.frater a fratre.tenet etiã hoc in l.lect. nume.44.ſcilicet quod loquatur in matre vel in filio emãcipato:poſtea tamen dicit quod valet ſupradicta donatio facta filio in poteſtate pro ſua legitimã,ſed reuocabiliter.quem ſequitur Mar.Man.ibi num.257. Et Ang.contra. tenet,vbi eam etiam latiſsime examinat (Didacus del Caſtillo) in l. xvij. Tauri colum. 2. in princi. verſi.ſed doctor de Segura. vbi per illam.l.xvij. approbatur opi. Iaſ.ſupradicta, ſcilicet, quod iam quod valet donatio facta per patrem filio pro ſua legitima, valet reuocabaliter, & ſic poterit a patre quandocunque reuocari.& ita procedit dictum Ang.vt expreſſe tenet ibi Caſtil. per dictam l. xvij.in colum.4.in principio,que expreſſe hoc diſponit, ibi, (pueda la reuocar quando quiſiere.) Quod tamen eſt verũ niſi pater poſtquam fecit ſupradictam donationem,non ſolum pro legitima,etiam in quocunque caſu fecerit donationem filio ſuo de tertia parte bonorum ſuorum, ſi poſſeſsionem filio tradiderit.prædicta donatio a patre reuocari nullo modo poterit,etiã ſi filius ſit in poteſtate,per ſupradictã l.xvij.& ſic per illam l. corrigunt in omnia ſupradicta iura prohibẽtia donationẽ per patrem filio in poteſtate fieri poſſe.

6 Limita ſexto,non procedere in matre quę poteſt facere donationẽ filio ſuo in poteſtate. Vt in d.l.12.Tauri. ibi, (o la madre.)dũ tamen tradat poſſeſsionem filio ſuo, alias autem bene poterit eam reuocare,ſecundum Pala.Ruui.ibi num.12.& ibi Caſtil. in glo.in verbo,(la madre.)Per quam l.corrigitur text. in d.l.ſi non mortis ff.de inofficio.teſtamen.& in l.ſi cõſtante.C. de donatio. inter vir. et vxo.vbi.dicitur,quod mater non poteſt donationem a ſe factam filio reuocare, quia non habet filios in poteſtate ſicut pater, vt in §.fœminæ.Inſtit.de adop.& per totum Inſtitu.de patria poteſta. ſed per ſupradictam l. poſſeſsio non tradita, bene poterit reuocari.

Et circa tertiam limitationem quam ad hanc regulam ponit Soci.vbi ſupra,ſcilicet quod talis donatio cauſa ſtudij valet, vltra doctor.qui ita tenẽt in d.l.17.Tauri,tenet etiam Segura in d. l. vnum ex familia in.§.ſed et ſi fundum nu.131.ff.de leg.2.et Ferd.Loazes in reperi.l.filiusfam.in §.diui.num.85.ff.de lega.j.& vide poſita ſupra in regu.87.Petr.Rebuff.in tracta.de priuile.ſcholarium, priuil. lx.num.2.& vide ſupra in reg.lxxxvij

Et circa octauam limitationem Socin. ſcilicet quod quando interuenit iuramentum quod valet talis donatio vide poſita ſupra in regu.ccxix,in 2,ampliatione.

REGVLA CCXXIIII.

DONATIO excedens quingentos ſolidos non valet, niſi fue
rit inſinuata. Eſt tex in l. ſi quis pro redemptione. in §. cæteri
C. de donation. & in l. ix. in fi. titu. 4. par. 5. per quę iura corrigitu
tex. in l. ſancimus C. eodem quæ vſq; ad trecentos aureos tantum
modo permittebat. tenet Bar. & doct. in l. Modeſtinus ff. de dona
Bal. & ibi doct. in l. illud C. de ſacroſan. eccle. & in l. fina. C. de i
re doti. Circa quam regulam vide Fran. Are. in conſi. lxxvij. Pa
Pari. in cōſi. xxv. nu. 53. & in conſi. lxix. nu. 93. lib. 3. Soci. Iun.
conſi. lxix. nu. 37. & in conſi. lxxvij. nu. 55. lib. j. & in conſi. lxvi
nu. 18. & in conſi. cxviij. nu. 2. volu. 2. Caro. Ruin. in cōſi. clix. nu
6. & 15. volu. 4. Ioan. Bart. de Scarampis in conſi. cxj. nu. 6. inte
cōſilia Alberti. Bruni. Pala. Ruui. in repe. rubr. de donat. inter vir
§. 19. nu. 6. Andræ. Tiraquel. in legibus connubia. in glo. 4. nu. 10
& in glo. v. nu. 32. & 34. & in glo. 6. nu. 177. & 272. Ioan. Beſſani
in conſuetu. Aluerniæ, c. 15. arti. xlij. & notabiliter Anto. de Cana
rio in tracta. de inſinuatione, in prima, & ſecunda parte. nu. 1. cum
ſequen. Ioan. Igne. in Authen. ex cauſa nu. 207. C. de liber. præte
Guid. Papa in conſi. 57. & in deci. 325. Aymon publicia. in glo. ad
dicta conſuetu. Aluerniæ, arti. 42.

Rationes autem quare donationes inſinuari debeant, ſunt qua
tuor. Prima eſt vt inter inſinuationem & donationem, donans deli
berare poſsit an ſibi expediat donationem perficere. Vt in Authē.
de appel. & intra quæ temp. in prin. verſi. vt liceat homini intra id
ſpatium pleniſsime deliberare. coll at. 4. Secunda ratio eſt, vt ite
ratio actus oſtendat mortis perſeuerantiam. Vt in l. vna C. de plus
petitio. ſicut dicitur de actu geminato, vt in l. Baliſta. ff. ad Trebel.
Vt in l. ſi decr

Tertia ratio, vt tollatur deceptionis ſuſpicio. Vt in l. ſi decr
piendi. ff. ad Velleia. nam ſicut pręſentia amicorū tollit ſuſpicionē
fraudis: ita preſentia iudicis, vt in l. tranſactione & in l. ſiue apud
acta. C. de tranſactio. ita tenet Guido Papa in conſi. 57. col. 2. ver
ſicu. 1. Andr. Tiraquel. in legibus connubia. in gl. 6. nu. 177. vbi di
cit, quod aperte iudex debet intelligere quod iſti intenderant dona
tionem conficere, ad hoc vt inſinuatio valeat, alias licet interpona
decretum, non valebit. iſta eſt glo. notab. ſecundum eundem ibi, in
l. tutor bonorum. verſi. amici eius, & iudices ſcientibus. ff. de bono
rum poſſeſsio. Quarta ratio eſt, vt occuratur falſis probationum
modis. Vt in l. finali. C. de fideicom. Quas rationes ponit Anto.
de Canario in d. tract. de inſinuatione q. 9. nume. 18. referendo ſe ad
Specul. in tit. de inſtrumen. æditio. in §. porro. Bartol. tamen
in d. l. Modeſtinus nu. 3. addit duas alias rationes. Prima ne ſi clam
fiat, homines fraudentur. Vt in l. data. C. de donat. & quia in ma
gnis quantitatibus, magna exigitur obſeruatio. Vt in l. fin. & in
Auth. ibi poſita C. ſi certū peta. Anto. de Canario in d. quæſt. ix.
dicit has ratiōes magiſtrales, excepta illa quę ponitur in d. l. data,

Facis

Facit etiam alia ratio, quia reipublicæ intereſt ne quis re ſua male vtatur. Vt in. §. fin. Inſtit. de his qui ſunt ſui vel aliȩ iuris.

1 Amplia primo prædictam regulam, habere etiam locum in creditore qui remiſit donum ſibi debitã, quia remiſsio donatio eſt. Vt in l. ſi mulier ff. de condic. cauſa dat. Et ꝙ in remiſsione facta cauſa donationis requiratur inſinuatio, tenet glo. j. & ibi doct. in l. ſi quis obligatione ff. de regulis iur. & ibi Hierony. Cagno. nu. 5. dicit eſſe communem opin. Eandem opin. tenet. Bar. in d. l. Modeſtinus nu. 1. Bal. in l. pactum nu. 12. C. de collat. quam dicunt communem eſſe Alex. & Deci. in l. creditori nu. 12. C. de pact. idem Alex. & ibi. Iaſ. in l. ſi mulier nu. 1. C. de cõdict. cau. dat. Fel. nu. 2. in c. veniẽs el j. de teſtib. docto. idem Alex. in conſi. cxxxviij. nu. 28. volu. 2. Andr. Barb. in conſ. xli. nu. 24. verſicu. item eſt etiam ponderandũ. libro j. quod tamen declarat ſecundum. Felin. vbi ſupra, & Roma. in d. l. Modeſtinus nume. 41.

2 Amplia ſecundo, ſiue donatio fuerit facta extraneis, ſiue coniũctis. Ita tenet Bal. in l. data. in prin. C. de dona. quia eadem ratio, & maior videtur inter coniunctos, quã inter extraneos, ut concludit Barbat. in conſi. 23. nu. 10. verſi. modo in propoſito vol. 2. facit quod notat Marc. Mant. in Apophth. 79.

1 Limita primo, nõ procedere in dote. Vt in l. fin. in §. j. C. de iure dot. & in l. fina. C. de donat. ante nup. & hoc fauore dotis ſtatutum eſt, ſicut multa alia, vt in l. j. & ibi no. ff. ſolu. matri. Et hæc limi. probatur de iure regio in l. ix. in fi. tit. 4. par. v.

2 Limita ſecundo in donatione propter nuptias quȩ non eſt minoris fauoris quam dos. Vt in l. fin. C. de donat. ante nup. imo dicitur ꝙ in ſubſtantia nihil diſtat. ad hoc facit tex. in Auth. eo decurſum C. eo. ti. & in Auth. vt fratrum filii in. §. illud colla. 9. & in Auth. vt ſponſ. largi. in prin. coll. 9. ita Ang. in d. §. illud nu. 1. Gui. Papa in deci. 325. nu. 2. Ant. de Canario in tract. de inſinuatio. in 2. par. q. 4. nu. 4. Bal. Nouel. in trac. de dote in 6. par. prin. q. 47. nu. 2. Bald. in Auth. dos data. §. ſimiliq; modo C. de dõ. ante nup. Bar. in l. cũ mulie. in pri. C. de dona. ante nup. Io. Baſsi. in cõſue. Aluerniȩ. in d. arti. xlij. fo. 107. licet olim inſinuatio requirebatur. vt in d. l. fi. C de donat. ante nup. & in l. fi. §. ſimiliq; mõ C. de iure dot. & in d. l. ſancimus in prin. C. de don. Quod verum reſpectu mulierum & in earũ fauorem, ſecundum ſuprad. §. illud & ibi Ang. & d. Auth. eo decurſum Pau. Pariſi. vbi hoc declarat, in conſi. 17. nu. 14. vol. 2.

3 Limita tertio, non procedere in donatione feudali, vt ſi rex vel alius dat caſtrũ aut aliam rem in fendũ, valebit ſine inſinuatione. Ita tenet Bald. in c. peruenit el 2. nu. 4. de iureiuran. Idem in alia donatione a principe facta. Vt in l. illud. C. de ſac. ſan. ecc. in l. ſancimus ver. exceptis C. de donatio. & ibi doct. & in Auth. vt nõ fiãt pigno. in. §. illud colla. v. Ant. in Canario de tracta. de inſinuatione, in 2. par. nu. 1. Matth. de Afflict. vbi hoc declarat, in c. j. in. §. itẽ ſacramenta, gl. 4. nu. 33. de pace iura. firman. in vſibus feu.

4 Quarto fallit,in donatione remuneratoria & mutua. Vt in l.ſi pater.& in l.Aquilius Regulus & ibi glo.in verbo,non meram ff. de dona.& in l. fina. & ibi glo.in verbo , obſeruatione. C.de iure dot.& ibi Ang.de Peruſio.tenet Bal.in l. illud nu.8.de ſacroſan.ec cle.Iaſ.in l.ſi nō ſortem in.§.libertus nu.8.ff.de condi. indebi. vbi dicit valere prædictā donationem,dum modo facta ſit propter ſeruitia præcedentia,& ſeruitia ſint æquiualentia donationibus. idem Iaſ.vbi hoc no.declarat.in l.ex hoc iure.nu.53.ff.de iuſt.& iu.Segu ra in repet.l.ab exhæredati ſubſtituto num. 91. ff. de leg.j.Bart.& ibi.not.Io.de Imo.in d.l. Aquilius Regulus. Anto. de Cenario in d.tract.in 2 parte quæſt. xij. nu. 15. Ratio eſt , quia talis donatio non eſt proprie donatio,ſed potius quædam permutatio ſeu compen ſatio,vt in l.ſed & ſi lege.§.conſuluit.in fi.ibi, velut genus quoddā hoc eſſe permutationis.ff.de petitione hære.& in d.l.Aquilius Regulus verſi.dixi poſſe defendi.Et talis donatio non reuocatur prætextu ingratitudinis,nec in ea habet locum tex.in l.fina.C.de reuo can.donat.nec alia iura communia loquentia de donatione, vt eſt tex.iuncta glo.in l.ſi pater.§.j.ff.de donatio. & ibi docto.& gl.& ibi doct.in d.l.fin.in verb.inueniatur,Ripa in repet.q.xliiij.Carol. Moline.in conſuet.Pari.ti.j.§.xxx.nume.99.Boer. in deciſio.27. Et vltra iſtum effectum & alios effectus huius obligationis antido ralis, vide xviii.effectus Per Iaſ.in l.ſi non ſortem.§.libertis nu.9. ff.de condit.indebi.xix.effectus ponit idem Iaſo. in l. ex hoc iure num,15.cum aliis.ff.de iuſt.& iu.alios ponit Fortunius Garcia in l. j.§.ius naturale nu.37.ff.de iuſt.& iure,& quatuor & triginta ponit And.Tiraquel. in repet. l. ſi vnquam in uerbo donatione largitus nume.11 .cum ſequen.C.de reuocan.donation.

5 Quinto fallit,in donatione iurata. Vt tenet Io. Andr,in addition. ad Specu.in titu.de inſtrumen.æditione in porro in additione in cip.minus. Federi. de Senis in conſil. cclxxxj.nume.1. Bald.in cap.cum contingat .nu.13,de iureiuran.& ibi Ioan. de Imol.vbi la tiſsime hoc examinat nu.90.per quatuor col. & ibi Abb.nu.17.Io. Faber.in.§.& cum retro num.3.Inſti.de donatio. Alex.in conſi.4. nu.10. & in conſi 12.nu.4.vol.j. & in conſi. clvij.nu.19.vol.2.& in conſi.21.nu.11.volu.3.Socin.vbi plene eam diſputat & conclu dit,in conſi.lxxvij.nu.10.vol.1.vbi dicit,quod hęc opinio eſt ve rior,& quod ſemper pro ea iudicaret & conſuleret.Et eam dicit eſ ſe communem Iaſ.in conſi.51.colum.fina.volum.1.Franciſc.Curt. Iuni.in conſi.xxxiiij.nu.1.Deci.in conſi.ccxxxix.nu.3.& in cō ſi.ccccxxxij.nu.11.et 15.& in conſi.488.nu.6.Ripa libr.3.reſponſ. cap.11.nu.11.Matthæ.de Afflict.in cap.1.nu. 36 . de feudo dato in vicem l.commiſſ.in Vſibus feudo.

Hanc opinionem dicit etiam eſſe communem Soci. Iuni.in cōſ. 67.nu.20.vol.2.Alex.vbi dicit ita fuiſſe conſultum per multos do cto.in l.nemo poteſt.ff.de leg.1.& eam tenet plures docto.quos re fert Andræ.Tiraquel.quos propter prolixitatem nō refero in repe.

d.l.ſi vnquam.in pręfatione,nume. 143.Anto. Rubæus Alexand. in conſil.59.nu.2.Pariſius,vbi eam dicit communem, in conſi.69. nume.95. vol.3. Contrariam tamen opinionem, imo quod prædicta regula & leges eam probantes non poſsint iuramento renunciari,tenent Gulielmus de Cugno, Alberi. & Bal. ſibi contrarius in l.illud,nu.9.C.de ſacroſan.eccle.& dicit Imol.in d. l. Modeſtinus,quod iſtud eſt de mente Bar.ibi,in nu.ſi. dū ſe remittit ad not. per eum,in l.ſi quis pro eo.ff.de fideiuſ.idem tenet Anto.de Canario in d.tractatu.2.par.quæſtio.33.nu.50.vbi per totam q. hoc examinat,& tenet hanc opinio.maxime in nume. 59. Ange. in conſi. 179.nu.7.vbi dicit hoc eſſe verum,etiam in donatione facta inter coniunctos & inter fratres. Et eam dicit communem Andr. Barb. in conſi.16.nume.16.verſi.& ſi quiſpiam dixerit. vol. 2. col. x.in prin.Alex.ſibi contrarius in addi.ad Bar.in l. poſt mortem. ff. de adoptio,Barba.in conſil.22.incip.uiſo celebri.in 2.col. in fine.verſic.quod vero opponitur.vol.4.Angel.Areti.in.§. alię.nu. 5. & 9. Inſtitu.de donatio. idem Barba. & quam plures doct. tenent hanc opinionem,quam ipſe refert in conſi.66.nume.23. & in conſi. 67. per totum,inter conſilia Curt.Senio.Barto.de Scarampis in conſi. 111.nu.6.inter conſilia Alber.Bru.Rom.in d.l. Modeſtinus,num. 18.Lauren.Calcane.in conſi.25.nu.33.verſi.nec obſtat etiam quod dicatur.Ruinus poſt plures quos refert in conſi. 159. nu. 6. vol.4. & ibi nume.15.refert contrariā opinionē,in qua ſe non bene firmat propter ambiguitatem opinionum. & alij etiam doctor.quos refert Maria.Socin.Iunior in conſi.69. nume. 39. & in conſil.77.nume. 58.col. 1. vbi refert has duas opiniones & etiam ſe non bene firmat.& alij etiam doctor.quos refert Andræ.Tiraquel. in repe.l.ſi vnquam.in pręfatioue,nume.153.C.de reuocan. donatio. & hanc opinio. vbi adducit pro ea plura fundamenta, & dicit quod ſecundum eam ſi caſus eueniret ſemper conſuleret & iudicaert, tenet Ioan.Crottus in repetitio.l.nemo poteſt,col.14.verſi. fallit hęc cōcluſio.ff.de legat.1.

Sed hæc poſterior opinio verior mihi videtur,quod donatio etiā ſi ſit iurata,ſi non ſit inſinuata non valet. Ratio prima facit, nam vt ſupra dixi in rationibus huius regulę,inſinuatio fuit introducta fauore publico,ne quis effuſa liberalitate patrimoniū ſuum exhauriat,ideo iuramentū nullum effectum operatur.vt in c.ſi diligēti,de foro compe.not. in l.iuriſgentium.§. ſi paciſcar. ff. de pact. Secunda ratio facit,nam donatio omiſſa inſinuatione ideo eſt nulla, quia pręſumitur facta eſſe in fraudem, & ſic ad euitādas fraudes quæ cōmitti poſſunt,maxime inter coniunctos,vt in d.l.data. C. de donationibus,& ſic etiam in odium recipientium clandeſtinas donationes.Si ergo iuramentum firmaret contractum donationis abſque inſinuatione,pręſtaret occcaſionem delinquendi,contra l.conuenire. ff.de pactis dota.& ſic videretur iuramentuum contra bonos mores quod non valet,cap.non eſt,de regu.iur.libr.6.& ſic vbicunque l.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

vel ſtatutũ præſũ mit fraudem in aliquo contractu. iuramentum in-
terpoſitum ſuper illo contractu non firmat, dictum contractum, ita
Bal. Sali. Pau. de Caſtro in Auth. ſacramenta puberum. C. ſi aduer-
ſus vendi. Bar. in l. omnes populi. in 2. q. 3. q. prin. ff. de iuſtitia & iu-
re. Roma. in conſi. 12. pro qua opin. faciunt alia quam plura funda-
menta quæ traduntur a Docto. in locis ſupra allegatis quæ propter
prolongatam non curo referre.

6 Sexto fallit ꝙ donatione facta eccleſiæ, vel alicui pio loco. Ita
tenet Bar. & Albe. in d. l. illud. C. de ſacroſan. eccle. per illum tex.
Io. And. in addi. ad Spec. in tit. de inſtrum. æditio. in. §. porro. ſuper
verbo, ſed illa lex. Ioan. Calde. in conſi. 3. ſub rubr. de donatio. tex.
in l. ſi quis ꝑ redẽptione. C. de dona. Rom. in d. l. Modeſtinus. nu.
11. Felin. poſt Anto. in c. eccleſię ſanctę Marię. nu. 82. de conſtitu.
vbi dicit hanc eſſe communem opinionem & allegat quam plures
doctores eam tenentes. Ripa in lib. 3. reſponſo. c. 11. nume. 10. Abb.
in c. relatum. el 1. de teſta. Pariſius. in conſi. 70. nu. 23. vol. 4. Petrus
Rebuffus in tract. de priuilegiis ſcholarium. priuile. 64. vbi dicit,
quod idem eſt in donatione facta ſcholari tanquam pia, & dicit
quod eſt communis opinio.

7 Septimo fallit, quando princeps ex certa ſcientia confirmat do-
nationem nõ inſinuatam. Ita tenet Panor. in conſi. 84. nu. 1. cũ ſeq.
vol. 11. vbi cõſuluit, reſcriptum principis, ex certa ſcientia, confir-
mans donationem non inſinuatam, valere etiam in præiudicium fi-
liorum quibus erat ius in quęſitum ſpe probabili: quia inſinuatio
eſt ſolennitas quædam de mero iure poſitiuo introducta, quam ob
rem eſt in arbitrio principis. Ita Alexã. in l. quamquam. C. de mili-
tari teſta. Alciat. in tracta. de præſump. in 3. regu. pręſump. 11. nume.
8. Doct. in titu. de confirmatio. vtili vel inutili. facit quod ſupra di-
xi in regu. 43.

8 Octauo limita, in donatione facta coram iudice, quia eo ipſo vi-
detur inſinuata. Vt in l. omnium, & ibi doct. C. de teſta. & l. ſanci-
mus. C. de dona. Bar. & doct. in l. Modeſtinus. ff. de donatio facta
tex. & ibi docto. in l. fi. C. de prędiis decurionum. lib. 10. Alex. in
conſi. 20. nume. 5. vol. 3. Quam opinionem tenui. Bar. in l. Modeſti-
nus. nume. 3. Iaſ. vbi hoc not. declarat, in d. l. omnium. nu. 4. Andr.
Tiraquel. in legi. connubia. in gl. 5. numero. 32 Et an iudex ſi faciat
donationem coram ſe poſsit inſinuatio fieri? Vide notab. Bart. in l.
conſul. numero. 3. ff. de Adoptio. Anto. Capicium, vbi hoc notabili-
ter examinat, in deciſio. 203. nu. 13.

9 Limita nono in bonis donatis in teſtamentis, quia donationis no-
mine non venit teſtamentum. vt in l. alienatũ. §. fin. ff. de verb. ſigni.
& ſic inſtituti in teſtamento non tenentur inſinuare, licet ſi teſta-
menta facta ſint coram curato & teſtibus, iuxta cap. relatum. cap.
cum eſſes de teſtamen. oporteat quod publicentur & in publicam
reducantur formam ad hoc vt probent, in l. publicati. C. de teſta-
men. tamen hic non agitur de illa publicatione, nec de illa quæ ad

aperturam

aperturam teſtamentorum fieri ſolebant, vt l.prima & ſecunda. ff.
quemadmo.teſta.aper.

10 Limita decimo, in lucro quod quis acquirit ex legis vel conſue-
tudinis diſpoſitione. Tenet Bal.in Authen.eo. decurſu.de donatio
ante nupt.numero. 2.

11 Limita vndecimo, in caſu l.vnicæ, in ſi.C. de plus petitio. ibi,
ſiue inſinuatę ſint, ſiue non.

12 Limita duodecimo, in donatione cauſa mortis. Vt in l.fina.C.de
donatio.cauſa mor. vbi hęc donatio omnes effectus ſortitur quos
habent vltime voluntates. Et ita expreſſe concludit Guido papa in
deciſ.dcx.& in deciſ.325.nu.2.notat glo.in l. ſi quis pro redemptio
ne.in verbo ad refectionem.C.de donatio.ꝙ ibi Bar.Sali. & Ang.
Spec.in tit.de inſtr.ęditione, in.§.porro.Et hanc opi.tenet expreſ-
ſe Anto.Rub.in conſi.59.nu.1.vbi poſt Bar.in d.l.fi.dicit ꝙ per il
lam l. eſt correctus tex.in l.donatio.C.de donatio.eandem opi.per
d.l.fi.tenet Anto.de Canario in tract.de inſinuatione.in 2. par.q.7.
nume.7.

13 Limita decimotertio, non procedere in contractibus, qui donatio
nis nomine non continetur, & ideo venditio & alij contractus nõ
inſinuantur. Vt in l.Labeo in.§.contractum.& ibi doct.de verbo.
ſign.maxime Cępo.nu.4

14 Decimoquarto fallit, ſi filia renuntiat futurę ſucceſsioni, quia in
hoc non requiritur inſinuatio, ſecus ſi hæreditas eſſet iam quęſita,
& filia remitteret, quia tunc donatio eſt. Ita tenet Bal. in d. l.illud.
nu.7.verſ.quid ergo dicemus.quem ſequitur Ant. de Canario. in d.
trac.de inſinuatione, in 2.par.q.16.nu.21. Idem eſt ſi fiat pactum
inter fratres, quod vnus alteri ſuccedat. vt in l.licet.C.de pact.quia
potius dicitur contractus quam donatio, & ob id inſinuatio non re-
quiritur.ita Ioan.And.in additio.ad Spec.in tit.de inſtrum.æditi.in
.§.porro, quem ſequitur Anto.de Canario, vbi hoc notabil.exami-
nat, in d.tract.in 2.par.q.nu.23.

15 Decimoquinto limita, in confeſsione facta in iudicio animo do-
nandi, quia inſinuatio non requiritur. Vt in l.quidam in iure. & ibi
Bartol.nume.1.ff.de donatio. Bald.in d.l.illud. nu.12. C. de ſacroſ.
eccleſi.quia pro inſinuata habetur poſtquam in iudicio facta eſt, &
ita tenet Anto.de Canario in dict.trac.in ſecunda parte, quęſtio.15.
nume.21.

16 Decimoſexto fallit, in donatione rei alienæ, cum non ſit proprie
donatio.vt in l.in ædibus.§.fi.ff.de dona.nam vſucapionis conditio
non eſt donatio, quia procedit a lege, & non iudi.dona. Ita conclu-
dit Bal.in l.poſt mortem.nu.14.C.de fideicom.quem ſequitur Ro-
ma.in d.l.Modeſtinus.nu.16.

17 Decimoſeptimo limita, in remiſsione vſurarum futuri temporis.
Vt in d.l.Modeſtinus.& ibi Bart.& Doct.glo.in.§.alię. in verbo,
inueniri.Inſtit.eod.titu. Rationem ponit Anton.de Canario in d.
tract.in 2.par.q.13.nu.13.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

18 Limita decimooctauo: quando plures donationes ſunt factæ di uerſis temporibus, quę ſimul congregatæ eam ſummam excedunt, tunc enim non requiritur inſinuatio. Ita probat tex. in l. ſancimus, in. §. ſi quis autem per diuerſa tempora. & ibi expreſſe Bal. & do cto. C. de donatio. & ita tenet expreſſe per illum tex. Ioan. Igneq in Authen. ex cauſa. nu. 207. C. de libe. prete.

19 Decimonono fallit de iure antiquo, in quo 72. aurei faciebant li bram auri, vt eſt glo. 2. in Authen. de defenſio. ciuita §. & iudican colla. 2. & in l. in eũ. ff. de in ius vocan. & in l. quicunque in glo. in verbo, vel viginti. & ibi Bal. & Salice. C. de ſer. fugi. & in l. quo tieſcunque in verbo. haud. C. de ſuſcep. & arcariis. lib. 10. & in rub C. de veteris numiſ. poteſta. lib. 11. & in. §. omnium autem. Inſtit. de pœna temere litigan. & in l. fin. C. cõmunia de legat. & in l. d eſt. ff. de dolo. Sed cum hodie aurei quibus vtimur ſunt minoris po deris, & 96. faciunt libram auri, & ſic hodie ducatus non eſt niſi octaua pars vnciæ, ſecundum Bar. in d. Rubr. C. de veteris numi ſmatis poteſta. & in d. l. quoties. Abb. in c. conquerenti. nu. 6. de of ficio ordin. & ibi Fel. diffuſe nu. 2. idem Abb in c. nulli. nu. 1. de ra dęis. Pau. de Caſtr. in l. fi. & ibi doct. C. communia de lega. ideo do natio hodie valet vſque ad octingentos aureos, quia aurei uel ſolidi de quo in illa l. debent cõputari ſecundum tempus quo facta fuit il la lex. Ita in expreſſis terminis tenet Angel. in l. ſancimus. num. 4. C. de donati. Iaſon, vbi dicit quod ita obtinuit in l. 2. in. §. ex his nume. 16. ff. de verbo. obliga. & in l. quæ extrinſecus. eod. tit. & in l. in eum. nume. 1. ff. de in ius uocan. Pau. Caſtren. in l. fi. C. commu. de lega. Iaſon in l. puniri nu. 2. C. ſi contra ius vel vtili. publi. Quã opinionem tenet Deci. in conſi. 229. nu. 3. Fel. in c. conquerente. nu. 2. de officio delega. Bartho. de Chaſſanę. in conſue. Burgund. in tit. (des iuſtices,) Rub. j. §. 7. fol. 76. col. 4. nu. 1. Alex. in conſi. 4. nu. 9. in fi. vol. 1. Alciat. in l. etiam aureos nummos. & in l. hęc nuntiatio ff. de uerb. ſignifi. Alber. Brutus in tracta. de augumento, in ultima concluſione. j. q. principalis col. 2. uerſi. olim. Hodie tamẽ in noſtris temporis cum ad conſtituendã libram auri requirantur plus quam centũ & uiginti aurei uel ſolidi, uidetur ꝙ donatio ualeat etiã poſt mille aureos ſine inſinuatione, attenta ſupradicta limitatione.

REGVLA CCXXV.

Dos de neceſſitate debetur eccleſię uel pio loco ſufficiens & ꝑpetuo: & tradi debet in limine fundationis, uel acquiſitionis iuris patronatus. Hanc Regulam probat tex. in c. placuit. & ibi glo. j. q. ij. & in c. nemo. de conſecra. diſtin. j. glo. in c. piæ mentis. in uerbo collata. xvi. q. vii. & in c. cũ ſicut. & ibi Abb. de conſecr. eccle. vel altaris. & ita expreſſe tenet Lãberti. in tractat. iuris patronatus. in j. par. j. lib. in x. artic. v. queſt. prin. nu. 1. cum ſeq. Et quod dos eccle ſiæ

ſitæ debeat eſſe perpetua, probat tex. in c. ſine exceptione. xij. q. ij. & in c. nulli. de reb. eccle. non alie. ita tenet Lambert. in d. tracta. in j. parte j. lib. in ij. articu. 5. nu. 3. & in artic. 5. nu. 1. Et ꝙ debeat tradi in limine fundationis, probat text. in d. c. nemo. & firmat Lambertinus in d. arti. x. & per totam illam quæſtionem notabiliter tractat materiam huius regulæ.

Hanc regulam cum viginti ampliationibus, & ſex limitaiioni. ponit Ceſar Lamberti. in d. tracta. in j. par. j. libr. in xxij. articul. 5. quæſtio. princi. fol. 46. col. 3. num. 3. vſque ad finem.

REGVLA CCXVI.

DONATIO facta per criminoſum poſt crimen contractum, ante ſententiam condemnatoriam, valet. Hanc regu. probat tex. in l. poſt contractum. ff. de donati. De iure regio probatur in l. ij. tit. iiij. par. 5. & in l. 5. tit. 11. lib. iij. fori. Circa quam regul. vide Bar. in l. ſi is qui bonis. ff. de acquiren. hæred. Doct. in l. ex iudiciorum. ff. de accuſa. Salic. in l. ſi quis poſthac. C. de bon. proſcri.

1 Limita primo, quando delinquendi propoſitum ex pęnæ ſuſpicione fieret. Vt in l. ſi aliquis. in ij. reſpon. ff. de dona. cauſ. mor. & in l. in fraudem. ff. de iure fiſci. & in l. ſed & ſi maritus. ff. qui et a quib. in fi. & in l. quæſitum. la j. eod. titu. Circa quam limita. vide notab. vltra Bar. Roma. in d. l. poſt contractum. num. 3. vbi notabiliter eam examinat.

2 Limita ſecundo, quando etiam poſt delictum ante accuſationem donauit bona, quę ipſo iure publicata erant. Vt in l. commiſſa. ff. de publica. & vectiga. & in Auth. inceſtas. C. de inceſt. nup. Scribentes l. Imperatores. ff. de iure fiſci. & in c. cum ſecundum. de Hæreticis. lib. 6. Facit quod ſupra dixi in reg. cl. vbi in fine poſui ccl. caſus in quibus confiſcatio bonorum fit ipſo iure.

3 Limita tertio, quando bonorum adminiſtratio ob delictum eſſet interdicta: vt in crimine lęſæ maieſtatis, & repetundarum. Vt in l. ex iudiciorum. ff. de accuſa. & in d. l. quęſitum. tradit Bar. in d. l. poſt contractum. nu. 12. Quod tamen non procedit in alienatione neceſſaria: vt in l. reo. ff. de ſolu. & in l. alienationes. ff. famil. hercif. & in l. peto. in. §. prędium. ff. de lega. ij. Quod intelligendum eſt pro ſuis alimentis, aduocatis, & ſcripturis ad eum pertinentibus. ita tenet Bar. in d. l. poſt contractum. nu. 12. quem ſequitur Didacus a Couarru. in Epitome. de ſponſali. in ij. par. c. 6. §. 8. num. 9. quem ſequitur Hannibal. in repe. l. poſt contractum. num. 481. facit quod ſupra dixi in regula lxviij. in x. limitatione.

4 Quarto fallit, quando alienatio eſſet irreuocabilis, vt actio libertatis facta ſeruo. Vt in l. qui pęnæ. ff. de manumiſſio. Ita tenet Bar. in d. l. poſt contractum. nu. 12. & ibi Imol. nu. 4.

5 Quinto

5 Quinto fallit, quando poſt accuſationem non comparet in iudi
cio: vt in l.ſi.ff.de requiren.reis. Ita Barto.in d. l. poſt contractum.
nu.13.& ibi Roma.nu.11.

6 Sexto limita, vt per glo.in d.l.lex iudiciorum, quando poſt li
tem conteſtatam fieret: quia videtur eſſe litigioſa. Quæ ſenten
reprobatur a pluribus: quia non ſit litis conteſtatio criminalis
rei petitionem, ſed ad vindictam.l.quãquam.§. Iulianus.ff.de aq.
pluui.arcend. ita tenet Bar.in d.l.poſt contractum.nu.14.

7 Limita ſeptimo, quando poſt ſententiam condemnatoriam
Vt in l.ſi quis poſthac.C.de bon.pręſcrip. Niſi appellatum ſit, q
quid dicat Bar.in d.l.poſt contractum.nu.15. nec obſtat text. in
chirographis.in.§.j.ff.de admi.tut. quia illic fuit prima ſententia
firmata per ſecundam, ſecundum Imo.in d.l.poſt contractum, nu.
hoc etiam ſentit Roma.nu.14.

8 Limita octauo, non procedere in teſtamentis. Vt in l.ſi quis filio
exheredato.in.§.irritum.ff.de iniuſt.rupto. Cuius ratio eſt, quia
ficit confirmatio, eo ꝙ ante additionem ſententia ſequuta eſt. Quod
tamen hodie correctum eſt per text.in l.iiij. Tauri. vbi diſponi
ꝙ non ſolum ante condemnationem, verum etiam poſt condemna
tionem poteſt quis teſtari. de quo vide ibi Caſtell. in principi. &
Docto.

9 Nono limita, in donatione cauſa mortis. Vt in l. ſi aliquis.ff. de
donatio.cauſ.mor. Aliud tamen eſt in donatione coniugali: vt in
l.res vxoris.C.de dona.inter vir.& vxo. Et alia circa hanc reg
vide per Bar.& Docto.in locis ſupra allegatis.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN